

KERAVAN JOKILAAKSON KIVISILLAN (2316) ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVA-MUUTOKSEN VUOROVAIKUTUSRAPORTTI

Yhteenveto Jokilaakson asemakaavan luonnoksen nähtävillölon aikana pidetystä asukaswebinaarista 12.1.2021

Nähtävillölon aikana järjestettiin asukasilta verkossa 12.1.2021, jossa esiteltiin Jokilaakson asemakaava luonnosta. Asukasillan tallenne oli katsottavissa Keravan verkkosivuilla 29.1.2021 asti. Asukaswebinaariin osallistui noin 100 asukasta. Asukaswebinaarissa asukkaat esittivät kysymyksiä ja mielipiteitä Jokilaakson kaavaluonnoksesta. Asukkailla huolta herättivät muun muassa asemakaavan tiukka aikataulu suhteessa toteutukseen, meluntorjunnasta aiheutuvat kustannukset, Porvoonkadun ja rautatien vaarallinen tasoristeys sekä lentomeluhaitta. Lisäksi kysymyksiä esitettiin muun muassa hulevesien käsittelystä, Keravanjoen uimakelpoisuudesta, kävelyreiteistä ja yleiskaavan mukaisesta Lahden moottoritien liittymästä. Asukaswebinaarissa annettiin vastauksia asukkaiden kysymyksiin ja vastaukset on annettu myös kaavaselostuksessa niiltä osin, kun ne liittyvät Jokilaakson Kivisillan alueeseen. Lisäksi asukastilaisuudessa tulleet mielipiteet on mahdollisuuksien mukaan huomioitu kaavaehdotuksen ratkaisuisissa.

Yhteenveto Jokilaakson asemakaavan luonnoksesta saaduista lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin laaditut vastineet.

Asemakaavan luonnos on ollut nähtävillä (MRA 30 §) 4.-29.1.2021.

Lausunnot pyydettiin alla olevaan taulukkoon merkityiltä tahoilta. Mikäli lausunto on jätetty, niin sen saapumispäivämäärä on merkitty taulukkoon.

Lausuntopyynnöt:

Pyydetty	Saatu
Keravan Omakotiyhdistys	
Keravan ympäristönsuojeluyhdistys ry	
Kerava-seura ry	12.1.2021
Keravan Yrittäjät ry	
Keravan Vammaisneuvosto	
Keski-Uudenmaan Kauppakamariyksikkö	
Keski-Uudenmaan alueellinen vastuuseo	3.2.2021
Keravan Vanhusneuvosto	29.1.2021
Uudenmaan Ely-keskus	3.2.2021
Uudenmaan liitto	ei lausuttavaa
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom	ei lausuttavaa
Väylävirasto	29.1.2021

Senaatti-kiinteistöt	
Finavia Oyj	28.1.2021
Gasum Oy, Maakaasu	
Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY	
Helsingin seudun liikenne HSL	27.1.2021
Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy	
Elisa Oyj	
Telia Finland Oyj	
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymä	
Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymä ent. Tuusulan seudun vesilaitoskuntayhtymä	
Vantaanjoen ja H:gin seudun vesiensuoj. yhd. ry	
Keravan Energia Oy	29.1.2021
tiedoksi: Fortum Oyj:lla ei Keravalla mitään, soitin heille, voi poistaa	
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	29.1.2021
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	29.1.2021
Jalotus ry	29.1.2021
Vekarateatteri	
Keravan Latu ry	
Vapaa-aika – ja hyvinvointilautakunta	
Tekninen lautakunta	28.1.2021

Mielipiteet:

Mielipide 1.	14.1.2021
Mielipide 2.	20.1.2021
Mielipide 3.	25.1.2021
Mielipide 4.	26.1.2021
Mielipide 5.	27.1.2021
Mielipide 6.	28.1.2021

LAUSUNNOT JA VASTAUKSET NIIHIN

1. Uudenmaan ELY-keskus

On hyvä, että Jokilaakson aluetta on suunniteltu tässä vaiheessa kokonaisuutena. On ymmärrettävää, että asuntomessualueen kaavoituksen nopean etenemisen varmistamiseksi alue on tarkoitus käsitellä ehdotusvaiheessa useana eri asemakaavana. Tästä huolimatta Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että olisi hyödyllistä käsitellä kaava-alueita jatkossakin kokonaisuutena. Jos kuitenkin kaava-alue jaetaan useammaksi eri kaavaksi, on syytä kiinnittää erityistä huomiota muun muassa meluntorjunnan toteuttamiseen, määräysten yhtenäisyyteen ja joenvarren ratkaisuihin.

Vastine:

Jokilaakson alueen asemakaavoitus vaiheistetaan ehdotusvaiheessa. Ensin laaditaan kaavaehdotus Kivisillan alueelle, jolla järjestetään Asuntomessut Keravalla 2024-tapahtuma. Kivisillan asemakaavan yhteydessä ratkaistaan Lahden moottoritien meluntorjunta. Melunsuoja tullaan toteuttamaan ensimmäisessä vaiheessa vähintään siltä osin, kuin se messujen toteuttamisen kannalta on välttämätöntä.

Yleiskaavan mukaisuus ja KTY-korttelit

Kuten selostuksessa todetaan, kaavaratkaisu on pääosin yleiskaavan mukainen lukuun ottamatta Lahden moottoritien reunaan osoitettuja KTY-alueita. Selostuksessa on todettu, että koska KTY-alueiden on tarkoitus toimia osana yleiskaavaan merkittyä meluntorjuntaratkaisua, ne voidaan katsoa yleiskaavan mukaisiksi. Uudenmaan ELY-keskus katsoo pohjoisemman KTY-alueen osalta, että se toteuttaa yleiskaavassa tarkoitettua meluntorjuntaa. Ratkaisu niveltyy kaava-alueen tavoitteisiin hyvin (vertikaalinen viljely), mitä voidaan vielä vahvistaa kaavamääräyksiin. Vaikka pohjoinen KTY-merkintä poikkeaa yleiskaavassa osoitetusta virkistysalueesta (V-1), edesauttaa se laadukkaan meluntorjunnan toteuttamista alueella. Meluntorjunnan toteuttaminen parantaa paitsi asuinrakentamisen myös lähivirkistysalueiden viihtyvyyttä ja käyttömahdollisuuksia.

Sen sijaan eteläisemmälle, hyvinkin laajalle KTY-alueelle, ei toistaiseksi ole esitetty riittäviä perusteita. Keravanjokilaakso on yleiskaavassa kaava-alueen osalta kokonaisuudessaan arvokasta maisema-alueita. Eteläisemmän KTY-alueen toteuttaminen vaatisi voimakastakin maastonmuokkausta ja maisema muuttuisi merkittävästi metsäisen rinteiden kadotessa. Lisäksi alueen toteuttamisen liikenteellisiä edellytyksiä ei ole selvitetty.

ELY-keskus katsoo, että KTY-alueita ohjaavassa kaavamääräyksessä on syytä määrätä meluntorjunnan toteuttamisesta ja sen toteuttamisjärjestyksestä (vrt. lausunnon kohta Melu), ja myös rakennusmassojen ja pihan toimintojen sijoittumisesta ja toteuttamisesta. Meluntorjunnan toteuttaminen on syytä varmistaa kaavamääräyksiin myös siinä

tapauksessa, että KTY-alueet eivät toteudu suunnitellusti. Jokilaakson alue on kauttaaltaan yleiskaavan maisemallisesti arvokasta aluetta, mikä tulee huomioida myös KTY-alueiden suunnittelussa ja määräyksissä.

KTY-alueiden kaavamääräyksessä todetaan myös, että myymälätilan kokonaismäärä saa olla 200 m² koko korttelissa. Tämä toteuttaa vähittäiskaupan sijainnin ohjauksen säännöstöä.

Vastine:

Jokilaakson asemakaavaluonnoksessa Porvoontien eteläpuolelle esitetty KTY-alue on muutettu Jokilaakson Kivisillan asemakaavaehdotuksessa suojaviheralueeksi, jolle tulee toteuttaa melunsuojausta maantien liikennemelua vastaan. Pohjoisempi KTY-alueen kaavamerkintä on muutettu ehdotusvaiheessa KTY/me-merkinnäksi, jolla tulee toteuttaa melunsuojausta maantien liikennemelua vastaan.

Kaavaehdotuksen yhteydessä on laadittu liikennemeluselvitys (selostuksen liite 5c), jossa on tutkittu muun muassa alueen oikea aikaista toteuttamisjärjestystä riittävän melutason saavuttamiseksi (liikennemeluselvityksen liite 8). Kaavaehdotuksessa on huomioitu oikea aikainen toteuttamisjärjestys melumääräyksellä: ”Alueen rakentaminen tulee vaiheistaa siten, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset melutason ohjearvot saavutetaan käyttötarkoituksen mukaisesti kussakin rakentamisvaiheessa.”

KTY/me-alueen länsipuoleiselle rajalle kaavaehdotukseen on lisätty istutettava alueen osa, joka tulee suunnitella alueen maisemalliset arvot huomioiden. Alueelle tulee istuttaa puita ja pensaita. Alue tulee pitää kasvillisena ja huolitellussa kunnossa. Kaupunki omistaa KTY/me-alueen länsipuoleiset peltoalueet, joille on tarkoitus istuttaa kaupungin toimesta myös suojaistutuksia, jotta KTY/me alue saadaan sovitettua maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Myös suojaviheralueilla, joille rakennetaan melunsuojausta, määrätään, että alueen kasvillisuutta tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan ja alueelle tulee istuttaa monipuolista kasvillisuutta siten, että Keravanjokilaakson maisemalliset arvot säilyvät.

Tärinä ja runkomelu

Tärinästä ja runkomelusta on annettu seuraava määräys ” Rautatiealueeseen ja Kytömaantiehen rajautuvilla kortteleilla rakennukset tulee suunnitella siten, ettei liikenteen aiheuttama tärinä tai runkomelu ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja rakennuksen sisätiloissa. ” Kaavaselostuksen mukaan annettu määräys perustuu aiemmin alueelle tehtyihin selvityksiin. Tärinä- tai runkomeluselvityksiä ei ollut liitetty mukaan aineistoon tai referoitu laajemmin kaavaselostuksessa. Määräystä voidaan kuitenkin pitää riittävänä, koska voidaan olettaa, että riittävä tärinän ja runkomelun torjunta on mahdollista toteuttaa (taloudellisesti järkevällä tavalla) tärinälle tai runkomelulle altistuvissa kohteissa.

Vastine:

Asemakaavan ehdotusvaiheessa on laadittu päivitetty tärinä- ja runkomeluserelvitys, joka on lisätty kaavaselvityksen liitteisiin. Selvityksessä on esitetty kaavamääräys-suositus: ”Alle 50 metrin etäisyydellä Kytömaantiestä suunniteltavissa asuinrakennuksissa tulee huomioida tie- ja raideliikenteen aiheuttama tärinä rakennusten käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla.” Kaavamääräys on muutettu selvityksessä esitettyyn muotoon.

Ilmanlaatu

Kaavassa on annettu ilmanlaatuun liittyvä määräys ”Rakennusten ilmanotto tulee järjestää siten, ettei sisäilman laatu vaarannu.” Annettu määräys ei ole riittävän ohjaava, mikäli kaava-alueella on alueita, joissa ilmanlaatu voi olla niin huono, että siitä voi aiheutua haittaa ihmisten terveydelle ja viihtyisyydelle. Kaavamääräykset tulisi yksilöidä näin laajassa kaavakokonaisuudessa selvemmin. Ilmanlaatuselvitystä tms. ei ole liitetty mukaan kaava-aineistoon. Kaavamääräystä tulee tarkentaa ja annettavan määräyksen tulee perustua riittäviin selvityksiin alueen ilmanlaadusta ja vaikutuksista.

Vastine:

Teiden ja katujen lähialueiden soveltuvuutta on arvioitu kaavaehdotuksessa Helsingin seudun ympäristöpalvelujen laatiman ilmanlaatuviyöhykkeiden avulla. Kaavaehdotuksessa on huomioitu HSY:n mukaiset ilmanlaatuviyöhykkeet asumisen ja herkkien kohteiden kuten päiväkodin ja palveluasumisen osilta. Kaavaselvityksen sivulla 56 (kaavio 3.) on esitetty asuinrakennuksien ja herkkien kohteiden minimi- ja suosituksetäisyydet tie- ja katualueisiin. Asuminen ja herkkä kohteet voidaan sijoittaa riittävän etäälle tie- ja katualueista, joten ilmanlaatuun liittyvää rakennusten ilmanotto määräystä ei ole tarpeen määrätä asemakaavassa.

Kaavaehdotukseen on lisätty puunpoltoon liittyvä määräys, jolla pyritään parantamaan alueen ilmanlaatua.

Lentomelu

Lentomelu tulee Finavian suunnitelmien mukaan lisääntymään ns. 3. kiitotien vaikutuksesta merkittävästi. Tämä muutos tulee huomioida alueen ääniympäristön akustisessa suunnittelussa mm. huomioimalla lentomelun heijastukset rakennusten julkisivuista sekä varmistamalla asuinrakennusten julkisivujen riittävä ääneneristävyys. Helsinki-Vantaa lentoaseman liikenteen huiput ajoittuvat Suomen sijainnin takia aamuöihin klo 5:30 – 8:00 ja alkuyöhön klo 22:00-00:30. Samat ajat ovat ihmisten unen keston ja nukahtamisen kannalta kriittisiä ajankohtia, minkä vuoksi rakennusten riittävällä ääneneristävyydellä tulee varmistaa asumisviihtyvyys ja asumisen terveellisyys. Julkisivujen ääneneristävyden mitoittamisessa vallitseva LDEN-taso ei ole riittävä poistamaan häiriötä, vaan mitoitus tulee tehdä enimmäistasojen perusteella, riittävä varmuustaso huomioiden.

Lentoliikenteestä aiheutuva melu tulee selvittää ja arvioida sen vaikutuksia. Selvityksissä ja arvioinnissa on syytä huomioida myös tulevaisuuden mahdolliset muutokset lentoliikenteen määrässä, jotta meluntorjunnan tarvetta voidaan ennakoita.

Lentomelusta ja alueen ääniympäristöstä johtuen kaavamääräyksiin tulisi lisätä määräys ääniympäristön akustisesta suunnittelusta. Lisäksi, koska melutasot alueella ovat osin voimakkaita myös tieliikenteestä ja raideliikenteestä johtuen, tulisi kaavassa antaa määräys ääneneristävyden varmistamiseksi tehtävistä mittauksista tai muulla tavoin ohjeistaa rakentamisen laadun varmistamiseen. Näin varmistettaisiin asuntojen sisätilojen sekä ulkotilojen terveellisyys ja viihtyisyys sekä alueen laatu asukkaiden kannalta.

Vastine:

Lentoaseman toiminnan aiheuttama melutaso on selvitetty Finavia Oyj:n laatimissa selvityksissä mm. 08/2020. Selvityksessä on määritetty mm. vuodelle 2019 toteutunut lentomelun aiheuttama vuorokausimelutaso LDEN, päiväajan keskiäänitaso LAeq, 7-22, yöajan keskiäänitaso LAeq, 22-7 sekä arvio vuorokausimelutason (day-evening-night) LDEN kehittymisestä tulevaisuudessa. Selvityksen perusteella tarkastelualueella:

- vuorokausimelutaso LDEN on noin 50 dB (A)***
- päiväajan keskiäänitaso LAeq, 7-22 < 50 dB(A)***
- yöajan keskiäänitaso LAeq, 22-7 < 45 dB(A).***

Finavia Oyj:n selvityksen mukaan vuorokausimelutason LDEN on arvioitu alueella pysyvän likimain samana tai laskevan nykyisestä tulevaisuudessa. Lisäksi Finaviaa sitovat lentokentän ympäristöluvan (2009) mukaiset verhokäyrät. Ympäristöluvan yhteydessä Finavia on todennut useita keinoja, joilla lentomelua voidaan teknisin ja toiminnallisin menetelmin hallita ja vähentää. Keravan kaupungin näkemyksen mukaan lentomelua tulee hallita ensisijaisesti vähentämällä melun aiheutumista eikä sallimalla Suomen tiiveimmin asutettujen alueiden altistamista enemmälle melulle.

Valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutason ohjearvot alittuvat lentomelun osilta kaava-alueelle. Näin ollen asemakaavaan ei ole tarpeen asettaa melumääräyksiä lentomelun vuoksi. Kaavamääräyksissä kuitenkin suositellaan, että asuinviihtyvyyden parantamiseksi ulkorakenteiden ääneneristävyys olisi hyvä olla vähintään 35 dB(A).

Melu

Alue sijoittuu nykyisellään voimakkaan tieliikenteen melun sekä lentoliikenteen melun alueille. Lisäksi alueen eteläosiin vaikuttaa myös raideliikenteestä aiheutuva melu ja tärinä.

Alueelle on tehty meluselvityksiä, joissa on tarkasteltu alueen melutasoja erilaisilla meluntorjuntaratkaisulla sekä rakennusten korkeuksilla. Meluselvityksien perusteella kaavaan on annettu useita määräyksiä melun torjumiseksi ja huoneistojen ja piha-alueiden suojaamiseksi melulta.

ELY-keskus muistuttaa, että rakennettaessa asuntoja haastavaan meluisaan ääniympäristöön, tulee kiinnittää erityistä huomiota meluntorjuntaratkaisuihin sekä ratkaisuihin, joilla vaikutetaan asukkaiden asumisviihtyvyyteen huoneistoissa sekä asukkaiden terveyteen. Tästä syystä asuinhuoneistojen tulisi aueta lähtökohtaisesti myös rakennuksen hiljaiselle puolelle 55 dB:stä (LAeq 7-22) lähtien (Vnp 993/1992). Kaavassa on useita kortteleita, joihin on merkitty julkisivun ääneneristävyysmääräys, joka osoittaa, että niiden kohdalla 55 dB ja jopa 65 dB keskiäänitaso ylittyisi (tasoja ei voi varmistaa nykyisestä meluselvityksestä, kts. aiempi vaatimus meluselvityksen täydentämisestä). Kyseisiin kortteleihin/rakennuksiin tulee antaa määräys myös huoneistojen avautumisesta hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle puolelle. Lisäksi parvekkeita koskevaa määrystä tulee täydentää määräämällä, että julkisivuille, joilla ylittyy 60 dB keskiäänitaso päivällä ei saa rakentaa parvekkeita. Tätä korkeammilla keskiäänitasoilla ei voida taata, että melulta suojatut parvekkeet (lasitus) ovat tarkoituksenmukaisesti käytettävissä huomioiden niiden lämpöolosuhteet (sekä ilmanlaatu). Määräyksiä antamista ja kohdentamista varten on tarpeen tarkentaa jo tehtyjä meluselvityksiä.

Rakennettavan alueen ja moottoritien väliin merkittyjen VL- ja VP -alueiden toteuttamisen, käytettävyyden ja laadun takia moottoritien varteen esitetyt melusteet ovat välttämättömiä. Esitetystä meluntorjunnasta huolimatta ohjearvot ylittyvät osalla aluetta. Tästä syystä alueiden suunnittelussa ja sijoittelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että oleskeluun tarkoitetut alueet sijoitetaan niille alueille, jossa ohjearvot pääsääntöisesti täyttyvät. Oleskeluun tarkoitetut alueet tulisi esittää kaavakartalla.

Kaavan pilkkominen useiksi eri asemakaavoiksi tekee meluntorjunnan toteuttamisesta ja suunnittelusta haastavampaa. Jos kaava pilkotaan, on ensimmäisessä vaiheessa syytä laatia selvitys meluntorjunnan toteuttamisesta vaiheittain. Mahdollisuudet toteuttaa melun suojausta vaiheittain tulee selvittää, jotta voidaan varmistua siitä, että vähintään viitearvojen mukainen melutaso voidaan saavuttaa kussakin vaiheessa. Oikea-aikainen toteutuminen tulee varmistaa kaavamääräyksillä. Myös toimistorakentamiseen ja vertikaaliseen viljelyyn perustuvan melun suojauksen (KTY-alueet) rakentuminen oikea-aikaisesti tulee varmistaa määräyksin. Eri suojausrakenteiden väliset melua vuotavat aukot olisi hyvä pyrkiä tukkimaan. Tämän tavoitteen voisi esittää myös määräyksissä.

Kun huomioidaan, että kaava-alue rakennetaan ja suunnitellaan aiemmin rakentamattomalle alueelle, ei suunnittelun pohjana tulisi suoraan käyttää melutasoissa yhdyskuntarakenteen tiivistämisen yhteydessä, joissakin tapauksissa käytettyä Vnp 993/1992 poikkeavaa korkeampaa tasoa (LAeq 7-22 65 dB). Kaupunkirakenteen tiivistämisen yhteydessä on ohjearvosta (LAeq 7-22, 55 dB) voinut poiketa riittävien meluselvitysten ja

vaikutusarviointien perusteella. Kaavaratkaisua varten on laadittu meluselvitys, mutta riittävää vaikutusarviota ei ole tehty. Vaikutusarvioissa ratkaisut tulee esittää perustellusti.

ELY-keskus katsoo, että nyt kyseessä olevassa kaavassa ei ole tehty riittäviä vaikutusten arviointeja ja vaihtoehtotarkasteluja, jotta melunohjearvoista poikkeamista voitaisiin pitää perusteltuna. Vnp 993/1992 ohjearvoista poikkeaminen voi olla mahdollista, mikäli meluselvityksellä, vaikutusarvioinnilla (ml. vaikutuksille altistuvien määrä) ja vaihtoehtotarkasteluilla tullaan perustellusti siihen tulokseen, että hankkeen toteuttamisen kannalta joidenkin asuntojen kohdalla ei voida päästä ohjearvoihin, mutta että esitetyillä ratkaisuilla voidaan taata asukkaille terveellinen ja viihtyisä elinympäristö. Meluselvityksessä ja vaikutusarviossa on hyvä myös tuoda esiin, mikäli hankkeen ratkaisuilla saadaan luotua asukkaille hyvää ja miellyttävää ääniympäristöä kuten viihtyisä viheralueita ja reittejä, joilla ohjearvot toteutuvat ja äänimaisemassa erottuvat luonnon äänet tai esim. vesiaiheet. Tarkasteluissa on myös hyvä huomioida, millainen ääniympäristö on kaava-alueen ulkopuolella.

Edelleen arvioitaessa ohjearvojen ylittämisen edellytyksiä, tulee ottaa huomioon kaava-alueen sijainti yhdyskuntarakenteessa (keskusta, toimiva joukkoliikenne, raideliikenteen aseman läheisyys, edellytykset kestäviin kulkumuotoihin) sekä se onko kyse korvaavasta rakentamisesta. Kaavoitettaessa uusia asuinalueita melualueille, melun haittojen poistaminen ja lieventäminen on merkittävä osa hanketta, ja mitä vaikeammat meluolosuhteet, sen kattavampia selvitysten tulee olla. Suunnittelussa on tärkeää muistaa, että melulla on merkittäviä terveysvaikutuksia, sekä suoria ja epäsuoria taloudellisia vaikutuksia. Hyvä meluton ääniympäristö vaikuttaa myönteisesti asuinalueiden elinympäristöjen laatuun ja viihtyisyyteen ja näin asukkaiden tyytyväisyyteen asuinalueeseensa ja asukkaiden toimintakykyyn.

Vastine:

Jokilaakson Kivisillan asemakaavassa huoneiden aukeamista ja parvekkeiden sijoittamista koskeissa määräyksissä on käytetty ELY-keskuksen oppaan 02/2013 mukaisia ohjeita. Oppaan mukaan, mikäli julkisivulla ylittyy päivällä keskiäänitaso 65 dB(A), tulee asuntojen aueta myös suuntaan, jossa ohjearvot täyttyvät (ns. läpitalon huoneisto). Lisäksi julkisivulle, jolla ylittyy päiväaikaan keskiäänitaso 65 dB(A), ei tulisi rakentaa parvekkeita vaan niiden sijaan viherhuoneita. Parvekkeiden käyttökelpoisuuden ja hyvän ääniolosuhteen saavuttamiseksi parvekelasituksen tarve ja äänitasoerovaatimukset suositellaan mitoitettavan niin, että parvekkeella saavutetaan valtioneuvoston päätöksen 993/1992 ulkoalueiden päiväajan ohjearvo 55 dB(A). Meluselvityksessä on esitetty ELY-keskuksen oppaan mukaiset rajoitukset asuinhuoneiden avautumiselle ja parvekkeiden sijoittamiselle (meluselvityksen liite 7) ja ne on huomioitu Jokilaakson Kivisillan asemakaavassa.

Lahden moottoritien aiheuttama melu on kaava-alueella niin vallitseva, että moottoritien varteen rakennettavalla meluratkaisulla Keravanjoen varren uusilla lähivirkistys- ja puistoalueilla ei saavuteta kaikilla alueilla yöajan tiukempaa ohjearvoa 45 dB(A), vaikka moottoritien reunaan rakennettaisiin suunniteltua korkeampi meluste. Meluselvityksen mukaan virkistysalueilla kuitenkin saavutetaan päiväajan ohjearvot sekä täydennysrakentamisessa käytettävä yöajan ohjearvo. Koska puistoalueiden käyttö keskittyy pääosiltaan päiväaikaan, ei liikennemelun katsota aiheuttavan asukkaille terveys- eikä viihtyvyyshaittoja. Kun Kytömaantien varsi kehittyy tulevaisuudessa asuin- ja työpaikka-alueena ja moottoritien melun suoja on toteutunut kokonaisuudessaan, meluhaitat Kivisillan virkistysalueella paranevat siten, että myös tiukemmat yöajan ohjearvot 45 dB(A) saavutetaan osittain. Melulle herkat toiminnat kuten leikkipuisto on kaavaehdotuksessa merkitty ohjeellisella aluemerkinällä puistoalueen osaan, jossa liikennemelu on vähäisintä.

Vaikka Jokilaakson asemakaavaluonnos pilkotaan useiksi eri asemakaavoiksi, on meluntorjunnan toteuttamista ja suunnittelua tutkittu yhtenä kokonaisuutena. Meluselvityksessä on esitetty tilanne, kun koko Jokilaakson alue sekä Kytömaantien länsipuoleinen työpaikka-alue ovat rakentuneet (meluselvityksen liite 1.2). Meluselvityksessä on tutkittu myös sitä, kuinka rakentaminen voidaan vaiheistaa, jotta melunohjearvot voidaan rakentamisen ensimmäisessä vaiheessa saavuttaa (meluselvityksen liite 8). Kaavaehdotuksessa on huomioitu oikea-aikainen toteuttamisjärjestys yleismääräyksellä: ”Alueen rakentamisen vaiheistamisessa tulee huomioida, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset melutason ohjearvot saavutetaan käyttötarkoituksen mukaisesti kussakin rakentamisvaiheessa.” Asemakaavamääräykseen on lisätty määräys, että moottoritien varren meluratkaisut tulee limittää tai kytkeä toisiinsa niin, ettei melu pääse niiden väleistä kantautumaan länsisuuntaan. Määräys koskee myös KTY/me aluetta.

Vaikutusten arviointi

Kaavassa korostuu laadukkaan vaikutusten arvioinnin tarve. Arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota meluun, tulvariskiin ja hulevesiin, maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin sekä ilmastovaikutuksiin.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että kaavan meluvaikutus ihmisiin ja elinympäristöön on niin merkittävä, että asiaa tulisi myös vaikutusten arvioinnissa käsitellä omana kokonaisuutenaan. Melun osalta olisi hyvä arvioida mm. kuinka moni huoneisto avautuisi vain meluisimman julkisivun suuntaan sekä mahdolliset terveysvaikutukset.

Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös lentomelun vaikutukset alueella. Lentoliikenteestä aiheutuva melu tulee selvittää ja arvioida paitsi nykytilanteessa myös tulevaisuudessa.

Ilmastovaikutusten arviointi

Keravan Jokilaakson asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta on syytä tehdä ilmastovaikutusten arviointi. Tätä tarvetta korostaa kaavan tavoite mahdollistaa ilmastoviisaan ja ekologisesti kestäväan kaupunkirakenteen syntyminen. Ilmastovaikutusten arvioinnin avulla voidaan selvittää, miten suunnittelun toteutus vaikuttaa Keravan kasvihuonekaasupäästöihin, ja osoittaa, miten asemakaavatason kestäviä kulkumuotoja tukevilla, rakentamisen kielteisiä ilmastovaikutuksien lieventävillä ja vähähiilillä energiamuotoja tukevilla ratkaisuilla vastataan uuden alueen toteutumisen myötä syntyvään negatiivisten ilmastovaikutusten ja kiristyvien ilmastotavoitteiden väliseen ristiriitaan. Lisäksi etenkin mahdollisen laskennallisen arvioinnin tulosten hyödyntämisellä on mahdollista vahvistaa Keravan vuoden 2024 asuntomessujen kantaviin teemoihin kuuluvia kiertotalouden ja kestäväa liikkumisen näkökulmaa.

Kaavatyön alkuvaiheeseen ajoittuvaa ilmastovaikutusten arviointia voidaan hyödyntää apuna ilmastonäkökohtia paremmin huomioivan asemakaavan valmistelussa. Ilmastovaikutusarvion tulokset tulee sisällyttää kaavaselostukseen ja taustalla olevat selvitykset tulee liittää kaava-aineistoon. Arvioinnin tulokset pitää huomioida tarvittavilta osiltaan kaavaratkaisussa ja -määräyksissä.

Tehtävässä arvioinnissa on hyvä käsitellä ymmärrettävästi suunnittelun kaavaratkaisun merkittävät ilmastovaikutukset. Näitä liittyy liikenteeseen, infra- ja talonrakentamiseen, energiantuotantoratkaisuihin ja rakentamisen aiheuttamiin hiilinielujen ja -varastojen muutoksiin. Arvioinnissa voidaan myös tunnistaa muita alueen toteutumisen aiheuttamia merkittäviä myönteisiä tai kielteisiä ilmastonäkökohtia. Asemakaavan ilmastovaikutusten arvioinnin tarkastelukulma voi painottua laadulliseen tarkasteluun ja merkittävyyteen. Erityisesti merkittäviksi tunnistettujen ilmastonäkökohtien kokoluokka ja niistä aiheutuvien ilmastovaikutusten ajoittuminen olisi syytä tulla arvioinnissa selkeästi esiin.

Maankäytön ratkaisut näkyvät kasvihuonekaasupäästöinä suurimmalta osin liikennemäärien ja kulkumuotojakaumien kautta. Jokilaakson suunnittelun alue on sijainnilisesti hyvässä paikassa kaupunkirakenteessa lähellä Keravan keskustaa ja rautatieasemaa. Asemakaavaehdotus nostaa esiin kestäviä kulkumuotoja ja määräyksissä kannustetaan autopaikkamääräysten avulla yhteiskäyttöautojen käyttöön. Kestäväan liikkumisen edellytysten osalta on kuitenkin tarpeen varmistaa kaavatyössä, että kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sekä jakamistalouteen liittyvien uudenlaisten liikkumisratkaisujen edellytykset varmasti paranevat suunnittelun alueella. Asemakaavatason ja toteutus-suunnittelun pienilläkin yksityiskohdilla voi olla verrattain laajoja myönteisiä tai kielteisiä vaikutuksia.

Talon- ja infrarakentamisen kasvihuonekaasupäästöt ovat suuret. Rakennusmateriaaleihin sitoutuneiden päästöjen merkitys kasvaa rakennusten energiatehokkuus parantuessa ja kiinteistötason uusituvan energian tuotannon lisääntyessä. Myös katujen ja

teiden, yleisten alueiden, yhdyskuntateknisten verkostojen, viheralueiden ja muun infran rakentamisen päästöt syntyvät materiaaleista ja kuljetuksista sekä vähemmässä määrin työmaatoiminnoista.

Asemakaavan ilmastovaikutusten arvioinnissa onkin hyvä tarkastella, miten asemakaavataso ohjauksella ja toteutussuunnittelun ratkaisulla voidaan pienentää talon- ja infrarakentamisen aikana syntyvää "hiilipiikkiä". Käyttämällä alueelle valitun kiertotalousteeman hengen mukaisesti maa- ja infrarakentamisessa kierrätys- ja uusiomateriaaleja voidaan vähentää merkittävästi infrarakentamiseen liittyvää luonnonvarojen kulutusta ja materiaalien tuotannossa syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä. Uusio- tai kierrätysmateriaalien käytön maksimoinnin lisäksi pitää minimoida materiaalien kuljetusmatkat.

Tarkastellun kaavaluonnosaineiston perusteella jää epäselväksi, millaisia puurakentamiseen sekä rakennusten rungon ja julkisivun rakennusmateriaaleihin liittyviä määräyksiä alueella tullaan tekemään. Puurakenteiset talot aiheuttavat koko elinkaarensa aikana vähemmän ilmasto- ja ympäristöhaittoja kuin vastaavat betonista, teräksestä tai tiilestä rakennetut talot. Ilmastonmuutoksen hillinnän näkökulmasta puutalon paremmuus perustuu pienempiin valmistuksen aikaisiin kasvihuonekaasupäästöihin sekä kaavaselostuksessa viitattuun puun hiilen sitomiskykyyn ja varastoitumiseen rakentamiseen pitkäksi aikaa. Hiilen säilymisen näkökulmasta olisi tärkeää, että mahdollisimman suuri osa kaava-alueen rakentamisessa käytettävästä materiaalista olisi puuta. Samalla olisi myös huomioitava rakentamisessa käytettyjen sementtituotteiden karbonatisoitumisen hiilinieluvaikutus. Puurakentamisen vaikutusta voitaisiin tarkastella asemakaavan ilmastovaikutusten arvioinnin yhteydessä.

Ilmastovaikutusten tarkastelussa tulee tuoda ymmärrettävästi ja selkeästi esiin energiantuotantoratkaisujen kokoluokka ja peilattava toteutusta asetettuihin ilmastotavoitteisiin. Asemakaavaluonnoksen yleiset määräykset painottavat vahvasti uusiutuvan energian hyödyntämistä ja mahdollistavat uusiutuvan energian tuotantoa suunnittelualueella. On myös hyvä, että asuinkorttelialueiden osalta suositellaan vapaaehtoisuuteen ja avoimuuteen perustuvien energiayhteisöjen perustamista. Näin saadaan paremmin hyödynnettyä yksittäisten toimijan oma energiantuotanto. Asemakaavaluonnoksen energiaratkaisuihin liittyvät määräykset vaativat tarkentamista ja määräyksiä on syytä avata ja perustella kunnolla kaavaselostustekstissä (ks. kohta Energiaratkaisut).

Asemakaavaselostuksessa ei ole mainintaa hiilinieluista tai -varastoista tai laajemmin kaavaratkaisun aiheuttamista maankäytön ns. LULUCF-sektoriin liittyvistä kasvihuonekaasupäästöistä. Pelto- ja metsäalueiden ottaminen rakentamiskäyttöön vähentää Keravan alueen hiilinielua. Ilmastovaikutusten arvioinnissa on hyvä huomioida kaava-alueen suunnitellun rakentamisen myötä tapahtuvan maankäytön muutosten vaikutukset maaperän ja puuston hiilinieluihin ja -varastoihin. Metsäkadon osalta on hyvä huomioida kaadettavan puuston ja metsämaaperän muokkaamisen aiheuttaman mahdollisen hiilivaraston menetyksen lisäksi alueen rakentamisen myötä menetettävä hiilinielu.

Hillinnän lisäksi alueen suunnittelussa on hyvä huomioida ilmastonmuutokseen pitkällä aikavälillä tuomiin muutoksiin sopeutuminen rakennettavalla alueella sekä sään ääri-ilmiöihin varautuminen. Kaavaluonnoksen selostus ja merkinnät sisältävät ilmastonmuutokseen vaikutuksiin sopeutumista tukevia toimenpiteitä kuten hulevesien hallinta ja viherkatot, mutta varsinaisia sopeutumisen ja varautumisen kysymyksiä ja näkökulmia ei ole kuitenkaan käsitelty tai mainittu kaavaselostuksessa. Ne on hyvä huomioida ilmastovaikutusten arvioinnissa.

Viherrakenne lisää rakennetun ympäristön ilmastokestävyyttä. Viherrakenteen kasvillisuus ja maaperä sitoo myös hiilidioksidia ja toimii näin hiilinieluna ja -varastona. Kaava-alueelle luonnonmukaisiksi jäävät alueet edistävät yhdessä puistojen ja muiden alueelle rakennettujen viherrakenteiden kanssa ilmastonmuutokseen sopeutumista ja varautumista suunnittelualueella. Viherrakenteen lisääntymistä edistää esitetty viherkattoja koskeva kaavamääräys. Viherkatoista syntyy hulevesien hyödyntämisen lisäksi monipuolisesti ilmastohyötyjä. Viherrakenteen edistämiseksi voisi hyödyntää tonttitasolla viherkerrointa tai -tehokkuutta.

Ilmastovaikutusten arvioinnissa tulee kertoa suunnitteluvaiheen keinoista, joilla lievennetään liikenteen, rakentamisen ja hiilinielujen ja -varastojen menetyksen kielteisiä ilmastovaikutuksia ja lisätään alueen toteuttamisen positiivisia ilmastovaikutuksia. Uudenmaan ELY-keskuksessa on aloitettu 1.9.2020 kolmivuotinen hanke, jolla kehitetään ilmastovaikutusten arviointia ja huomioon ottamista kaavoituksessa sekä YVA- ja SOVA-menettelyssä. Hanke liittyy hallitusohjelman tavoitteeseen, että Suomi on hiili-neutraali vuonna 2035.

Vastine:

Kaavan ehdotusvaiheessa asemakaavan alueelle on laadittu lisää selvityksiä ja asemakaavan selostusta on täydennetty muun muassa vaikutusten arvioinnin osilta. Kaavaselostuksen kaavaratkaisuissa ja vaikutusten arvioinnissa on pyritty kiinnittämään erityistä huomiota meluun, tulvariskiin ja hulevesiin, maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin sekä ilmastovaikutuksiin.

Kaavaratkaisun merkittävät ilmastovaikutukset ja niiden kokoluokkaa on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 3.5. Kaava-alueelle laadittiin ilmastovaikutusten arviointi KILVA-työkalun avulla (liite 5k). Hiilinielujen ja -varastojen muutosta tarkasteltiin Hiilitaselaskuri-työkalun avulla (liite 5l). Kilva-työkalun tuloksia ja hiilitaselaskuri-työkalun tuloksia on avattu ja arvioitu kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa.

Kestävän liikkumisen ratkaisujen suunnittelussa on lähtökohtana ollut pyöräilyn ja jalankulun reittien sekä pysäköintialueiden sijainti niin, että autoilua alueen sisällä on rajoitettu. Erityistä huomiota on kiinnitetty pysäköintinormeihin, joilla uskotaan olevan liikkumisen kannalta merkittävä vaikutus (kts. kaavaselostuksen kappale 2.4). Talonrakentamisen ilmastovaikutukset ovat merkittävässä roolissa. Tähän on

*kaavaratkaisussa vaikutettu puurakentamisen sitovilla kaavamääräyksillä. Uusioma-
terialien hyödyntämistä infrarakentamisessa on selvitetty erillisessä selvityksessä
sekä vielä kesken olevassa maasteritason opinnäytetyössä (Liite 5m).*

*Rakennusten lämmitys on Keravalla yksi suurimmista hiilidioksidipäästöjen aiheutta-
jista. Kaava-alueella hyödynnetään Keravan lähes hiilineutraalia kaukolämmön tuo-
tantoa, joka tulevaisuudessa on hiilipositiivista (hukkalämmön hyödyntäminen kau-
kolämpöverkossa). Hiilinielujen ja varastojen vaikutukset otetaan huomioon kaupun-
kitason ilmastotyössä. Keravalle on juuri laadittu Viherkaava (oikeusvaikutukseton),
joka osaltaan turvaa viheralueiden säilymisen.*

*Suunnitteluvaiheen keinot ja omat resurssit ilmastovaikutusten arviointiin ovat kau-
pungilla vielä tällä hetkellä rajalliset, joten tässä työssä on käytetty laajasti ulkopuo-
lisia asiantuntijoita. Asuntomessujen kaavoituksen yhteydessä toteutettu ilmastovai-
kutusten arviointi tai vastaava prosessi tulee jatkossa sisältymään myös muihin kaa-
voitushankkeisiin Keravalla.*

*Keravan kaupungin asukasluvun arvioidaan kasvavan noin 1 % vuosivauhtia seura-
vat 10 vuotta. Samanaikaisesti tavoitellaan 60 % hiilidioksidikaasupäästöjen vähen-
tämistä. Päästöt ovat asukasta kohden jo nyt Suomen pienimpiä, 3,9 t CO₂-ekv
vuonna 2018, vuoden 2030 tavoiteluvun ollessa 1,6 t CO₂-ekv/asukas. Kasvun edel-
lyttämän rakentamisen vuoksi uudisrakentamisen tulee olla laadukasta, monistaa
hyviä käytäntöjä muualta sekä toimia esimerkkinä muille. Keravan kestäväen ener-
gian toimintasuunnitelman toteutumista tullaan raportoimaan kahden vuoden vä-
lein. Toimintasuunnitelma sisältää kaupunkitasolla sekä hillinnän että sopeutumisen
toimenpiteitä.*

Energia- ratkaisut

Yleisten määräysten Energia-
ratkaisut-kohdassa esitettyjä määräyksiä tulee tarkentaa. On selvää, että tavoitteena on kaavallis-
in keinoin edistää paikallisesti tuotetun uusiutu-
van energian tuottamista ja hyödyntämistä alueella. Tässä vaiheessa on syytä miettiä,
mitkä asiat pitää esittää määräyksissä ja mitä voidaan ohjeistaa muulla tavoin. On
hyvä, että kaavatyössä tullaan jatkossa tarkentamaan energia-
ratkaisuja yhdessä alueen
energiayhtiön kanssa.

Määräysten mukaan rakennusten lämmitysmuodon ja sähkön tulee perustua uusiutu-
viin energiamuotoihin. Kaavamääräyksillä ei voida määrätä rakennuksissa kulutetun
sähkön alkuperää. Jos sähkön osalta tarkoitetaan kaavaselostuksessakin mainittua pai-
kan päällä tuotettua sähköä, niin asia tulee esittää määräyksessä soveltuvalla tavalla.

On myös syytä avata selkeämmin, mitä tarkoitetaan määräyksellä, jonka mukaan ton-
teilla sijaitseva uusiutuvan energian tuotanto tulee kytkeä kaksisuuntaiseen energia-
verkkoon. Sähkön syöttäminen sähköverkkoon on kiellettyä, jos sähkölle ei ole ostajaa.

Määräyksissä annetaan selkeät minimi-erit asuinkorttelialueiden paikallisesti tuotetun energian vuosittaisille kulutusosuuksille. Mihin osuudet perustuvat ja mitä tarkoitetaan paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla, kattaako se esimerkiksi Keravan alueella tuotetun kaukolämmön?

Vastine:

Kaavan energiamääräyksiä on laadittu yhteistyössä paikallisen energialaitoksen kanssa ja ehdotusvaiheessa energiamääräyksiä on päivitetty ottaen huomioon ELY-keskuksen lausunto. Osa asemakaavan luonnosvaiheessa olleista energiamääräyksistä tullaan ohjeistamaan tontin luovutusehdoissa tai muilla keinoin.

Pinta- ja hulevedet

Kaavan mukainen maankäyttö ei ole sellaista, että alueen pintavesien laatuun kohdistuisi voimakkaita haittavaikutuksia. Kaavan jatkosuunnittelussa tulee kuitenkin huomioida Keravanjoen ja Myllypuron vedenlaatuun rakennustöistä ja alueelle suunnitelluista toiminnoista mahdollisesti aiheutuvan kiintoaine- ja ravinnekuormituksen vähentäminen. Määräykset suojavyöhykkeiden säilyttämisestä jokien ja purojen varsilla sekä toimintojen rajoittamisesta luonnonmerkkien alueilla on tarpeellista lisätä kaavaan.

Hulevesien luonnonmukaiseen käsittelyyn mm. vesiä viivyttämällä on kaavassa kiinnitetty erityisesti huomiota. Kaavamääräykseen on sisällytetty velvoite myös rakentamisen aikaisten hulevesien hallinnan suunnittelusta. Tätä määräystä voisi täsmentää siten, että myös rakentamisen aikaisten hulevesien laatu tulee varmistetuksi ennen niiden johtamista vesistöihin. Lisäksi tulee määrätä, että yleisten pysäköintialueiden hulevedet tulee johtaa hulevesijärjestelmään öljynerotuskaivojen kautta.

Hulevesien määrällisestä viivytyksestä annetut kaavamääräykset ovat asianmukaiset. Kiinteistökohtaisten järjestelmien lisäksi hulevesiä viivytetään alueellisesti hulevesialtaissa, jolloin kiinteistökohtaisten järjestelmien minimi tilavuutta 0,5 m³/100 m² vettä läpäisemätöntä pinta-alaa kohti voidaan pitää riittävänä.

Vastine:

Kaavaehdotuksessa on osoitettu Keravanjoen varteen noin 10-30 metriä leveä suojavyöhyke, jolla pyritään ehkäisemään rannan eroosiota ja ravinteiden huuhtoutumista jokeen. Kaavassa määrätään, että suojavyöhykkeelle sijoitettava kasvillisuus tulee hoitaa ja uudistaa siten, että sen maisemallinen ja ekologinen merkitys säilyy.

Hulevesimääräyksiä on päivitetty kaavan ehdotusvaiheessa siten, että myös rakentamisen aikaiset hulevedet tulee järjestää laadullisesti ja määrällisesti siten, että niistä ei aiheudu haittaa ympäristöön.

Kaavaehdotukseen on lisätty kaavamääräys, että yleisten pysäköintialueiden hulevedet tulee johtaa hulevesijärjestelmään öljynerotuskaivojen kautta.

Tulvariski

Alin suositeltava rakentamiskorkeus tarkoittaa korkeustasoa, jonka alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessaan vaurioituvia tai vahinkoa aiheuttavia rakenteita tai toimintoja. Suositus koskee kaikkea uutta rakentamista sekä siihen verrattavissa olevaa rakenteiden täysimittaista uusimista. Suositus tulee ottaa huomioon myös yhdyskuntatekniikan rakenteiden sijoittelussa (energianjakelu, vesihuolto, tietoliikenne).

Keravanjoen tulvariski on otettava huomioon kirjaamalla kaavamääräyksiin riittävä alin rakentamiskorkeus. Lähtökohtaisesti alin suositeltava rakentamiskorkeus vastaa keskimäärin kerran 100 vuodessa toistuvan tulvan korkeutta, johon on lisätty varmuusvarana yksi metri (HW1/100a + 1,0 m). Jokilaakson asemakaava-alueella suosituskorkeus on kaava-alueen yläosalla N2000 +35,15 m ja alaosalla N2000 +34,85 metriä (lukemissa on mukana 1,0 metrin varmuusvara). Keravanjoen tulvakarttoihin ja -korkeuksiin voi tutustua osoitteessa www.ymparisto.fi/tulvakartat.

Vastine:

Yhdyskuntatekniikan suunnittelussa huomioidaan tulvariski.

Asemakaavassa osoitettavat rakentamisalueet sijoittuvat pääosin tulvariskiä korkeammalle tasolle. Pohjoisosaan sijoittuva KTY-alue sijoittuu tulvariskialueelle, jolle asemakaavassa on määrätty alin sallittu rakentamiskorkeus + 35,15 m N2000. Alimman sallitun rakentamiskorkeuden määrityksessä on huomioitu kerran 100 vuodessa sattuvan tulvan korkeus, johon on lisätty metrin varmuusvara.

Rakennussuojelu

Ympäristöministeriön julkaiseman asemakaavaoppaan (Maankäyttö- ja rakennuslaki, asemakaavamerkinnot- ja määräykset, YM 2003) mukaan laissa olevien purkamisluvan myöntämisen edellytysten (MRL 139 §) vuoksi ei asemakaavamääräyksissä käytetä sanontaa "ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä". Kohta on syytä poistaa suojelumääräyksistä s-6 ja s-8 ja muuttaa muotoon "Rakennusta ei saa purkaa" sekä lisätä se myös sr-määräykseen. Muilta osin suojelumääräykset vaikuttavat asianmukaisilta ja turvaavat asianmukaisiin selvityksiin perustuen asemakaavatyössä tunnistetut kulttuuriympäristön ja rakennus- sekä arkkitehtuurihistorian asettamat tavoitteet.

Vastine:

Suojelumääräyksiä on päivitetty ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti.

Liikenne

Asemakaavaluonnoksessa meluste on osoitettu sijoitettavan osittain LT-alueelle. ELY-keskus edellyttää, että melusuojaus tulee esittää asemakaavassa sijoittuvaksi LT-alueen ulkopuolelle lukuun ottamatta sillan kohtaa. LT-alueen rajausta tulee suunnitella yhdessä ELY-keskuksen kanssa.

Porvoontie (yhdystie 11697) on osoitettu asemakaavassa katuna, mikä vastaa ELY-keskuksen käsitystä väylän luonteesta. Hallinnollisesti Porvoontie on edelleen maantie kaava-alueeseen kuuluvalla osuudeltaan. Keravan kaupungin tulee tehdä Porvoontiestä kadunpito päätös asemakaavan saatua lainvoiman, jotta väylä muuttuu myös hallinnollisesti kaduksi.

Vastine:

Ehdotusvaiheessa on laadittu periaatesuunnitelma Lahden moottoritien melusuojausten toteuttamisesta ja sen sijoittumisesta. Kaavaehdotuksessa LT-aluetta on joiltakin osin pienennetty, jotta melusuoja saadaan pääosiltaan sijoittumaan LT-alueen ulkopuolelle. Moottoritien melusuojan sijoittumisesta ja LT-alueen pienentämisestä on järjestetty neuvottelut ELY-keskuksen kanssa. Neuvotteluissa todettiin, että Keravan kaupunki voi jatkaa asemakaavan valmistelua ja melusuojausten rakennesuunnittelua periaatesuunnitelman mukaisesti.

Luontoarvot

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että Keravanjoen ympärille on mahdollisuuksien mukaan syytä jättää kaistale luonnontilaista suoja-aluetta mahdollisimman laajalti koko uoman pituudelta. Kaistaleen leveys voi vaihdella perustellusti eri kohdissa. Luonnontilainen jokivarsi mahdollistaa monipuolisemman lajiston alueella, esimerkiksi sudenko-rennot viihtyvät luonnontilaisilla rannoilla paremmin.

Luo-alueiden määräykseen tulee lisätä ns. säilyttävä määräys, esimerkiksi: Alueen suunnittelussa, käytössä ja hoidossa tulee turvata luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset.

Vuollejokisimpukkaselvitys tulee tehdä viimeistään siinä vaiheessa, kun Keravanjoen uomaa muokataan, esimerkiksi mahdollista uimapaikkaa toteutettaessa. Jos selvitystä ei tehdä kaavoituksen yhteydessä on asia syytä huomioida kaavamääräyksissä. Uudenmaan ELY-keskus suosittelee, että asia huomioidaan yleismääräyksissä.

Vastine:

Kaavaehdotuksessa on osoitettu Keravanjoen varteen noin 10-30 metriä leveä suojavao-työhyke, joka ehkäisee rannan eroosiota ja ravinteiden huuhtoutumista jokeen. Kaavassa määrätään, että suojavao-työhykkeelle sijoitettavaa kasvillisuutta tulee hoitaa ja uudistaa siten, että sen maisemallinen ja ekologinen merkitys säilyy.

Hulevesimääräyksiä on päivitetty kaavan ehdotusvaiheessa siten, että myös rakentamisen aikaiset hulevedet tulee järjestää laadullisesti ja määrällisesti siten, että niistä ei aiheudu haittaa ympäristöön.

Kaavaluonnoksessa olleet luo-alueet rajautuvat suunnittelualueen ulkopuolelle, lukuun ottamatta Keravan kartanon pohjoisosaan sijoitettavaa kulttuurivaikutteista luo-

aluetta, jota koskee seuraava kaavamääräys: ”Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset.”

Yleismääräyksiin on lisätty määräys: ”Keravanjoen uomaan kohdistuvat muutostyöt edellyttävät vesiluvan, jonka yhteydessä tulee laatia mm. vuollejokisimpukkaselvitys.”

2. Finavia

Asemakaava-alueen keskiosa on Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotien 22R jatkeella. Tämä on yksi valtakunnan päälentoaseman tärkeimmistä laskeutumiskiitoteistä ja tämän vuoksi alueella havaitaan säännöllisesti laskeutuvaa lentoliikennettä ja kiitotiesuunnan 04 ollessa käytössä myös lähtevää lentoliikennettä. Kaavaselostuksessa on todettu alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentoaseman 55 dB alittavalla lentokonemelualueella ja tämän vuoksi on katsottu, että ”alueella saattaa silti ilmetä jonkin verran lentomelua”. Lentokonemelun esiintyvyyden kuvaaminen kaavaselostuksessa on riittämätöntä ja sitä tulee laajentaa tarkemmalla kuvauksella kiitotien 22R käytöstä laskeutumisiin. Kaavaselostukseen tulee lisäksi lisätä kartta, josta laskeutumisreitit alueen yli käyvät ilmi sekä maakuntakaavan liitekartan L3 mukainen lentokoneiden laskeutumisvyöhyke. Kaavakarttaluonnoksessa lentokonemelu ei nouse esiin millään lailla. Edellä mainittujen seikkojen perusteella Finavia katsoo, että lentokoneiden aiheuttaman melun huomiointi kaavassa ei ole riittävää.

Finavia toistaa aiemmin kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta lausumansa ja toteaa, että lentokonemelu tulee huomioida kaavassa asianmukaisesti. Finavia katsoo, että myös lentokonemelua vastaan tulee kaavassa asettaa hyvän asumisviihtyvyyden takaamiseksi riittävät ääneneristysvaatimukset. Finavia katsoo, että tämän saavuttamiseksi alueen yleisten ääneneristävyysvaatimusten tulee olla VNp 993/1992 edellyttämää lähtötasoa tiukemmat. Uudenmaan maakuntakaavan Helsingin vaihekaavan liitteen L3 mukaisesti Finavia suosittelee kaava-alueelle asuinrakennusten ulkorakenteen ääneneristävyudeksi vähintään 35 dB.

Vastine:

Lentoaseman toiminnan aiheuttama melutaso on selvitetty Finavia Oyj:n laatimissa selvityksissä mm. 08/2020. Selvityksessä on määritetty mm. vuodelle 2019 toteutunut lentomelun aiheuttama vuorokausimelutaso LDEN, päiväajan keskiäänitaso LAeq, 7-22, yöajan keskiäänitaso LAeq, 22-7 sekä arvio vuorokausimelutason (day-evening-night) LDEN kehittymisestä tulevaisuudessa. Selvityksen perusteella tarkastelualueella:

- vuorokausimelutaso LDEN on noin 50 dB (A)***
- päiväajan keskiäänitaso LAeq, 7-22 < 50 dB(A)***

– yöajan keskiäänitaso LAeq, 22-7 < 45 dB(A).

Finavia Oyj:n selvityksen mukaan vuorokausimelutason LDEN on arvioitu alueella pysyvän likimain samana tai laskevan nykyisestä tulevaisuudessa. Lisäksi Finaviaa sitovat lentokentän ympäristöluvan (2009) mukaiset verhoikäyrät. Ympäristöluvan yhteydessä Finavia on todennut useita keinoja, joilla lentomelua voidaan teknisin ja toiminnallisin menetelmin hallita ja vähentää. Keravan kaupungin näkemyksen mukaan lentomelua tulee hallita ensisijaisesti vähentämällä melun aiheutumista eikä sallimalla Suomen tiiveimmin asutettujen alueiden altistamista enemmälle melulle.

Valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutason ohjearvot alittuvat lentomelun osilta kaava-alueelle. Näin ollen asemakaavaan ei ole tarpeen asettaa melumääräyksiä lentomelun vuoksi. Kaavamääräyksissä kuitenkin suositellaan, että asuinviihtyvyyden parantamiseksi ulkorakenteiden ääneneristävyyden olisi hyvä olla vähintään 35 dB(A).

3. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

HSL kannattaa asemakaavan mukaista maankäytön kehittämistä suunnittelualueella. Alueen rakentamista mahdollistetaan Valtatien 4 varteen rakentamalla melusuojausväliille Koivulantie - Porvoon rata. Kyseinen melusuojaushanke on KUHA-hankekausi 2020-2023 meluntorjunnan priorisoitu hanke.

HSL pitää tärkeänä, että joukkoliikenteen toimintaedellytykset toteutetaan laadukkaasti. Kytömaantien ja Porvoonkadun pysäkkiverkkoa on tarpeen tarkastella osana kaavahanketta, jotta lopputulos palvelee joukkoliikenteen käyttäjiä mahdollisimman tehokkaasti.

Suunnitelmassa esitetty linjan 977/977V jakaminen kahdeksi erilliseksi linjaksi on mahdollista, mutta sen edellytyksenä on päätepysäkin rakentaminen kaava-alueen pohjoispuolelle, esimerkiksi Kytömaalle.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä haluaa olla mukana alueen jatkosuunnittelussa. Erityisesti Kytömaantien ja Porvoonkadun pysäkkiverkon suunnittelussa, jotka vaikuttavat linja-autoliikenteen suunnitteluun ja toimintaedellytyksiin.

Vastine:

Jokilaakson asemakaavassa huomioidaan Kytömaantien katualueessa riittävä aluevaraus uusia HSL-pysäkkejä varten. Pysäkkiverkko suunnitellaan yhteistyössä HSL:n kanssa. Kytömaalla on käynnissä asemakaava Pohjois-Kytömaa 2368, minkä tavoitteena on osoittaa Kytömaalle uutta pientalovaltaista asuinalueita. Pohjois-Kytömaan asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa päätepysäkin toteuttaminen Kytömaalle.

4. Jalotus ry

Kartanon alue

Hienoa, että vanhojen kivijalkojen paikoille sallitaan täydennysrakentaminen. Kaikki toimitila tulee olemaan tarpeen. Olihan niin että loput kivijalat mitataan ja lisätään mahdollisiksi rakennuspaikoiksi vielä myöhemmin, ja ovat lopulta tulossa osaksi kaavaa?

Jalotuksen toimintaan sisältyy oleellisesti ajatus urbaanista maatilasta, joka palvelee alueen asukkaita uudella tavalla, vanhoja maatalouden toimintoja ja uusia, kestävästä elämästä mahdollistavia palveluja yhdistellen. Käytännössä se tarkoittaa myös mm. eläinten pitoa ja viljelytoimintaa. Mahdollistaako kaavamerkintä *“Alueelle saa sijoittaa mm. ravintola-, hovi-, majoitus- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, kulttuuri-, näyttely- ja kerhotiloja”* viljelyn ja eläintenpidon? Myös varasto- ja talousrakennuksille syntyy viljelyn ja ruokaosuuskunnan käynnistymisen myötä uusia tarpeita.

Voisiko asemakaavamerkintään ja määräykseen lisätä Pehtoorin tuvan osalta tekstin, että tilapäisen majoituskäytön lisäksi siinä rakennuksessa olisi tulevaisuudessa myös mahdollista ns. määräaikainen residenssiasuminen? Residenssiasuminen voisi olla käytössä määräaikaisilla sopimuksilla esimerkiksi taiteilijoille tai vaihto-opiskelijoille.

Lampaiden tulevaisuus kartanolla

- Lampaat tarvitsevat 1-3 isoa turvallista laidunta voidakseen hyvin
- 2 kiinteää laidunta pihaan (esimerkiksi kartanon etupihalle ja takapihalle), joissa voi rapsuttaa (ei sähköaitaa), ja joita voi vaihdella + yksi kauempana esimerkiksi navetan itäseinustalla.
- Toivomus on, että lampaiden pito kartanolla on uuden kaavan myötä mahdollista, eikä se aseta rajoitteita esimerkiksi kevyiden lammasaitausten rakentamiselle, tai piharakennusten käyttämiselle lampaiden asuntona.

Ruokaosuuskunnan pelto ja kevyenliikenteenväylä

Ihmisten, eläinten ja traktorien tulisi päästä pellolle turvallisesti. Tämä tulisi huomioida väylissä.

Navetan ja pellon välinen kevytväylä näyttää kartassa yhtä leveältä, jopa isommalta kuin Kivisillantie. Toivomme, ettei kevyenliikenteenväylästä tulisi liian massiivinen ympäristöön nähden. Kevyenliikenteen väylälle on ajateltu myös, että tonteille ajo sallittu. Turhan massiivinen väylä saattaa aiheuttaa tarpeetonta läpiajoliikennettä väylälle ollen näin turvallisuusriski pyöräilijöille, jalankulkijoille ja virkistyskäytölle.

Yhteisöviljelmän kohtalo

- Jalotuksen kollektiivin enemmistön toive on, että laatikkoviljelmä saa jäädä paikalleen ja minitaloalueelle löytyy uusi paikka.
- Jos edeltävä ei ole mahdollista, toivomme, että laatikkoviljelmä sijoitetaan uudelleen kartanon alueelle.
- Jos tämäkään ei onnistu, toivomme, että laatikkoviljelmä siirretään kaupungin kustannuksella asuinalueelle kaavoitetulle laatikkoviljelyalueelle.
- Myös minitaloalueen siirtäminen länteen päin, osittain omakotitalotonttien kohdalle jättäisi hieman pelivaraa kartanon alueella.
- Minitorakentamisen mahdollistaminen muilla tonteilla osana kokonaisuutta, esim. farmialueella?

Luonnon monimuotoisuus

- Luonnon olosuhteita jäljittelevä monimuotoinen viherympäristö tukee tervettä mikrobistoa, laskee stressitasoja ja ennaltaehkäisee masennusta, edistää pörräisten oloja, tuottaa happea, luo monimuotoista biodiversiteettiä ja ehkäisee luontokatoa. Tämän tyyppinen lähestyminen olikin jo ansiokkaasti huomioitu monessa kohtaa suunnitelmia, tämä on kuitenkin niin tärkeää, ettei sitä voi lii-kaa korostaa.
- Mitä käytännössä tarkoittaa "pidetään huolitellussa kunnossa" vaikkapa kartanon takametsän kohdalla, voidaanko suosia "hallittu hoitamattomuus" tyyppistä ajatusmallia? Kannatamme hallittua hoitamattomuutta.
- Vihersuunnitelmassa on mainittu syötävä puisto. Entä jos uusi asuinalue kokonaisuudessaan olisikin syötävä asuinalue? Sillä olisi jo merkittävää uutuus- ja brändiarvoa. Käytännössä se tarkoittaisi, että kaikki julkiset istutukset suunniteltaisiin hyötykasvinäkökulmalla ja alueiden hoidossa sekä ylläpidossa huomioidaisiin turvallisuus ja myrkyttömyys.
- Toivomme, että yleinen vehreys pyritään mahdollisuuksien mukaan pitämään mukana myös tiiviin asuinalueen puolella. Kaupunkiluonto on arvokasta nimenomaan siellä missä ihmiset ovat, pihoilla, kaduilla ja parkkipaikoilla. Jos mahdollista välttää asfalttiaukioita ja istuttaa puita ja pensaita kaikkialle missä vapaa kohta on, vaikka Miljoonan puun talkoot hengessä. Puut myös vaimentavat melua, viilentävät / vähentävät kylmän tuulen vaikutusta.

Luontoyhteys lasten leikkipuistoissa

Myös Suomessa on tutkittu viherympäristön vaikutusta päiväkotilasten terveyteen, jo kasalla multaa leikkipihalla voi olla merkittävät vaikutukset terveyteen. Maailmalta löytyy varmasti esimerkkejä leikkipuistojen toteuttamisesta luonnonmukaisesti vehreyttä hyödyntäen, samalla tiukat määräykset ja lait täyttäen. Toivomme että tämä huomioidaan. Hienolta näyttivät asukasillan fiiliskuvat myös leikkipuistojen osalta.

Alueen päiväkotiratkaisuksi ehdotamme luontopäiväkotia, joka vaatii vähintään ison kodan, ruuanlaittopaikan ja wc-tilat. Green Care -toimintaa voisi hyödyntää myös ikääntyneiden hoivatyössä.

Katuvalaistus - Pimeys on arvokas luonnonvara

Voitaisiinko katulamppujen suuntausta, korkeutta ja mallia tarkemmin suunnitella valaista vain tarvittava alue, jolloin säästetään energiaa ja vähennetään valosaastetta. Valosaaste vaikuttaa biologiseen kelloon ja terveyteen sekä ihmisillä että eläimillä.

Nimistö

Kartanolla on paljon enemmän annettavaa kuin haamutarinat. Nimet tuovat tiettyä kaikua alueelle ja toivoisimme niiden herättävän hieman positiivisempia ajatuksia. Mielestämme myös kiertotalousteema olisi hyvä näkyä nimistössä.

- Harmaanmujjanpolku on nimenä negatiivinen eikä tuo lisäarvoa kartanon alueelle. Ehdotamme nimen vaihtamista Kartanonväenpoluksi, joka huomio sekä entiset että nykyiset kartanon asukit.
- Kiikarijussinpolku voisi olla esim. Lintupuistotie jotta myös arvokas lintupuisto pääsisi nimenä karttaan.
- Myös Kirstintien ja Kirstinpolun tarina tuo mielestämme enemmän negatiivisuutta kuin hyötyä.
- Elämänlanka on aluskasvillisuuden tuhoavan vieraslajin esiin nostamista, voisiko sen korvata Elonkierronkuja, Elontientaival tai Kiertokulunpolku.

Muita ideoita nimistöön:

- Satokauden puistotie
- Satokausikuja
- Metsäpuutarhan polku
- Elämänkaari
- Elämänlanka
- Kartanon väen kierros
- Kartanonväentie
- Sepänpolku
- Pehtoorinpolku
- Humlebergin tie
- Kiekaisukuja
- Rakkauden puisto
- Muinaisjärvenranta/niemi/saari
- Pörriäisenpolku
- Kimalaisenkierros

- Pölyttäjäpuisto
- Merikallion puistotie - tämä voisi olla ns. kartanon lenkin vaihtoehto, niin saataisiin sitä lintupuistoakin esiin.
- Moringin puisto (kivisillan entinen nimi on Moringin silta)
- Merikallion puisto
- Humleberginraitti
- Humalamäki

Minitaloalue

Minitaloalue voisi parhaimmillaan olla uudenlainen kestävä asumisen konsepti, joka jo itsenäisenä kokonaisuutena muodostaa kiinnostavan tulevaisuuden yhteisöllisen asumisen esimerkin. Uudenlaisen asumisen konsepti olisi myös messujen teeman mukainen.

- Talous- / ulkorakennuksia tarvitaan myös minitaloalueella (sekä omia että yhteisiä) - tarvitseeko kaavaan erikseen määritellä minkä kokoisen talusrakennuksen saa muun rakennusoikeiden lisäksi rakentaa?
- Kaavan tulisi mahdollistaa minitaloalueelle rakennettava yhteinen pihasauna
- Jätevesien käsittely: 6 talouden yhteinen pajupuhdistamo ratkaisisi luonnonmukaisen jäteveden käsittelyn alueella. Vesivessan tuotokset sekä harmaavesi johdetaan pajujen puhdistettavaksi suljettuun määräysten mukaiseen kasvatustaaseen. Toivomus on, ettei asemakaava estä tällaisen järjestelmän rakentamista tai pakota liittymään kunnalliseen jätevesiverkostoon mikäli oma puhdistamo hyvin perusteluin ja suunnitelmin ja alueen kokonaisuuteen sopivin keinoin voidaan rakentaa.

Retkiautojen/liikkuvien asumusten alue

- Kaava-alueelle kannattaisi kaavoittaa alue edes pieni alue retkiautoille

Vastine:

Jokilaakson Kivisillan asemakaavan kaavaehdotuksen yhteydessä kantakartasta puuttuneet kivijalat on kartoitettu ja ne on lisätty rakennusala merkinnällä asemakaavaan.

Asemakaavalla ei oteta kantaa eläintenpitoon. Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopalvelut vastaavat Keravan kaupungin maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta. Taajama-alueella voidaan pitää eläimiä. Eläintenpito edellyttää kuitenkin rekisteröitymistä eläintenpitäjäksi ja ilmoittamista eläinten pitopaikasta. Kotieläinpihan järjestäminen edellyttää aluehallintoviraston luvan.

Kartanon alueella voidaan harjoittaa viljelytoimintaa, vaikka sitä ei asemakaavassa erikseen mainita.

Pehtoorin tuvalle ei asemakaavassa ole erikseen määritettyä käyttötarkoitusta. Asemakaavassa mahdollistetaan, että kartanon lisäksi myös muihin asuinkäytössä olleisiin rakennuksiin saa sijoittaa yhden asunnon vain kiinteistön kannalta välttämättöntä henkilökuntaa varten.

Kivisillantien kautta voidaan järjestää viljelyalueelle turvallinen kulkureitti. Asemakaavassa osoitettu Merikalliontaival on 15 metriä leveä aluevaraus, jota ei tulla koko leveydeltä pinnoittamaan. Aluevaraus mahdollistaa, että sen sivuille voidaan sijoittaa esimerkiksi istutuksia sekä istuskelu- ja levähdyspaikkoja. Kevyen liikenteen väylillä kaavassa ei ole osoitettu ajoyhteyksiä.

Laatikkoviljelyä voidaan jatkaa alueella. Kartanon pihapiirin välittömään läheisyyteen asemakaavaluonnoksessa esitetty minitalojen korttelialue on poistettu asemakaavan ehdotusvaiheessa. Minitaloja voidaan sijoittaa kaavan muille alueille esim. Kirstinkadun varteen.

Keravan kartanon pohjoisosaan sijoittuva kulttuurivaikutteinen luontokohde on merkitty asemakaavaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi. Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset. Lisäksi koko kartanon ympäristöä koskee suojelumääräys (s-8), jossa määrätään, että rakentamattomia osia on istutettava ja pidettävä huolitelussa kunnossa. Alueen puustoa tulee hoitaa siten, että sen ominaispiirteet säilyvät. Alueella on säilytettävä maisemallisesti riittävä ja monipuolinen, isokasvuinen puusto ja istuttava uusia puita poistettavien tilalle. Asemakaavan yleismääräyksissä määrätään, että kaikkien rakentamattomille tontinosille tulee osoittaa asukkaiden viljelyalueeksi tai istuttaa. Istutuksissa tulee suosia paikalla ja lähiympäristössä olevia lajeja sekä hyötykasveja, kuten hedelmäpuita ja -pensaita. Asemakaavassa määrätään, että pihapäällysteissä tulee suosia vettä läpäiseviä materiaaleja. Katualueet, pysäköintialueet ja yleiset alueet pyritään toteuttamaan laadukkaasti ja vehreinä.

Katuvalaistus on tarkoitus toteuttaa alueella älykkäillä katuvaloilla, jotka toimivat liiketunnistimilla. Järjestelmä pitää valaisimet hämmennettynä, kun väylä on tyhjä. Kun liiketunnistin havaitsee lähestyvän liikkujan lamput syttyvät.

Nimistötoimikunta käsitteli 25.2.2021 kokouksessaan Jokilaakson Kivisillan asemakaavan nimistöä ja otti huomioon joitakin Jalotuksen esittämiä nimiehdotuksia. Kirsti-liitteinen nimistöä ei muuteta, koska se pohjautuu alueen historiaan, jolla kunnioitetaan Jean Sibeliuksen tyttären muistoa. Puunhengenpuistoon sijoittuva Elämänlanka muutetaan Harmaanmujianpoluksi, Kiikar-Jussin polku muutetaan Elämänkaareksi ja Harmaanmujantie muutetaan Humleberginkujaksi. Myös kaava-alueen pääkevytväylä Kaislaraitti päätettiin muuttaa ehdotusvaiheessa Merikalliontai-

paleeksi. Nimi pohjautuu maailmanlaajuisesti arvostettuun ja tunnettuun keravalaiseen lintutieteilijään, professori Einari Merikallioon (1888 – 1961), joka toimi Keravan yhtenäiskoulun pitkäaikaisena rehtorina.

Mikäli alueelle rakennetaan minitaloja, voidaan ne toteuttaa yhtiömuotoisina, jolle voidaan rakentaa yhteinen piha-alue ja yhteiskäytössä olevia muita tiloja ja rakennuksia, kuten saunan. Asemakaavassa ei oteta kantaa minitalojen varastotiloihin. Varastotilojen määräytyminen tulee Keravan rakennusjärjestyksestä.

Asemakaavalla ei oteta kantaa retkeilyautojen sijoittamiseen.

5. Keravan seura

Suunnitelma on varsin hyvä: se ottaa huomioon monipuolisesti kulttuuri-, historia-, ja ympäristöarvot sekä tähtää kestäväan kehitykseen pohjaaviin innovaatioihin. Alueen menneisyys, nykyaika ja tulevaisuus on otettu huomioon ympäristön säilyttämisessä, rakentamisessa ja nimistössä.

Asiat, joihin Kerava-seura otti aikaisemmassa lausunnossaan kantaa (lausuntopyynnön lopussa oleva vastineraportti-liite, kohta 10), on otettu hyvin huomioon suunnitelmassa. Tästä seura on erityisen ilahtunut ja antaa kiitoksen kaavan laatijoille.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

6. Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseo

Keravanjoen jokilaakso peltoaukeineen ja tilakokonaisuuksineen on Keravan keskeisin ja kulttuurihistoriallisesti merkittävin maisema-alue, mikä on selkeästi tuotu esiin Keravan yleiskaavassa laajana ja yhtenäisenä, maisemallisesti arvokkaaksi merkittynä alueena. Vastuumuseo pitääkin tärkeänä, että eri selvityksissä tuodut arvot ja alueen kulttuurihistoriallinen merkittävyys ja ominaisuus paremmin ohjaisivat suunnittelua.

Alueellinen vastuumuseo pitää tärkeänä, että Keravan yleiskaavassa maisemallisesti arvokkaaksi merkityllä alueella, käyttötarkoituksesta riippumatta, eri korttelialueita koskevissa määräyksiä tuodaan alueen maisemallinen merkittävyys esiin. Tämä onkin jo hyvin tuotu esiin avoimena säilytettäväksi määrättyihin puisto- ja viheralueisiin, joita koskee määräys: ”Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen kulttuurihistoriallinen luonne ja kaupunkikuvallinen merkitys.” Myös näihin rajautuvissa asuinkerrostalojen korttelialueissa määrätään, että Keravanjoen jokilaakson viheralueisiin rajautuvat korttelialueet on suunniteltava alueen kulttuurihistorialliset arvot huomioonottavana kokonaisuutena. Vastuumuseo näkee ongelmana kuitenkin kerrostalojen korkeuden ja näkee kerrostalot lähtökohtaisesti vieraana rakennustyyppinä jokilaakson kulttuurihistoriallisessa maisemassa. Avoimena säilytettävän maiseman reunaan kohoavat, jopa viisi kerrosta korkeat rakennukset ovat väistämättä ristiriidassa

alueen avoimen ominaisuutensa kanssa. Vastuumuseo esittää, että kerrosrakennuksia ma-
dalletaan ja rakentamista sovitaan maiseman luonteeseen keventämällä rakennus-
rintamia tai poikittaisia näkymäakseleita leventäen.

Lahden moottoritien reunaan esitetyt toimitilarakennusten korttelialueet ja suojavi-
heralueet poikkeavat selvästi yleiskaavasta, jossa alueet on osoitettu maisemallisesti
merkittäväksi virkistysalueeksi. Vastuumuseo toteaa, että meluste tulee toteuttaa si-
ten, että se parhaalla mahdollisella tavalla toimii eikä muita erillisiä rakenteita tarvita
meluntorjuntaan.

Mikäli melusteesta huolimatta suunnittelualueen itäreunalle tarvitaan muuta raken-
teellista meluntorjuntaa, tulee se toteuttaa mahdollisimman kapea-alaisena. Kaikenlai-
nen kentinä levittäytyvä varastointi alueella, vaikka katoksillakin suojattuna, on vas-
toin maiseman vaalimiselle asetettuja tavoitteita. Lisäksi maakuntamuseo pitää tär-
keänä, että myös moottoritien vierustan suojaviheralueen hoitoa ja ilmettä arvokkaa-
seen maisemakokonaisuuteen sopivaksi ohjataan kaavamääräyksellä.

Jokilaakson merkittävimpien rakennettujen kulttuuriympäristöjen eli Keravan kartanon
ja Postlarsin tilan alueelliset s-määräykset kattavat niin rakennukset kuin niitä ympäröi-
vät pihat ja puistoalueet ja niiden kasvillisuuden ja osittain myös käytettävät materiaa-
lit. Alueellinen vastuumuseo pitää määräyksiä siten tältä osin hyvinä ja pääosin riittä-
vinä. Keravan kartanon ja Postlarsin tilan kulttuurihistoriallista arvoa ja merkittävyyttä
voisi kuitenkin vielä osoittaa korttelialueen merkinnässä ja määräyksessä, esimerkiksi
/s-merkinnällä: ”Kulttuurihistoriallisesti arvokas alue. Aluetta tulee hoitaa ja käyttää
niin, että kokonaisuuden kulttuurihistoriallinen arvo ei heikenny.” Myös suojeltavien
rakennusten suojelumääräyksen tarkentaminen selkiyttäisi niissä tehtävien korjaus- ja
muutostöiden tasoa. Lisäksi alueellinen vastuumuseo toteaa, että Postlarsin aluetta
koskevassa aitaamista koskevaa osaa voitaisiin tarkentaa seuraavasti: ”Aitojen raken-
taminen on sallittua vain meluntorjunnallisista syistä tai rajaamaan alueita kotieläinten
käyttöön kevein aitarakentein.” Näin mahdollistettaisiin korttelialueella esimerkiksi ke-
sälampaiden pito.

Kaava-alueella sijaitsevien muiden tilojen rakennukset ja niiden pihapiirit talousraken-
nukseen on osoitettu asuinpienalojen korttelialueiksi. Rakennusala on rajattu ole-
massa olevien rakennusten mukaan mitä vastuumuseo pitää hyvänä kannustimena
olemassa olevan rakennuskannan säilyttämiseen. Näiden olemassa olevien rakennet-
tujen ympäristöjen ja pihapiirien osoittaminen alueen historian tai maisemakuvan kan-
nalta merkittäviksi ja uudisrakentamisen sovittamismääräys kulttuuriympäristöön olisi
toivottavaa, vaikka varsinaista suojelumerkintää ei osoitettaisikaan.

Edellisten rakennettua kulttuuriympäristöä ja maisemaa koskeviin huomioihin ja ta-
voitteisiin liittyvät myös seuraavat arkeologiseen kulttuuriperintöön ja sen suojelemi-
seen liittyvät seikat.

Arkeologiset kohteet

Kaavaluonnoksessa ja asemakaavaselostuksessa on huomioitu suunnittelualueella sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset. Niiden sijainnit ja rajaukset on merkitty oikein asemakaavaluonnokseen. Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty kaavaluonnokseen merkinnällä sm-2. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo suosittelee, että merkintätapana käytettäisiin kirjaimia sm ja niiden perässä juoksevaa numerointia siten, että jokainen kiinteä muinaisjäännös mainitaan asemakaavamerkintöjen ja määräysten selosteessa.

Asemakaavaselostuksen sivulla 30 olevaan karttaan (kaavaselostuksen kuva nro 15) on kuvatekstin perusteella merkitty alueen muinaisjäännökset. Kartan kohteet nrot 36 Myllypuronpelto ja 38 Skogsterin mylly eivät ole muinaisjäännöksiä. Kuvan 15 kohteen nro 28 Vakomaa, koordinaattipiste ja muinaisjäännöksen rajaus on merkitty väärin sekä kohteen nimi, jonka pitää olla Vakomaa 2. Kuvaan merkitty virheellinen informaatio on peräisin vanhentuneista tutkimustiedoista. Kaavaluonnoksessa kohteen rajaus on merkitty oikein. Asemakaavaselostuksen kuvassa 15 poistetuksi muinaisjäännökseksi merkitty kohde nro 37 Ribacka, joka on mahdollinen paja, ei ole ollut koskaan merkittynä muinaisjäännösrekisteriin.

Kiinteän muinaisjäännöksen, historiallisen ajan kyläpaikan, Yli-Kerava (Öfver Kärvoby) Kartanon (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000009983) itäosaan on suunniteltu 15 m leveää pääkevytväylää nimeltään Kaislaraitti. Asemakaavaluonnoksessa väylä kulkee pohjois–etelä -suuntaisesti muinaisjäännösalueen poikki. On mahdollista, että kartanonmäen itäpuolella on maanpinnan alapuolella jäänteitä historialliselta ja myös esihistorialliselta ajalta. Kartanomäen eteläosaan on suunniteltu asuinpientalojen ja erillispientalojen korttelialue nro 843. Korttelit sijoittuvat kiinteän muinaisjäännöksen alueelle.

Kiinteä muinaisjäännös Kivisilta (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 245010007) on kivikautinen asuinpaikka. Kohteen pohjoisosan kohdalle on merkitty asuinpientalojen korttelialue nro 844. Kohteen pohjoisosa sijaitsee jo nykyään asuintalon pihapiirissä. Kohteen eteläosa sijoittuu suojaviheralueelle.

Kiinteä muinaisjäännös Yli-Kerava Kartanonsilta (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000010008) on historiallisen ajan sillan paikka. Silta liittyi maantiehen, joka kulki Tuusulan Hämeentien suusta Keravan kautta Sipoon kirkolle, jossa se yhtyi Suureen Rantatiehen. Paikalle rakennettiin ensimmäinen silta viimeistään 1600-luvulla. Nykyinen kivistä muurattu silta on valmistunut 1908. Nykyisen sillan kohdalla ja sen eteläpuolella on ollut aikaisemmin puisia siltoja, joiden mahdolliset jäänteet ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Kiinteä muinaisjäännös Vakomaa 2 (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 245010001) on kivikautinen asuinpaikka. Samalla kohdalla on epäilty sijaitsevan myös pajan jäännök-

set, jota ei ole merkitty kiinteäksi muinaisjäännekseksi, koska pintamaasta ei ole pystytty tekemään havaintoja pajan tarkasta sijaintipaikasta. Muinaisjäänneksen länsiosaan on suunniteltu asuinkerrostalojen korttelialue nro 846 kohteen itäosan jäädessä lähivirkistysalueelle.

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo toteaa, että edellä mainittujen kiinteiden muinaisjäänneksen päälle ei tule osoittaa sellaista maankäyttöä, jonka yhteydessä muinaisjäänneksen säilyminen vaarantuisi kuten katujen, jalankulkureittien tai asuinkorttelien rakentamista.

Jos muinaismuistolain vastaisesti kuitenkin muinaisjäänneksen päälle tullaan kaavassa mahdollistamaan rakentaminen, tulee asiassa menetellä muinaismuistolain (295/1963) 13 §:n mukaisesti. Yleisen hankkeen kyseessä ollessa (kaavaprosessin yhteydessä yleinen työhanke tulkitaan kunnan yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi) järjestetään neuvottelu, jossa todetaan, että muinaisjäänneksien poistoa riittävien tutkimusten jälkeen. Neuvottelusta tulee tehdä muistio, jossa nämä asiat todetaan. Neuvottelussa tulee olla mukana Museovirasto, Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo, Keravan kaupunki ja maanomistaja.

Edellä mainitut muinaisjäänneksien ja niiden ympäristöt on inventoitu arkeologisesti vuosina 2013–2017. Tuolloin tutkimusmenetelminä käytettiin kartta-analyysejä ohella pintapoimintaa ja metallinilmaisimia. Jos muinaisjäänneksen päälle tullaan kaavassa mahdollistamaan rakentaminen, on niille kohdin muinaisjäänneksialueita, joihin suunnitellaan maata muokkaavaa rakentamista tehtävä koeoppiin, koeoppiin tai pintojen poistoon perustuvat tutkimukset, joilla määritetään maan pinnan alapuolella mahdollisesti säilyneiden muinaisjäänneksien laajuus ja luonne. Mahdolliset tutkimukset tulisi ensisijaisesti toteuttaa kohdealueilla jo kaavaprosessin aikana. Mikäli muinaisjäänneksien tutkitaan pois jo kaavahankkeen kuluessa, ei niitä merkitä kaavaan lainkaan tai ne merkitään ainoastaan siltä osin kuin ne on säilytetty. Koska kunta on kaavoituksesta vastaava taho, tulevat muinaisjäänneksien tuhoutumista edeltävien tutkimusten toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset myös kunnan vastattaviksi.

Muu kulttuuriperintökohde Yli-Kerava Postlars/Mattila (tunnus muinaisjäänneksirekisterissä 1000036498) ei ole merkittynä kaavaluonnokseen. Kohde ei ole muinaismuistolain tarkoittama kiinteä muinaisjäänneksien, mutta sen säilyttäminen on perusteltua kohteen historiallisen merkityksen ja kulttuuriperintöarvojen takia. Maankäyttö ja rakennuslaissa (132/1999) edellytetään kulttuuriperinnön huomioimista kaavoituksessa. Yli-Keravan Postlars/Mattilan kohteessa voidaan maan alla olettaa säilyneen jälkiä 1700-luvun ja jopa 1500-luvun asumisesta. Kohde sijaitsee Keravanjokilaakson perinneympäristössä ja muodostaa selkeän kokonaisuuden Keravan kartanon kanssa 1700–1800-luvun maaseutualueesta.

Yli-Keravan Postlars/Mattilan kulttuuriperintökohteen rajauksen eteläosaan on suunniteltu Kirstintie-niminen katu sekä Kirstinpolku-niminen jalankululle varattu katu tai tie

sekä asuinpienalojen korttelialueet nrot 832, 833 ja 834 sekä korttelialue 835. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo suosittelee, että Yli-Keravan Postlars/Mattilan kohde merkitään kaavaluonnokseen rajauksineen s-merkinnällä muuna kulttuuriperintökohteena ja että sitä varjeltaisiin kuten kiinteää muinaisjäännöstä. Kaavaselostuksessa tulisi todeta, että kohde on kulttuuriperintökohde, jonka kaivamisesta, peittämisestä tai muuttamisesta on oltava etukäteen yhteydessä museoviranomaisten kanssa.

Vastine:

Alueen osoittaminen asuin- ja virkistysalueeksi edellyttää huomattavia meluntorjunta ratkaisuja, jonka vuoksi moottoritien varteen ja asuinalueen piha-alueiden suojiksi tarvitaan korkeita meluratkaisuja. Kerrostalojen sijoittaminen alueelle on välttämätöntä, sillä yksin moottoritien reunaan rakennettavalla melusteella ei saavuteta uusien asuinalueiden leikki- ja oleskelualueiden yön ohjearvoja. Asuinkerrostalo-alueilla suurin sallittu kerrosluku on viisi, mutta myös matalampana toteutettavat kerrostalot ovat mahdollisia, kunhan huolehditaan siitä, että kaavan melumääräykset toteutuvat. Poikittaisia itä-länsisuuntaisia näkymäakseleita ei voida avata meluntorjunnallisista syistä.

Kaavassa määrätään, että koko kaava-alueen yleisten alueiden, rakennusten ja rakennelmien suunnittelussa on otettava huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot. Rakentamattomat tontinosat tulee osoittaa asukkaille viljely-alueiksi tai istuttaa. Istutuksissa tulee suosia paikalla ja lähiympäristössä olevia lajeja sekä hyötykasveja, kuten hedelmäpuita ja -pensaita. Myös puujulkisivumääräyksellä on pyritty yhteensovittamaan uudisrakentaminen kulttuurihistoriallisiin arvoihin.

Moottoritien reunaan on rakennettava huomattavan korkea melunsuoja maantien meluavastaan. Melunsuojarakaisuina toimivat meluvallit, rakenteelliset meluaidat sekä toimitilarakennukset. Melusuojat on pyritty asemakaavassa sovittamaan maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen erilaisin istutusmääräyksin. Suojaviheralueille määrätään säilyttämään olemassa olevaa kasvillisuutta mahdollisuuksien mukaan ja alueelle tulee istuttaa monipuolista kasvillisuutta. Melusteena toimivan toimitilarakennusten korttelialueen etelä- ja länsirajalle on kaavassa määrätty istutettava alueen osa, joka tulee suunnitella alueen maisemalliset arvot huomioiden. Alue tulee pitää kasvillisena ja huolitellussa kunnossa. Koska KTY/me-alueen on tarkoitus toimia osana yleiskaavaan merkittävä meluntorjuntaratkaisua, se voidaan katsoa yleiskaavan mukaiseksi ratkaisuksi. Vaikka KTY/me-merkintä poikkeaa yleiskaavassa osoitetusta virkistysalueesta (V-1), edesauttaa se laadukkaan meluntorjunnan toteuttamista alueella. Meluntorjuntaratkaisu parantaa yleiskaavan mukaisen asuinrakentamisen ja lähivirkistysalueiden toteuttamisen.

Ehdotusvaiheessa Keravan kartanon ja Postlarsin tilan kulttuurihistoriallista arvoa ja merkittävyyttä on pyritty korostamaan täydentämällä suojelumääräyksiä Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon kanssa yhteistyössä. Myös suojeltavien rakennuksien määräyksiä on päivitetty kaavan ehdotusvaiheessa. Olemassa olevien muiden rakennuksia ja pihapiirejä sekä uusia asuinalueita koskee yleismääräys, että rakennukset ja rakennelmat on suunniteltava alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot huomioiden.

Arkeologiset kohteet

Asemakaavaselostuksen luonnoksessa ollut virheellinen informaatio on päivitetty ja korjattu lausunnon mukaisesti. Muinaismuistoalueen kaavamääräykset on laadittu yhteistyössä Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon kanssa.

Asemakaavan ehdotusvaiheessa Muuritutkimus Oy on toteuttanut arkeologisia koe-tutkimuksia Keravan kartanon muinaisjäännösalueella sekä Postlarsin tilan etelä-puolella. Kartanon itä- ja pohjoispuolelle sekä Postlarsin tilan eteläpuolelle sijoittu-vista koekuopista ja koeojista ei tehty havaintoja arkeologisesti merkittävistä ker-roksista, rakenteista tai löydöksistä. Sen sijaan kartanon lounaispuolisella alueella löytyi viitteitä keskiaikaisesta tai uuden ajan alun asutuksesta. Löydökset sijoittuvat Jokilaakson Kivisillan kaavaehdotuksen korttelin 843 osaan. Löydöksistä on järj-es-tetty museoviranomaisten kanssa 28.5.2021 neuvottelut muinaismuistolain 13 § mu-kaisesti. Neuvotteluissa todettiin, että Keravan kartanon (1000010008) muinaismuis-toaluerajaus voidaan muuttaa muinaismuistolain 13 § neuvottelujen ja tutkimusten perusteella. Asemakaavan määräyksissä tutkittava/poistettava muinaismuistoalue on merkitty asemakaavaan merkinnällä sm-2. Kajoamisen ulkopuolelle jäävä Kera-van kartanon muinaisjäännös alue on merkitty asemakaavaan merkinnällä sm-5.

7. Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos

Katujen ja tonttiliittymien suunnittelun yhteydessä huomioitava osoitteiden selkeys ja loogisuus. Tonttiliittymän tulee sijaita osoitteen mukaisessa kohdassa.

Asuinrakennusten sijoittelussa tulee huomioida lähelle rakentamisen asettamat vaati-mukset paloturvallisuudelle. Mikäli rakennuksia sijoitetaan kiinteistön rajalle tai rajan tuntumaan, on huomioitava palomuurien rakentamisen mahdollistaminen. Vaihtoehtoisesti palomuurien rakentamisvelvollisuus voidaan korvata riittävällä palo-osastoin-illa. Tällöin on kaavaan selkeästi kirjattava, millä ehdoilla palomuuuri voidaan jättää rakentamatta.

Asuinrakennukset on sijoitettava tontille siten, että pelastusteiden rakentaminen on mahdollista kaikkiin yli 3 kerroksisiin rakennuksiin tai mikäli varatie sijaitsee yli 10 met-rin korkeudessa. Asuinrakennusten varateiden suunnittelussa on huomioitava pelas-tustien rakentamisen mahdollistaminen siten, että lähtökohtaisesti nostopaikoilta on

mahdollista tavoittaa kaikki edellä mainittua korkeammalle sijoitettavien asuntojen parvekkeet.

Pelastusteiden ja nostopaikkojen suunnittelussa on huomioitava myös mahdolliset istutettavat ja säilytettävät puut. Huom! Kevyenliikenteenväylät ja ulkoilureitit eivät sovellu pelastustiekäyttöön.

Alueelle on rakennettava riittävä sammutusvesiverkosto pelastuslaitoksen tarpeisiin rakennusten käyttötavat huomioiden.

Keskeiselle paikalle, asuinalueen korkeimmalle kohdalle on varattava sijoituspaikka väestöhälyttimelle Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ohjeiden mukaisesti. Väestöhälyttimen rakentamista varten on muodostettava tarvittavat rasitteet.

Vastine:

Osa suunnittelualueen kevytväylistä suunnitellaan ja mitoitetaan siten, että pelastusajoneuvot pystyvät käyttämään niitä. Lähtökohtaisesti pelastustiet ja nostopakat ratkaistaan kuitenkin tonttikohtaisilla ratkaisuilla rakennuslupien yhteydessä. Pelastusviranomailta pyydetään lausunnot rakennuslupahakemuksen yhteydessä.

Jokilaakson Kivisillan alueen vesihuollon suunnittelussa huomioidaan riittävä sammutusvesiverkosto pelastuslaitoksen tarpeisiin. Puurakentaminen saattaa edellyttää sprinklausjärjestelmän rakentamista, joka otetaan myös huomioon vesihuollon suunnittelussa.

Väestöhälyttimen tarpeesta on asemakaavan ehdotusvaiheessa kuultu pelastuslaitoksen valmiussuunnittelijoita, joiden mukaan väestöhälytinjärjestelmän tarvetta ei voida vielä asemakaavoituksen aikana varmistaa. Pelastuslaitoksen valmiussuunnittelijat seuraavat Jokilaakson alueen kehittymistä ja vertaavat tietoa pelastuslaitoksen riskianalyysin tuotoksiin. Mikäli alueen valmistuessa ja kehittyessä ilmenee tarvetta sijoittaa alueelle väestöhälytin, pelastuslaitoksesta ollaan erikseen yhteydessä.

8. Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus

Luontoselvitykset

Kaavan suunnittelu luontotiedon osalta perustuu koko kaupungin kattavaan yleiskaavatasoiseen luontoselvitykseen sekä kaava-alueen pohjoisosaan tehdyn Postlarin alueen asemakaavatasoiseen luontoselvitykseen (Enviro 2014).

Koko kaava-alueelle tulee tehdä asemakaavatasoiset perusselvitykset sekä lajistoselvityksistä ainakin uhanalaiset /huomionarvoiset kasvilajit ja linnusto. Linnuston osalta tulee tutkia myös peltojen merkitystä linnustolle. Laajemmille metsäisille alueille, joita esiintyy mm. kaava-alueen eteläosassa, suositellaan myös liito-oravaselvitystä ja lepakoselvitystä. Mikäli alueelta löytyy direktiivilajeihin kuuluvien perhosten, kuten kirjo-

verkkoperhosen ravintokasveja, tulee näistä tehdä tarpeen mukaan erilliset lajistaselvitykset. Koska jokivarteen on suunnitteilla uimaranta, suositellaan direktiivilajeihin kuuluvan saukon ja kirjojokikorenon selvityksiä. Mikäli uimaranta toteutuu, tulee selvitetäväksi myös vuollejokisimpukan esiintyminen Keravanjoessa.

Luontoa koskevat kaavamääräykset

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeille alueille (luo-alueet) tulee lisätä alueen ominaispiirteet turvaava kaavamääräys. Kaavamääräyksen on oltava vähintään yleiskaavan luo-alueita koskevan määräyksen tasoa: Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset.

Myllypuro sijoittuu kaavaluonnoksessa VL/w-alueelle, jonka kaavamääräys on Lähivirkistysalue, jolle sijoittuu vesialuetta. Kaavamääräyksen voisi selkiyttää paremmin Myllypuron alueen luontoa kuvaavaan muotoon: Lähivirkistysalue, jolla sijaitsee Myllypuron luonnontilainen uoma. Lisäksi VL/w-alueen määräyksessä tulee ottaa huomioon yleiskaavan kaavamääräykset. Yleiskaavassa Myllypuro sijoittuu V-2 -alueelle, jonka kaavamääräys on Virkistysalueen (V-2) käytössä ja hoidossa on erityisesti huomioitava arvokkaiden luontokohteiden ominaispiirteiden säilyttäminen (Myllypuron meanderilaakso ja Keravanjoen rantaniitty ja lehdot).

Myös suojaviheralueille (EV) tulee lisätä kaavamääräys metsäisyyden turvaamiseksi tai sen mahdollistamiseksi. Tällä hetkellä osa Lahden moottoritien viereisestä suojaviheralueesta on puutonta peltoa. Lisäksi tulee huomioida yleiskaavan EV-alueita koskeva määräys: Keravanjoen varteen osoitettujen suojaviheralueiden käytössä ja hoidossa tulee huomioida Keravanjokilaakson ekologisten arvojen sekä maisema-arvojen säilyttäminen.

Keravanjoen varren luontoarvojen säilymisen ja rantaerosion ja vesistökuormituksen vähentämiseksi on tavoiteltavaa, että oleva puusto ja kasvillisuus säilyvät joen varrella. Puuston lisäämisellä joen varteen voidaan edelleen parantaa em. tavoitteita. Ympäristökeskus suosittelee harkittavaksi, voisiko joen varren puustoa paikoin lisätä ja voisiko siitä antaa kaavamääräystä kaavaehdotukseen.

Hulevesien hallinta

Kaavaluonnoksen hulevesien hallintaa koskevaa määräystä tulisi täydentää määräyksellä, joka huomioi Keravanjoen ja Myllypuron vesiensuojelun ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteet. Kaavamääräys voisi olla esimerkiksi: Hulevesien hallinnassa on huomioitava, ettei kaava-alueelta ulos johdettava veden laatu vaaranna Keravanjoen ja Myllypuron vesiensuojelun tavoitteita, virkistys- tai hyötykäyttöä eikä arvokkaita eliölajeja ja niiden elinympäristöjä. AO-alueilta koskevassa määräyksessä viitataan viherpaimentaisiin ja sadepuutaharhoihin. Olisi hyvä selkiyttää viitataanko määräyksessä tonttien omiin vai yleisillä alueilla sijaitseviin rakenteisiin.

Ottaen huomioon kaava-alueen sijainti Keravanjoen ja Myllypuron läheisyydessä, tulee alueen infran, yleisten alueiden ja tonttien rakentamisessa kiinnittää erityistä huomiota eroosion torjuntaan ja kiintoaineksen pidättämiseen. Rakentamisen aikaisesta hulevesien hallinnasta on syytä laatia suunnitelma kaavan laatimisen yhteydessä, ja alueen vesiensuojelurakenteet tulee tehdä etupainotteisesti alueen rakentamisen suhteen. On myös tarpeen laatia asiaa koskevat kaavamääräykset. Edellä esitetyillä toimenpiteillä voidaan edesauttaa, että veden laatu säilyy riittävän hyvänä Keravanjoessa esiintyvälle uhanalaiselle vuollejokisimpukalle ja erittäin uhanalaiselle meritaimenelle. Lisäksi kaavaselostukseen on tarpeen täydentää, miten vuollejokisimpukan ja taimeen elinympäristöjen säilyminen on huomioitu kaavaratkaisussa sekä kuvata niiden esiintymistä Keravanjoessa.

Marjomäki

Kaislaraitin sijoittumista suhteessa luonnoltaan arvokkaaseen Myllypuroon tulee tarkastella uudelleen. Kaavaluonnoksessa raitti on paikoitellen lähes kiinni Myllypurossa tai ainakin jyrkässä rinteessä. Myös raitin leveyttä soisi tarkasteltavan uudelleen. Sen kaventaminen helpottaisi edellä mainittua ongelmaa. Jatkosuunnittelussa tulee huolehtia siitä, että Myllypuron ja Kaislaraitin väliin jää riittävä mielellään metsäinen suojavyöhyke turvaamaan purolaakson ominaispiirteiden säilymistä ja estämään eroosiota. Mikäli tarpeen, on suositeltavaa levittää suojavyöhykettä pellon reunaa metsittämällä.

Myllypuroa ympäröivä metsäalue tulisi luontoarvojen turvaamiseksi jättää tulevaisuudessa luonnontilaan - alue on hyvin pieni eikä kohde herkkänä lehtoalueena kestä kulutusta. Myös kohteelle puistosuunnitelmassa esitetyn polkuverkoston osalta on syytä harkita, voidaanko se toteuttaa ilman, että kulutus vaarantaa kohteen luontoarvot.

Hulevesien johtaminen Myllypuroon voi periaatteessa vaatia vesilain 3 luvun 2 §:n mukaisen vesitalousluvan tai vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisen luvan vesiluontotyyppin suojelusta poikkeamiseen, josta on syytä varmistua. Arvion vesilain luvantarpeesta tekee Uudenmaan ELY-keskuksen vesilain valvojat.

Melu ja ilmanlaatu

Suuri osa suunnittelualueesta on Vantaa-Helsinki kolmannen kiitotien lähestymisalueella, jolla mm. Finnavia on suositellut asuinrakennusten ulkovaipalle ääneneristysvaatimusta 35 dB(A). Alue sijoittuu ennusteiden mukaan lentomelultaan LDEN 50-55 dB, jossa yleinen suositus ulkovaipan ääneneristykselle on ollut 32 dB(A), jolla otetaan huomioon hetkelliset korkeat melutasot alueella. Suosittelemme, että asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristysvaatimuksena käytettäisiin kaava-alueella 32 dB(A). Nyt AK-alueilla kaavassa määrätään, että ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden tulee olla vähintään 30 dB(A), ellei kaavassa ole toisin määrätty, joka käsittääksemme toteutuu joka tapauksessa nykyään normaalissa rakentamisessa.

Kaavaselostuksen mukaan KTY-alueille sijoittuvat rakennukset on tarkoitettu meluntorjuntaan, joka tulisi lisätä näiden kaavamääräykseen. Rakennukset sijaitsevat alueella, jossa moottoritien pakokaasujen vuoksi ilmanvaihtoon tulee kiinnittää erityistä huomiota ja varmistautua riittävästä raittiin ilman saannista.

Asuntomessualue

Kaava-alueella kiireellisimmin on toteutumassa Asuntomessualue. Keravan kaavasunnittelun kanssa käytyjen keskustelujen yhteydessä toivottiin eriteltävän erikseen messualueita koskeva osa lausuntoa.

Asuntomessualueelle ympäristökeskus esittää, että

- kartanorakennuksen pohjoispuoliselle metsäalueelle tulee lisätä luontoselvityksen (Enviro 2014) mukainen luo-rajaus. Kaavamääräyksen tulee olla vähintään yleiskaavan luo-alueita koskevan määräyksen tasoa: Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset
- suunnitelmassa esitetyn uimarannan sopivuutta jokivarteen esitettyyn paikkaan tulisi harkita vielä. Kaava-alueen eteläpuolelle sijoittuu Jaakkolan pohjapato, jonka yhteyteen on aiemmin laadittu valmis suunnitelma uimarantaa varten ja joka voisi sopia tarkoitukseen paremmin.

Lisäksi aiemmin esitetystä tiivistäen Asuntomessualueella tulisi:

- tehdä asemakaavatasoiset perusselvitykset sekä lajistoselvityksistä ainakin uhanalaiset /huomionarvoiset kasvilajit ja linnusto. Linnuston osalta tulee tutkia myös peltojen merkitystä. Koska jokivarteen on suunnitteilla uimaranta, suositellaan direktiivilajeihin kuuluvan sauron ja kirjojokikorennon selvityksiä. Mikäli uimaranta toteutuu, tulee selvitettäväksi myös vuollejokisimpukan esiintyminen Keravanjoessa.
- asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristysvaatimuksen tulisi olla vähintään 32 dB(A) koko alueella,
- infran, yleisten alueiden ja tonttien rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota eroosion torjuntaan ja kiintoaineksen pidättämiseen. Rakentamisen aikaisesta hulevesien hallinnasta on syytä laatia suunnitelma kaavan laatimisen yhteydessä, ja alueen vesiensuojelurakenteet tulee tehdä etupainotteisesti alueen rakentamisen suhteen. On myös tarpeen laatia asiaa koskevat kaavamääräykset. Lisäksi kaavaselostukseen on tarpeen täydentää, miten vuollejokisimpukan ja taimenen elinympäristöjen säilyminen on huomioitu kaavaratkaisussa sekä kuvata niiden esiintymistä Keravanjoessa.

- Keravanjoen varren luontoarvojen säilymisen ja rantaeroosion ja vesistökuorituksen vähentämiseksi on tavoiteltavaa, että oleva puusto ja kasvillisuus säilyvät joen varrella. Puuston lisäämisellä joen varteen voidaan edelleen parantaa em. tavoitteita. Ympäristökeskus suosittelee harkittavaksi, voisiko joen varren puustoa paikoin lisätä ja voisiko siitä antaa kaavamääräystä kaavaehdotukseen.

Vastine:

Jokilaakson alueen asemakaavoitus vaiheistetaan ehdotusvaiheessa. Ensiksi laaditaan kaavaehdotus Kivisillan alueelle, jolla järjestetään Asuntomessut Keravalla 2024-tapahtuma. Kaavaehdotuksen ensimmäisessä vaiheessa ratkaistaan Lahden moottoritien meluntorjunta. Seuraavaksi laaditaan kaavaehdotus Jokilaakson pohjoisosaan (Marjomäen alueelle) ja viimeisenä eteläosaan (Lasihelmenpellon ja Vuodenkierron alueille). Keski-Uudenmaan Ympäristökeskuksen lausunto otetaan huomioon, kun muiden alueiden kaavaa edistetään.

Jokilaakson Kivisillan asemakaavan yhteydessä alueelle tehdään tarkentavia luontoselvityksiä, jotka valmistuvat kesän 2021 aikana. Loppuraportti lisätään kaavaselostuksen liitteisiin kaavan hyväksymisvaiheessa. Luontoselvityksen valmistuttua järjestään tarvittaessa neuvottelut mm. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa. Luontoselvityksestä on ehdotusvaiheessa valmistunut väliraportti, joka on kaavaselostuksen liitteenä 5d. Väliraportissa on tutkittu saukon esiintymistä, pesimälinnustoa, kasvillisuutta ja luonnonoloja sekä arvokkaita luontokohteita ja merkittäviä kasvilajeja. Selvityksen optiona on myös muita selvitettäviä eläimistöä, kuten viitasammakko ja direktiivilajeihin kuuluvat perhoset. Niiden selvitystarvetta arvioidaan luontoselvityksen maastokäyntien yhteydessä.

Keravan kartanon pohjoisosaan sijoittuva kulttuurivaikutteinen luontokohde on merkitty asemakaavaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi. Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset. Lisäksi koko kartanon ympäristöä koskee suojelumääräys (s-8), jossa määrätään, että rakentamattomia osia on istutettava ja pidettävä huolitelussa kunnossa. Alueen puustoa tulee hoitaa siten, että sen ominaispiirteet säilyvät. Alueella on säilytettävä maisemallisesti riittävä ja monipuolinen, isokasvuinen puusto ja istuttava uusia puita poistettavien tilalle.

Uimaranta on merkitty ohjeellisena asemakaavaan ja sen toteuttamisesta ei ole vielä varmuutta. Kaavassa määrätään, että Keravanjoen uomaan kohdistuvat muutostyöt edellyttävät vesiluvan, jonka yhteydessä tulee laatia mm. vuollejokisimpukkaselvitys. Keravanjoen rannoille on osoitettu noin 10-30 metriä leveä suojavyöhyke, joka ehkäisee rannan eroosiota ja ravinteiden huuhtoutumista jokeen. Kaavassa

määrätään, että suojavyöhykkeelle sijoituvaa kasvillisuutta tulee hoitaa ja uudistaa siten, että sen maisemallinen ja ekologinen merkitys säilyy.

Hulevesimääräyksiä on päivitetty kaavan ehdotusvaiheessa siten, että myös rakentamisen aikaiset hulevedet tulee järjestää laadullisesti ja määrällisesti siten, että niistä ei aiheudu haittaa ympäristöön.

Moottoritien reunaan osoitetuilla suojaviheralueilla määrätään, että alueen kasvillisuutta tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan. Alueelle tulee istuttaa monipuolista kasvillisuutta siten, että Keravanjokilaakson maisemalliset arvot säilyvät.

Lentoaseman toiminnan aiheuttama melutaso on selvitetty Finavia Oyj:n laatimissa selvityksissä mm. 08/2020. Selvityksessä on määritetty mm. vuodelle 2019 toteutunut lentomelun aiheuttama vuorokausimelutaso LDEN, päiväajan keskiäänitaso LAeq, 7-22, yöajan keskiäänitaso LAeq, 22-7 sekä arvio vuorokausimelutason (day-evening-night) LDEN kehittymisestä tulevaisuudessa. Selvityksen perusteella tarkastelualueella:

- vuorokausimelutaso LDEN on noin 50 dB (A)*
- päiväajan keskiäänitaso LAeq, 7-22 < 50 dB(A)*
- yöajan keskiäänitaso LAeq, 22-7 < 45 dB(A).*

Finavia Oyj:n selvityksen mukaan vuorokausimelutason LDEN on arvioitu alueella pysyvän likimain samana tai laskevan nykyisestä tulevaisuudessa. Lisäksi Finaviaa sitovat lentokentän ympäristöluvan (2009) mukaiset verhoikäyrät. Ympäristöluvan yhteydessä Finavia on todennut useita keinoja, joilla lentomelua voidaan teknisin ja toiminnallisin menetelmin hallita ja vähentää. Keravan kaupungin näkemyksen mukaan lentomelua tulee hallita ensisijaisesti vähentämällä melun aiheutumista eikä sallimalla Suomen tiiveimmin asutettujen alueiden altistamista enemmän melulle.

Valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutason ohjearvot alittuvat lentomelun osilta kaava-alueelle. Näin ollen asemakaavaan ei ole tarpeen asettaa melumääräyksiä lentomelun vuoksi. Kaavamääräyksissä kuitenkin suositellaan, että asuinviihtyvyyden parantamiseksi ulkorakenteiden ääneneristävyyden olisi hyvä olla vähintään 35 dB(A).

Yleismääräyksissä määrätään, että asuinrakennusten ulkorakenteiden ääneneristävyyks tulee olla vähintään 30 dB(A), ellei asemakaavassa ole toisin määrätty. Keravanjoen puoleisissa asuinrakennuksien julkisivuissa edellytetään vähintään 32 dB(A) äänieristävyyttä.

9. Väylävirasto

Tasoristeykset

Suunnittelualueen lounaispuolelle sijoittuu nykyinen Porvoonkadun (Koivula) tasoristeyks (rata-km 0030+0023), joka sisältyy nykytilanteessa laskennallisesti vaarallisimpaan 5 %:iin kaikista tasoristeyksistä. Väylävirasto pitää hyvänä, että asemakaavaluonnoksessa sekä erillisessä Porvoon- ja Kaskelantien liikennejärjestelyt -asemakaavassa varaudutaan korvaamaan nykyinen vaarallinen tasoristeyks eritasoratkaisulla. Väylävirasto huomauttaa, että Porvoonkadun tasoristeyksen poistaminen ja eritason toteuttaminen tulisi ajoittaa Jokilaakson asemakaavan ensimmäisiin toteutusvaiheisiin, jotta tasoristeyksurvallisuus ei merkittävästi heikenny liikenteen lisääntyessä tasoristeyksessä uusien asuinalueiden toteuttamisen myötä.

Luvatun rautatiealueella liikkuminen

Asemakaavaluonnoksen eteläosaan on osoitettu rataan rajoittuvia uusia asuinalueita (AK) ja toimitilarakennusten (KTY) korttelialueita sekä lähivirkistysalueita (VL). Kyseisten alueiden toteuttaminen ja sitä myötä ihmisten kasvava liikkuminen alueella ei saa lisätä luvattonta rautatiealueella liikkumista ja siitä aiheutuvia vaaratilanteita. Kyseisellä kohdalla rata on kaarteissa ja näkemät radan suuntaan lyhyet, mikä lisää junan alle jääntien riskiä. Asemakaavassa tulee osoittaa rataan rajoittuvat alueet aidattavaksi alueiden toteuttamisen yhteydessä Porvoontien ja Lahden moottoritien väliseltä alueelta.

Asemakaavaluonnoksessa rataan rajoittuvalle lähivirkistysalueelle on osoitettu ohjeellinen jalankulkureitti, joka päättyy rautatiealueeseen. Kyseisellä kohdalla ei ole olemassa luvallista radan ylityspaikkaa. Jalankulkureitin toteuttamisen yhteydessä tulee sen risteäminen toteuttaa radan kanssa eritasossa.

Vastine:

Jokilaakson Kivisillan asemakaavassa Porvoonkadun ja rautatien tasoristeyks on osoitettu eritasoristeykseksi. Muutostöiden ajankohtaan asemakaavassa ei oteta kantaa.

Jokilaakson alueen asemakaavoitus vaiheistetaan ehdotusvaiheessa siten, että rautatien läheisyys rajautuu kaavoitettavan alueen ulkopuolelle. Väyläviraston lausunto otetaan huomioon, kun rautatien läheisyyden alueiden kaavaa edistetään.

10. Keravan Energia

Verkkoliiketoiminta:

Suunnittelualueelle tarvittavien puistomuuntamoiden sijoituspaikkoja on tarkennettu. Esitys sijoituspaikoista on liitteessä 1.

Tuotantoliiketoiminta:

Ei uutta lausuttavaa.

Vastine:

Asemakaavan energiamääräyksiä ja puistomuuntamoiden sijoituspaikkoja on suunniteltu yhteistyössä Keravan Energian kanssa. Asemakaavassa on merkitty kaksi ohjeellisen alueen osaa, joihin saa sijoittaa puistomuuntamon. Toinen puistomuuntamo sijoittuu Kivisillantien eteläpuolelle LP-alueelle ja toinen sijoittuu Palisanterinkadun ja Kansanvallankadun risteysalueen läheisyyteen LPA/ah-alueelle. Puistomuuntamot on toteutettava kokonaisratkaisultaan ja pintamateriaaleiltaan erityisen korkeatasoisesti.

11. Tekninen lautakunta

Teknisellä lautakunnalla ei ole huomautettavaa asemankaavan muutosluonnokseen.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

12. Traficon

Traficomilla ei ole asiasta lausuttavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

13. Uudenmaan liitto

Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa koskien Keravan Jokilaakson asemakaavan (ak 2316) luonnosta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

14. Keravan vanhusneuvosto

Keravan vanhusneuvostolla ei ole lausuttavaa/huomautettavaa alla olevasta kaava-hankkeesta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

MIELIPITEET JOKILAAKSON ASEMAKAAVALUONNOKSESTA JA VASTAUKET NIIHIN

1. Mielipide

Yleistä

Kaava on liian kerrostalovaltainen varsinkin pohjoisosassa. Porvoontien molemmin puolin on liian tehokasta ja korkeaa rakentamista olosuhteet huomioon ottaen, Pohjoispuolella K 245 voimalinja magneettisine häiriöineen ja putkilinjat vaikeuttavat hyvän suunnitelman laatimista. Alue sopisi paremmin pientalorakentamiseen. Eteläpuolella rautatien melu ja tärinä, pitkät raskaat öljyjunat ja aikanaan lisääntyvä paikallisjunaliikenne sekä jokilaakson maisema rajoittavat asuinrakentamista ja VI-kerrosta on näissä olosuhteissa liian korkeaa rakentamista.

Kytömaantien varren kerrostalorakentaminen on, niin kuin on todettu, vaikeaa sovittaa tyypilliseen maalaismaisemaan, jossa toistuvat perinteisesti matalasti rakennetut metsäiset kumpareet. Vaikka näiden välillä on ristiriitaa, Kytömaantien varren kerrostalorakentaminen on kuitenkin parempi kuin aiempi kerrostalojen rakentaminen melumuuriksi joen puolelle.

Kytömaantien varren rakentamiskorkeus on oikein rajoitettu 3 kerrokseen. Se nostaa hissikustannuksia ellei toteuteta sivukäytävätaaloja tai messujen varjolla hyväksytyä korkeampia kustannuksia. Sivukäytävät rajoittavat asuntojakaumaa ja aiheuttava lumi-ongelmia käytävillä. Käytävien lasittaminen taas heikentäisi asuntojen tunnelmaa ja suoraa ulkoyhteyttä. Ympäristön kannalta 2 kerrosta olisi sopivampi. Rakennukset voisivat olla osin rivitaloja. Melumuurina toimivat korkeammat kerrostalot soveltuisivat Nikkarinkruunun vuokrataloiksi.

On hyvä, että moottoritien melua torjumaan esitettyjä jokilaakson maisemaan sopimattomia kerrostaloja on vähennetty, mutta melusuojausta heikentävät havainnekuvan mukaiset erillistalot, joiden välistä melu pääsee läpi. Kerrostalojen melumuurit suojaavat vain vähäisiä alueen osia, mutta on hyvä yrittää suojata edes lähipuistoa.

Moottoritien meluntorjunta on vaikeaa maaston, kalliroleikkauksen ja maaperän takia eikä siinä varmasti täysin onnistuta korkeita kustannuksia vaativilla toimenpiteillä.

Puistot

Pohjoisen alueen sisälle tarvitaan puisto ja pallokenttä. Koivulantien varressa oleva pieni puita kasvava kalliokukkula pitää säilyttää. Se rajaa ja elävöittää muuten tasaista ja aukeaa maisemaa. Sisäisten vesiaiheiden virtaukset sekä veden ja altaan puhtaana pysyminen pitää selvittää.

Liikenne ja pysäköinti

Kerrostalokortteleissa on varsin yleisesti merkintä, että vähintään puolet autopaikoista on sijoitettava tonteille. Loput autopaikat sijoitetaan keskitetyille LPA-alueille, joita on

huomattavan paljon. Määräyksen mukaan kaupunki rakentaa nämä autopaikat ja perii korvauksen kaupungin hyväksymien periaatteiden mukaan.

Kaupungin ei pidä rakentaa asuntoyhtiöiden autopaikkoja, sillä on vaikeaa määritellä autopaikan reaalin hinta eri rakentamisvaiheissa ja -olosuhteissa sekä käyttö- ja kunnossapitokulut ja vastuut. Siitä tulee ikuinen ongelma. Tonteille on mahdollista rakentaa enemmän autopaikkoja vähentämällä LPA-alueita. Tarvittaessa autopaikkoja voi sijoittaa yhtiöiden kustannuksella pienemmille LPA-alueille joko useiden yhtiöiden pysäköintiyhtiönä tai erillistonteilla. Tämä on otettava huomioon tonttitehokkuutta määritettäessä.

Pysäköintimääräyksiin on otettava inva-pysäköinnin osuudet. Yhteiskäyttöautolla esitetään korvattavaksi 6 autopaikkaa. Tämän realistisuus ja vaikutukset on pohdittava uudestaan, kun autopaikkanormi on jo karsittu liian pieneksi. Pikemminkin pitäisi ajatella, että yhteiskäyttöauto on lisäpalvelu niille, joilla ei ole eivätkä halua omaa autoa. Yhteiskäyttöauto ei palvele samanaikaisesti eikä vuorottainkaan autoa usein tarvitsevia eikä varsinkaan silloin, kun yhteiskäyttöauto on kesämökillä tai muuten pitkässä ajossa. Yhteiskäyttöauto ei merkittävästi korvaa oman auton hankintaa.

Palvelut

Yleisten rakennusten, kuten päiväkotien, tontit puuttuvat. Merkintä LPA/ah eli pysäköintialue, johon saa rakentaa asumista palvelevia tiloja, ei täytä tätä tarvetta. Muutenkin asumista palvelevat tilat tarvitsevat erillistontin, että sille voisi perustaa oman tai yhteisen kiinteistön hallintaa ja rahoitusta varten.

Alueelta puuttuu kaupan tai kauppojen tontit. Kun ottaa huomioon keskustan etäisyyden ja Kytömaan asutuksen, alueelle tulee merkittävästi asukkaita. He tarvitsevat kaupallisia palveluja, muitakin kuin maitokaupan. Omakotialueen keskellä on pieni liiketontti, joka ei riitä kaupallisten palvelujen tarpeeseen ja on lisäksi väärässä paikassa. Kauppapaikoille paras paikka asutuksen ja ohikulkuliikenteen kannalta on Kytömaantien ja Koivulantien risteyksessä (vrt. Kanniston kauppa).

Asuntomessualueen toteuttamisen yleiset kustannukset, rahoitus ja kustannusten jakaminen on selvitettävä.

Vastine:

Kaavaehdotukseen edetään vaiheittaan. Ensiksi laaditaan kaavaehdotus Kivisillan alueelle, jossa on tarkoitus järjestää Asuntomessut Keravalla 2024 -tapahtuma. Kivisillan asemakaavaehdotuksessa ei ratkaista vielä pohjoisosan (Marjomäen) eikä Porvoontien lähiympäristön maankäyttöä. Jokilaakson Kivisillan asemakaavaehdotus ei käsitä luonnoksessa esitettyä korttelia 245. Tässä vastineessa keskitytäänkin mielipiteen niihin kohtiin, jotka kohdistuvat Jokilaakson Kivisillan kaavaehdotuksen alueelle.

Meluntorjunnallisista syistä jokilaakson puoleiset asuinkorttelit on toteutettava suurilta osin muurimaisina kerrostalovaltaisina rakennuksilla. Asuinkerrostaloalueilla suurin sallittu kerrosluku on viisi, mutta myös matalampana toteutettavat kerrostalot ovat mahdollisia, kunhan huolehditaan siitä, että kaavan melumääräykset toteutuvat.

Kaavassa määrätään, että koko kaava-alueen yleisten alueiden, rakennusten ja rakennelmien suunnittelussa on otettava huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot. Rakentamattomat tontinosat tulee osoittaa asukkaille viljely-alueiksi tai istuttaa. Istutuksissa tulee suosia paikalla ja lähiympäristössä olevia lajeja sekä hyötykasveja, kuten hedelmäpuita ja -pensaita. Myös puujulkisivumääräyksellä on pyritty yhteensovittamaan uudisrakentaminen kulttuurihistoriallisiin arvoihin.

Kytömaantien varteen sijoittuvat A-korttelit ovat pitkän omaisia ja melko kapeita, joten niiden toteutustapa tulee olemaan todennäköisimmin rivitalo- tai kaupunkipientaloratkaisu, jotka ovat kerrosluvultaan pääosin kaksikerroksisia.

Kytömaantien varteen sijoittuvalla kerrostalojen korttelialueella 838 järjestetään Puukerrostalo Asuntomessuille Keravalle -arkkitehtuurikutsukilpailu. Arkkitehtuurikilpailun järjestävät Keravan kaupunki ja Keravan kaupungin kiinteistöosakeyhtiö Nikkarinkruunu yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliiton SAFAn kanssa. Kilpailun avulla haetaan laadukasta puukerrostaloratkaisua toteutettavaksi Asuntomessuille Keravalle 2024. Kilpailualueen kortteli on tarkoitus luovuttaa Kiinteistö Oy Nikkarinkruunulle toteutettavaksi.

Puistot

Kun Jokilaakson pohjoisosan Marjomäen asemakaavatyö etenee, otetaan siihen liittyvät mielipiteet mahdollisuuksien mukaan huomioon.

Kivisillan alueelle sijoittuvien vesiaiheiden jatkuvan veden virtaukset mahdollistamiseksi ja mahdollisten levähaittojen ehkäisemiseksi vesialtaisiin pumpataan kuivina aikoina lisävettä mahdollisesti Keravanjoesta. Vesiaiheiden tarkempi rakennesuunnittelu ja detaljitason suunnitelmat asetetaan nähtäville katusuunnitelmien yhteydessä.

Liikenne ja pysäköinti

Ajatus LPA alueista on muotoutunut alueelle laaditusta ideasuunnitelmasta, jossa yksi tavoite paikkojen sijoittamisessa sisääntuloissa sijaitsevilla LPA alueilla on auto liikenteen vähentäminen alueen sisäisellä katuverkolla. Jotta tavoite toteutuisi, paikkoja ei voi sijoittaa pelkästään tonteille.

Kokemukset ovat osoittaneet, että LPA-alueet, jotka jäävät asunto-osakeyhtiöiden haltuun ovat hallinnollisesti vaikeita ja alueet jäävät usein heikolle kunnossapidolle.

Kaupungin hallitsemana alueiden toimintaan saadaan vapausasteita ja mm. paikkojen käyttöasteita voidaan seurata. Asemakaava määrittelee pysäköintialueen rakentamisen, mutta ei sen pitkäaikaista omistajaa, eikä siten sulje pois mahdollisuutta, että niitä hallinnoimaan perustetaan yhtiö. Mikäli autopaikat jäävät kaupungin hallintaan, niiden hinnoittelu määritellään hallintosäännön mukaisesti ja sillä pyritään omakustannushintaan pitkällä aikavälillä.

Alueen autopaikkanormi on sama kuin muilla Keravan vastaavalla sijainnilla sijaitsevilla alueilla. Normia on myös tarkasteltu suhteessa toteutuneeseen autonomistukseen (Asukaspysäköintipaikkojen tarpeen hankekohtainen ennustaminen Keravalla, Mäkinen 2017) ja toteutettujen paikkojen määrä vastaa kohtuullisen hyvin toteutunutta kysyntää.

Yhteiskäyttöautoilusta on tehty useita tutkimuksia ja selvityksiä ja niillä on todettu olevan merkittävää vaikutusta autonomistukseen. Kuuden autopaikan vähennys on asetettu varovaisuuden periaatteella tutkimustulosten alarajalle ja se on linjattu kaupunginvaltuuston päättämässä liikennepoliittisessa ohjelmassa.

Markkinalähtöinen toiminta on osoittanut, että suurin potentiaali yhteiskäyttöautoilussa on toimintamallissa, jossa auto noudetaan ja luovutetaan samaan pisteeseen. Tyypillisesti autoja käytetään lyhyillä matkoilla, jolloin käyttäjiä on useita päivässä ja ne voivat korvata sekä kakkosautoja että hyvän joukkoliikenteen sijainneissa myös talouden ainoita autoja. Potentiaali on suurin asukkaissa, joilla ei ole usein toistuvia tarpeita auton käyttöön. Liikkumistutkimusten perusteella Keravalla tällaisia talouksia auton omistavista talouksista on noin 40 %.

Invapysäköinnin määräykset tulevat voimassaolevasta lainsäädännöstä, eikä niitä ole tarkoituksenmukaista toistaa asemakaavassa.

Palvelut

Asemakaavan ehdotusvaiheessa Kirstinkadun päähän on osoitettu lähipalvelurakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa päiväkodin sekä asukkaita palvelevia työ- ja harrastetiloja. Päiväkoti on mitoitettu viisiryhmäiselle päiväkodille, jonka leikkipiha on tarkoitus toteuttaa osittain yleiselle puistoalueelle. Päiväkodin leikkipihat ovat ilta-aikaisin avoimia kaikille.

Pysäköintialueille mahdollistetaan asumista palvelevien tilojen sijoittuminen. Alueilla voi olla esimerkiksi jätteenkeräyspisteitä, pyöräkatoksia, postipakettiautomaatteja ja elintarvikekaupan toimituspalveluiden kylmäpisteitä. Finlandia-aukiolle saa rakentaa yksikerroksien liiketilan, joka saa olla kerrosalaltaan enintään 50 k-m². Kerrostalokortteleiden 837-839 maantasokerrokseen saa rakentaa kullekin korttelille rakennusoikeuden lisäksi enintään 100 k-m² liike- ja toimistotiloja. Kortteliin 836 saa sijoittaa sosiaalitoimintaa ja terveydenhuoltoa palvelevia tiloja sekä palveluasumista, liike-, toimisto- ja yhteistiloja. Korttelin 836 kerrosalasta saadaan käyttää enintään

100 k-m² liiketilaa varten. Moottoritien varteen sijoittuvaan toimitilarakennusten korttelialueelle 833 saa sijoittaa pääkäyttötarkoitusta palvelevaa näyttely- ja myymälätilaa, jota saa olla enintään 200 k-m².

Kivisillan alueelle ei osoiteta paikkaa lähikaupalle. Kaupan tarvetta tutkitaan, kun Jokilaakson muut alueet kaavoitetaan. Yleiskaavassa Tukon alue on osoitettu keskustan laajennusalueeksi, jonne tulevaisuudessa tulee sijoittumaan myös palveluita.

2. Mielipide

Firenzen maisemasopimus

Jokilaakson asemakaavaa laadittaessa on otettava huomioon Firenzen maisemaa koskeva yleissopimus, joka on valtiosopimus. Suomi ratifioi sen vuonna 2003 ja se tuli voimaan vuonna 2006. Valtiosopimukset ovat lakiin rinnastettavia.

Firenzen yleissopimuksen lähtökohtia ovat kestävän kehityksen tavoitteet sekä maiseman merkitykset kulttuurin, ekologian, ympäristön, talouden ja yhteiskunnan kannalta. Eriyisenä näkökulmana on maiseman merkitys eurooppalaisen identiteetin, paikallisen kulttuurin ja yksikön elämänlaadun turvaamisessa. Mielestäni nyt esitetty kaavaluonnos ei turvaa maisemaan eikä kulttuuriympäristöön sisältyviä arvoja ja ominaisuuksia.

Jokilaakson tieyhteyksistä, asutuksesta ja kulttuuriympäristöstä

Varhaisesta kulkemisesta jokilaaksossa kertoo noin 200jKr. Rooman seudulla valmistettu turkoosin värinen vedetty lasihelmi. Hämeeseen kulkevien polkutie ja talvitie yhteyksien lisäksi jokilaakson kautta kulki Tuomaalan ja Keravan kylää yhdistävä paikallistie. Keravan kartanon eteläpuolella kulki tie Sipoon kirkolle, joka on varhaiskeskiaikainen. Tämän tien joen ylityksestä kertoo 1900—luvun alussa rakennettu kaarisilta.

Jokilaaksosta hämäläisten polkutiet johtivat heidän kalastustukikohtiinsa ja rannikon turkisten kauppapaikkaansa Puotila-Vartiokylä alueelle. Viimeistään 700-luvulla jKr. lähtien raskaimmat tavarankuljetukset tapahtuivat talviteitä pitkin hevosvetoisesti. Keravan jokivarren luonnonniityt olivat tärkeitä etappipaikkoja hevosten ruokinnan kannalta. Siksi Keravan alueella vakituisesti turkiksia pyytävien hämäläisten lisäksi oli myös heinänkorjuuaikaan tilapäistä asutusta. Asutusta alettiin kutsua joen mukaan Kera-vaksi.

Tuusulanjärven sedimenttitutkimuksissa on löytynyt viljan siitepölyä, joka on ajoitettu 1000-luvulle. Tämä merkinnee, että jokilaaksossakin on voinut olla tuolloin nk. kaukokaskia, jotka niittypalstojen tapaan olivat yksittäisten talojen tai kyläyhteisöjen omistuksessa. Kun väestömäärä Ristiretkiajalla Kanta-Hämeessä kasvoi vallitsevaan paikallistalouteen nähden liian suureksi, osa väestöstä joutui muuttamaan pysyvästi näille kauko-omistuksille.

Yli-Keravan jokilaakson kulttuurimaiseman muodostumisen historiaa voidaan tilojen jakolukuja taaksepäin laskien seurata aina 1200-luvulle. Arkeologi Jaakko Sarkamo (Jaakko Sarkamo, Tuusulan historia 1) on arvioinut, että tämän muuton seurauksena vuonna 1250 Keravan alueella olisi ollut laskennallisesti 3,6 taloa. Niiden tila keskukset ovat sijainneet Yli-Keravan alueella alavan luonnonniittyalueen pohjoispuolella, missä Tuusulanjärven ja Hiekka harjun ilmastokäytävän vaikutuksesta oli ilmastollisesti suotuisinta/otollisinta harjoittaa maanviljelystä eritoten peltoviljelystä.

Näin syntyi kaskiviljelyn ja peltoviljelyn kautta lähes nykypäivään asti kasvanut kulttuurimaisema, jossa vanhimmat tilakeskukset olivat maanviljelykseen sopimattomilla kumpareilla ja uudemmat jokilaakson länsilaidalla ja pellot tila keskusten ympärillä tai vieressä.

Maatalous-Keravan ensimmäinen keskusta oli Yli-Keravalla Keravan jokilaaksossa. Sen vanhimmista tila keskuksista on jäljellä Lapilan kaupunginosan puolella sijaitseva Heikkilän maa kirjata Jo (v. 1573), sekä jokilaaksossa sijaitseva Keravan kartano ja Postlar-Mattila, joka jo 1740-luvulla muodostui kahdesta tila keskuksesta. Nämä ennen jo isojakoa muodostuneet tilakeskukset ovat säilyneet isojaon (v. 1779) jälkeen nykyisyyteen alkuperäisillä paikoillaan.

Jokilaakson ainutlaatuisuutta lisää se, että sen muotoutumisen alkua voidaan seurata noin 800-900 vuotta taaksepäin. Suunnallaan se on ilmeisesti ollut etelä isin hämäläinen rakennettu kyläkulttuurin maalaismaisema.

Sibelius Yli-Keravan jokilaakson maisemassa

Jokilaakson kulttuuriympäristön ja maiseman arvoa korostaa, että Jean Sibliuksen koti oli vv.1898-1902 jokilaakson Mattilassa. Tuona aikana hän - Sibelius-tutkija Markku Hartikaisen mukaan - sävelsi tai korjasi 32 säveltämäänsä teosta mm Finlandian. Sibliuksen elämäntyön tutkija prof. Tavastjärnan mukaan juuri Mattilan aikana Sibelius löysi oman säveltäjän äänensä, joka teki hänestä kuuluisan. Lisäksi säveltäjä opetti Mattilassa säveltämistä. Yksi hänen oppilaistaan oli Otto Kotilainen. Näistä syystä osalla jokilaakson nykyistä kulttuurimaisemaa on paikallisen identiteetin vahvistamisen lisäksi myös valtakunnallista ja kansainvälistä merkitystä.

Mielipide kaavasta

Mielestäni alueelle suunnitellut kerrostalot latistavat jokilaakson maiseman. Kulttuurimaisema tulee pitää avoimena niin, että kumpareilla olevat tila keskukset ovat keskeisessä asemassa ja säilyvät hallitsevina maisemassa niin kuin ne ovat olleet tähän saakka. Kerrostalot tulee poistaa.

Paimenhuilun kadun pohjoispuolinen rakentaminen voidaan toteuttaa kaksikerroksisena omakoti rakentamisena ja sen eteläpuoliset korttelit korttelin 829 etelä reunaan asti yksikerroksisena.

Postlar-Mattilan lähiympäristöä ei tule rakentaa vaan ympäristö on säilytettävänä peltoina. Myöskään tilakeskuksen nykyiselle tontille ei tule sallia lisärakentamista, koska tilatonttiin liittyy suuri kulttuurihistoriallinen ja kansallinen merkitys. Tästä syystä tilakeskuksen kaavaehdotuksen pohjoispuolinen kortteli 830 sekä eteläpuoliset korttelit 832 ja 833 tulee säilyttää peltoalueena.

Korttelin 834:n ja Keravan kartanon välinen alue pitää määritellä uudestaan yksikerroksiseksi omakotitaloalueeksi, jotta Keravan kartano säilyttää määräävän aseman maisemassa. Kartanon ja Kytömaantien välinen alue tulee säilyttää rakentamattomana. Samoin kartanon ja Kivisillan välinen alue tulee säilyttää rakentamattomana.

Kivisillantien ja Porvoontien välinen alue sopii matalaan omakotirakentamiseen, samoin kuin Porvoontien eteläpuolelle määritelty kaava-ala.

Kaava-aineiston perustella ei voi arvioida millaisen maisemavaurion Lahdenmoottoritien reunaan osoitettu korttelin KTY 282 toimitilarakentaminen aiheuttaa Postlar-Mattilasta koilliseen ja itään suuntaan avautuvaan maisemaan. Korttelia 282 tulee oleellisesti lyhentää etelästä niin, että korttelin ja joen väliin jää enemmän tilaa.

Puistot eivät ole vaihtoehto perinteisille aukeille pelloille, eikä siten hoidettuja viljeltyjä maisemapeltoja voida korvata puistoilla. Jokilaaksossa tätä puoltaa sekin, että jokilaakson kaava-alueella pellot ovat valtaosaltaan säilyneet viljelykäytössä. Niitä voidaan suoraan hyödyntää maisemaelementteinä myös rakentamattomiksi esittämälleni alueilla.

Porvoontien eteläpuolisella kaava-alueella on muinaisuudessa ollut pajahitsausuuni ja sieltä on löytynyt myöskin turkoosi lasihelmi. Pellon jatkuva vuosittainen auraaminen esti eksaktin uuninpaikan löytämistä. Uunin löytöpaloista johtuen uuni näyttää olleen kartiomainen. Tri Jyri Peets Viron tiedeakatemiasta kävi tutustumassa uunin löytöpa-loihin ja -paikkaan ja antoi allekirjoittaneelle ohjeita alueen lisäinventoinnin suorittamiseksi. Kysymyksessä saattaa olla yksi maamme vanhimpiin kuuluvista raudan valmistuspaikoista.

Keskiaikaisista asiakirjoista tiedetään, että ennen kartanon perustamista mäellä oli useita tilakeskuksia. Jos ja kun kartanon mäen ensimmäiset tilakeskukset -vielä löytämättömät - on perustettu ennen Sipoon kirkon tuloa, on syytä varautua myös kyläkalmiston olemassaoloon jossain lähistöllä. Asutusmallini mukaan kartanon mäki on kaava-alueella yksi ensimmäisistä asutuspaikoista, ellei ensimmäinen.

Vastine:

Jokilaakson kaavaluonnos on ehdotusvaiheeseen muutettu alueeltaan pienemmäksi ja nimeltään Jokilaakson Kivisillan kaavaehdotukseksi. Kaikki kaavaluonnoksesta jätetyssä mielipiteessä mainitut alueet eivät enää ole tämän pinta-alaltaan pienemmän kaavaehdotuksen alueella ja tässä vastineessa keskitytäänkin mielipiteen niihin huomautuksiin, jotka kohdistuvat Jokilaakson Kivisillan kaavaehdotuksen alueelle.

Keravan yleiskaavan keskeisenä tavoitteena on ollut suunnitella maankäyttö yleispiirteisellä tasolla yhtenä kokonaisuutena ja siten hallita paremmin Keravan kehittymistä vetovoimaiseksi, kilpailukykyiseksi ja yhdyskuntarakenteeltaan tarkoituksenmukaiseksi. Asemakaavaehdotus on yleiskaavan tavoitteiden mukainen. Keravan tavoitteena on kasvaa hallitusti niin, että kaupungin keskustasta kehitetään houkutteleva, palvelut sijoittuvat asukkaiden lähellä ja ulkoiluun on hyvät mahdollisuudet.

Koska Jokilaakson Kivisillan asemakaava-alue sijoittuu tiiviin yhdyskuntarakenteen keskelle, noin kilometrin etäisyydelle keskustasta, rautatieasemasta ja Ahjon asuinalueesta on alue luonteva ja hallittu yhdyskuntarakenteen täydentymissuunta. Alueen lähiympäristö tulee muuttumaan tulevaisuudessa vielä kaupunkimaisemmaksi ympäristöksi, kun Tukon alue muuttuu osaksi Keravan keskustaa.

Kerava on sitoutunut MAL-sopimuksin konkreettisiin asuntotuotantotavoitteisiin ja kestävän liikkumisen ratkaisuihin. Jokilaakson Kivisillan alue sijaitsee Keravan aseman lähellä ja alueelle rakennettavat asunnot ovat ensisijaista MAL-sopimuksen mukaista asuntotuotantoa. Asemakaavan tarkoituksena on huomioida osana suunnittelua myös kulttuurihistorialliset-, luonto- ja maisema-arvot sekä ratkaista Lahden moottoritien ja Kytömaantien melun suojaus.

Kerrostalorakentamisen osoittaminen asemakaava-alueelle on alueen keskeisen sijainnin ja kaupungin asumisen tavoitteiden takia perusteltua. Asuinkerrostalojen korttelialueet sijoittuvat suunnittelun alueen keskelle, keskeisen Finlandia-aukion ja Pilskeen ympärille. Kerrostalot toimivat osaltaan myös melumuurina Lahden moottoritien liikennemelua vastaan. Yksin moottoritien reunaan rakennettava meluste ei vaimenna liikennemelua riittävästi asuinkortteleiden leikki- ja oleskelualueita, vaan lisäksi tarvitaan kerrostaloja, jotka samalla monipuolistavat uuden asuntotyypitarjontaa.

Mielipiteen mukaan kartanon alueen sekä alueen pohjoisosan vanhojen tilakeskusten ympäristöt tulisi jättää rakentamassa. Kivisillan alueella uutta rakentamista on sijoitettu myös näiden vanhojen pihapiirien ja kartanoalueen tuntumaan, jotta uuden alueen rakentamisessa hyvien yhteyksien ja palveluiden lähellä olisi kokonaisuudessaan mahdollisimman resurssiviisasta. Rakentamisen mittakaavaa on kuitenkin kaavoitustyössä sovitettu yhteen alueen olemassa olevan rakennuskannan kanssa: alueen etelälaidalla Kivisillantien luona, samoin kuin alueen pohjoisosissa vanhojen pihapiirien tuntumassa uudisrakentamisen tehokkuus on pienempää kuin alueen keskellä, jolloin uuden rakentamisen sijoittuminen vanha naapuriksi on sopusointuisempaa. Yleisellä tasolla Kivisillan alueen uudisrakentamista ohjataan voimakkaasti rakennusten hahmon, värityksen sekä materiaalien suhteen. Rakentamisessa suositaan vahvasti puun käyttöä ja pihaille toivotaan vehreyttä ja perinteistä kasvillisuutta.

Yleisellä tasolla asemakaavassa on huomioitu kiinteät muinaismuistot, kulttuuriperinnön, luonnon ja maiseman kannalta arvokkaimmat kohteet ja alueet suojelumerkinnöillä ja määräyksillä.

Postlarsin ja kartanon alueiden osalta kaava turvaa tarkasti yksilöidyillä suojelumerkinnöillä näiden alueiden arvojen säilymistä. Maltillisen uudisrakentamisen mahdollistaminen harkitusti näille alueille antaa kuitenkin tarpeellisen mahdollisuuden näidenkin alueiden kehittämiseen, kuitenkin niin, että rakentaminen tulee yhteensovittaa huolella olemassa oleviin arvokkaisiin miljöisiin. Kartanon ja Kivisillantien väliselle alueelle ei enää kaavaehdotuksessa esitetä asuinrakentamista vaan luonnosvaiheen ns. minitalokortteli on ehdotusvaiheessa poistettu – ratkaisu säilyttää kartanon lähestymisen visuaalisesti eheämpänä.

Keravan yleiskaavassa koko Jokilaakson Kivisillan alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi. Myös Keravan viherkaavaan alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi. Asemakaavaehdotuksessa Keravanjoen varsi säilytetäänkin vehreänä keitaana. Melusuojuksella moottoritien varteen mahdollistetaan uuden alueen rakentaminen ja Keravanjoen virkistyskäyttö. Hulevedet alueella pyritään käsittelemään luonnonmukaisesti ja esteettisesti kauniisti siten, etteivät ne aiheuta myöskään haittaa alueen vesistöille.

Jokilaakson Kivisillan asemakaavaehdotuksen rakentaminen on painotettu tiiviille alueelle Kytömaantien varteen, mikä mahdollistaa lyhyet etäisyydet keskustan suuntaan sekä lyhyet etäisyydet mm. kunnallistekniikan rakentamiselle hajautetumman mallin sijaan. Kivisillan kaava-alue on pinta-alaltaan noin 52,5 ha, josta noin 54 % on ositettu asemakaavassa rakentamattomiksi alueiksi (viheralueita/suojaviheralueita/vesialueita).

Maisemallisesti arvokkaat jokilaakson viljelymaisemat on säilytetty kokonaisuutena, joka on asemakaavassa osoitettu puisto- ja lähivirkistysalueiksi, joilla maisema tulee säilyttää luonteeltaan avoimena. Asemakaavamääräyksen mukaan viheralueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon kulttuurihistoriallinen luonne ja kaupunkikuvallinen merkitys.

Kaavaehdotuksessa on melusuojuksen ja Keravanjoen tuntumassa suojaviheralue, jonka osalta kasvillisuutta tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi alueelle tulee istuttaa monipuolista kasvillisuutta siten, että Keravanjokilaakson maisemalliset arvot säilyvät. Alueelle tulee tehdä erillinen maisemointisuunnitelma.

Mielipiteessä on viitattu myös KTY-alueeseen 282, minkä osalta on toivottu korttelin lyhentämistä. Viittauksella tarkoitettaneen kuitenkin ilmeisesti Postlarsin tilasta koilliseen sijoittuvaa KTY 828-aluetta moottoritien varressa. KTY-alueen merkitys melusuojana moottoritien länsipuoleisten alueiden rakentumiselle on merkittävä: korttelin lyhentäminen aiheuttaisi aukon melusuojukseen ja siten myös lisätarvetta tont-

tikohtaiseen melusuojaukseen aidoilla tai muilla rakenteilla erityisesti Postlarsin tilan tuntumaan, mikä ei ole tuossa ympäristössä toivottavaa. KTY-alueen rajalle kaavassa on määrätty istutettava alueen osa, joka tulee suunnitella alueen maisemalliset arvot huomioiden. Alueelle tulee istuttaa puita ja pensaita. Alue tulee pitää kasvillisena ja huolitellussa kunnossa.

3. Mielipide

Jokilaakson asemakaavaselostuksessa on todettu, että maantien alueen (LT-2) itäosa on jätetty kaava-alueen ulkopuolelle, koska ko. asemakaavan tarkoituksena ei ole ratkaista itäpuolen melusuojausta. Maantien länsiosaan on asemakaavassa merkitty alueenosa, jolle on rakennettava meluste, jonka vähimmäiskorkeudeksi on määritelty 5,5 metriä maantien tasausviivasta. Siltojen kohdalla sallitaan 2 metriä korkean meluesteen rakentaminen.

Meluesteen rakentaminen tien toiselle puolelle vaikuttaa melutasoihin tien ympäristössä. Jokilaakson asemakaavaselosteessa moottoritien länsipuolen meluesteen rakentamisen vaikutusta moottoritien itäpuolelle ei ole tutkittu eikä selvitetty.

Meluesteen rakentaminen vain moottoritien (valtatie 4:n) länsipuolelle tulee lisäämään melutasoa valtatie 4:n ja maantien 140 itäpuolella. Jo tällä hetkellä valtatie 4:n itäpuoleisilla asuinalueilla erityisesti lähimpänä valtatie 4 olevalla Päivölänsaakossa kärsitään ohjearvot selvästi ylittävistä melutasoista. Liikennemäärien odotetaan nousevan lähivuosina merkittävästi nykyisestä sekä valtatiellä 4 että maantiellä 140. Liikenteen lisääntyminen kasvattaa melutasoa. Kun vielä huomioidaan, että tuuli vaikuttaa melutasoon ja Suomessa yleisin tuulensuunta on lounaasta, meluesteen rakentaminen vain valtatie 4:n länsipuolelle lisää Päivölänsaakon melutasoa entisestään. Päivölänsaakon omakotialueelle Kaskelantien itäpuolen kiinteistöille suunnitellut 2 metriä korkea meluaidat eivät ole ratkaisu Päivölänsaakon korkeaan melutasoon. Päivölänsaakon alueelle merkittävä osa melusta tulee valtatieltä 4 ja maantieltä 140. Moottoritien ja maantien 4 melu kuuluu koko Päivölänsaakon alueella, mm. Päivölänsaakon koululla.

Päivölänsaakon melusuojauksessa tulee huomioida erityisesti valtatie 4:ltä ja maantieltä 140 tuleva melu. Päivölänsaakon melusuojauksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota Kaskelantien itäpuolen asuin-kiinteistöjen lisäksi myös lähimpänä Porvoontien liittymää sijaitseviin kiinteistöihin. Näille kiinteistöille melu tulee Porvoontien ylittäviltä silloilta lähes esteettä. Meluesteen rakentaminen vain moottoritien länsipuolelle myös siltojen osalta heijastaa melun kevyen liikenteen väylää pitkin Kassarakallion toimien hyvänä kaikupohjana Vesurikujan alkupäähän (erityisesti kiinteistöille Metsurinkuja 10, Metsurinkuja 8 ja Vesurinkuja 2) ja edeten siitä Vesurikujan toiseen päähän asti.

Meluesteen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava myös teistä ylöspäin kohoava melu.

Jokilaakson asemakaavahankkeen kaava-alue on laajennettava siten, että

- moottoritien itäosan asuinalueet otetaan mukaan Jokilaakson kaava-alueeseen meluntorjunnan osalta
- moottoritien länsipuolelle rakennettavan meluesteen vaikutus moottoritien itäpuolen asuinalueiden melutasoon tutkitaan ja selvitetään
- moottoritien itäpuolelle rakennetaan samantasoinen melusuojaus kuin länsipuolelle siten, että moottoritien itäpuolen asuinalueiden melutaso saatetaan ohjearvojen tasolle tai ohjearvojen alle

Vastine:

Lahden moottoritielle suunniteltu meluntorjunta on korkea ja se saattaa aiheuttaa melun heijastumista ympäristöönsä. Meluesteen heijastuksen vuoksi melutaso saattaa nousta moottoritien itäpuolella Päivölänlaakson asuinalueella. Kaavassa on pyritty huomioimaan melunheijastushaitta kaavamääräyksellä: Moottoritien varren meluesteen rakennesuunnittelussa tulee huomioida, että tien puoleisen pinnan tulee olla materiaalia, joka heijastaa ääntä mahdollisimman vähän ja on pinnaltaan ääntä absorboivaa. Lisäksi moottoritien itäpuolella on käynnissä Porvoon- ja Kaskelantien liikennejärjestelyt asemakaava, jonka yhteydessä tutkitaan moottoritien itäpuolen meluntorjuntaratkaisuja.

4. Mielipide

Keravan asukkaana olen huolissani 400 vuotta vanhan Keravan kartanon alueen kulttuurihistoriallisen ja virkistysellisen arvon vähenemisestä. Asemakaavaluonnoksessa Keravan kartanon aluetta on pienennetty ja muokattu reunoistaan niin, että kartanon kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen kokonaisuus kärsii.

Kartanomiljö on 37 000 keravalaisen omistama alue, joka ei saa olla alisteinen asuunmessualueen suunnittelulle. Tiivistyvän kaupunkirakenteen keskellä olevaa aluetta pitää kehittää itsenäisesti sen kulttuurihistoriaa ja luontoa kunnioittavaksi virkistysalueeksi.

Keravan kartanon alue on osa Keravanjoen maisema-alueita, jolle on Keravan yleiskaavassa 2035 asetettu suojelumääräyksiä. Alue on yleiskaavassa osoitettu kaupunkikuvalisesti tärkeäksi alueeksi. Yleiskaavan mukaan alueen asemakaavoituksessa ja toteutuksessa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Mielestäni tämä ei toteudu asemakaavaluonnoksessa, koska siinä on otettu huomioon vain osa kartanon maisema- ja kulttuuriarvoista.

Minitalot ja pysäköintialue sijoittuvat arvokkaalle kartanoalueelle

Asemakaavaluonnoksessa sanotaan, että kartanon alueella on mahdollista asua kuin maalla, minitalossa. Vastustan sitä, että yksityisten ihmisten omistamat minitalot veisivät oleellisen osan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kartanon alueesta niin, että kartanon alueen yhtenäinen kokonaisuus rikkoontuu ja 37 000 keravalaisen virkistysalue pienenee. Minitaloille on varmasti löydettävissä sopiva alue muulta asuntomessualueelta. Paikalla nykyisin oleva yhteisöviljelmä on luontevaosa kartanon alueen kokonaisuutta.

Jos suunniteltu pysäköintialue Kivisillantien vieressä toteutetaan ja minitalot rakennetaan, kaupunkikuvallisesti alue on osaksi menetetty. Kartanomiljöö ei enää muodosta yhtenäistä, joka puolelta suojaa saavaa ja historiaa kunnioittavaa kokonaisuutta, vaan kartanon alue aukeaa pysäköityjen autojen ja minitalojen takaa.

Historiallisen Kivisillantien ympäristö tulee säilyttää

Kivisillantien ympäristö kartanon aluetta suojaavine metsikköineen tulee säilyttää osana alueen historiaa. Asemakaavaluonnoksessa olevan Kivisillantien pysäköintialue tulee tuhoamaan historiallisen tiekokonaisuuden. Tiestä tulee vain pysäköintialueen reunalla oleva soratien pätkä ja samalla kartanon suoja-alueena oleva metsikkö tuhoutuu.

Vanha Kivisillantie on kaavassa osoitettu katualueeksi, jonka reunoilla olevat puurivit on merkitty säilytettäväksi. Kivisillantie yhdessä Kivisillan kanssa muodostaa kuitenkin historiallisen kokonaisuuden, joka kertoo vuosisatoja vanhasta kulkutiestä. Kivisillan yli kulkeva tie johti aikoinaan Tuusulan Hämeentiensuusta Keravan kautta Sipoon kirkolle. Vanhasta historiallisesta tiestä on nykyisin jäljellä vain kartanon alueella oleva tienpätkä.

Historiallisilla teillä ja tieympäristöillä on suuri merkitys osana koko Keravanjoen kulttuuriympäristöä. Vuonna 2017 tehdyn rakennushistoriaselvityksen mukaan Kivisillantie on muutokselle herkkä kohde, jota suositellaan säilytettäväksi ja joka lienee ainoita satoja vuosia säilyneitä tielinjauksia Keravalla.

Pyörätien linjausta tulee muuttaa

Pyörätien linjaus kulkee kartanon alueen itäpuolella lintupuiston rajalla ja aivan navetan takana. Linjaus on mielestäni liian lähellä kartanomiljöön ydinaluetta. Pyörätien linjauksella kauemmaksi kartanoympäristöstä vähennetään lintupuiston häiriintymistä ja luodaan mahdollisuuksia kehittää talousrakennusten takaista aluetta monipuolisena virkistysalueena. Tämä muutosehdotus on helppo toteuttaa eikä se vähennä arvokkaan peltoalueen avoimuutta.

Lopuksi

Säilyttämällä ja kohentamalla Keravan kartanon aluetta laajana rikkoutumattomana kokonaisuutena kaupungin on mahdollista profiloitua omaa kulttuurihistoriaansa arvostavana kaupunkina.

Kun asuntomessut vuonna 2024 ovat ohi, asuntomessualue muuttuu normaaliksi asuinalueeksi. Keravan kartano laajana ja yhtenäisenä, kunnostettuna kartanomiljöönä puolestaan tulee kasvamaan seuraavien vuosien ja vuosikymmenten aikana yhdeksi kaupungin tunnetuimmista käyntikohteista. Samalla kaikki kaupunkilaiset ovat saaneet hienon virkistysalueen omaan käyttöönsä.

Kartanon alue on kulttuurihistoriallinen kokonaisuus, joka tämän sukupolven pitää säilyttää seuraaville sukupolville.

Vastine:

Jokilaakson rakentumisen myötä Keravan kaupunkirakenne täydentyy luontevasti ja melutorjunnan myötä asukkaiden virkistys- ja ulkoilumahdollisuuden luonnon äärellä paranevat. Liikkuminen luonnossa, joen varressa ja vesielementtien äärellä tarjoavat kaikille asukkaille elämyksellisen ja rikkaan ympäristön uusille sosiaalisille kohtaamisille ulkotiloissa.

Kulttuurihistoriallisten ja rakennushistoriallisten sekä maisemallisesten arvojen säilyminen taataan asemakaavalla. Alueella ei ole ollut asemakaavaa ja nyt asemakaavaan merkitään suojelumerkinnöillä esimerkiksi kartano, navetta, Kivisilta, Postlarsin kolme asuinrakennusta sekä luhtiaitta. Lisäksi Postlarsin ja kartanon lähiympäristöt suojellaan. Asemakaavassa on huomioitu rakennushistoriallisesti arvokkaiden rakennusten säilyminen. Rakennusperinnön säilyttämisestä ja hoitamisesta on annettu määräyksiä. Asemakaavalla turvataan monin paikoin luonnonympäristön säilyminen osana kaupunkirakennetta. Jokilaakson keskeisimmät osat on osoitettu virkistysalueiksi. Yhteydet ympäröiville viheralueille säilyvät ja niitä parannetaan. Luontoarvoiltaan arvokkaat kokonaisuudet ja kohteet on kaavassa huomioitu useilla erilaisilla sv-, luo- ja suojelumerkinnöillä.

Kartanon pihapiiriin välittömään läheisyyteen ei enää kaavaehdotuksessa esitetä asuinrakentamista vaan luonnosvaiheen ns. minitalokortteli on ehdotusvaiheessa poistettu – ratkaisu säilyttää kartanon lähestymisen visuaalisesti eheämpänä. Keravan kartanon säilymisen edellytyksenä on myös, että sillä mahdollistetaan tulevaisuudessa monipuolinen toiminta ja sen vuoksi Kivisillan tien yhteyteen tarvitaan yleistä pysäköintialuetta. Pysäköintialueen suunnittelussa huomioidaan, että alueen vehreys tulee säilymään. Osa olemassa olevasta puustosta pyritään säilyttämään ja pysäköintialueelle istutetaan uusia puita. Kivisillan tien vanha puukujanne on merkitty asemakaavan säilytettäväksi/istutettavaksi. Historiallinen Kivisillan tien ja kartanon ympäristö tullaan säilyttämään.

Merikalliontaipaleen linjauksessa on huomioitu, että kartanon metsäinen alue säilyy. Uusi pääkevytväylä sijoittuu kokonaisuudessaan nykyiselle peltoalueelle.

5. Mielipide

On kohtuutonta asettaa pääosa koko kaavoitettavan alueen suojeluvivoitteista yhdelle vähäiselle maanomistajalle.

Jokilaakson asemakaavan tavoitteena on mm. suojella Postlarsin ja kartanon ympäristöt sekä rakennushistoriallisesti merkittävimmät rakennukset. Swecon laatiman, Keravan Jokilaakson maisema- ja kulttuurihistoriaselvityksen mukaan:

”Rakennusperinnön kannalta Postlarsin alueen suojeleminen ja sen kulttuuriperinnön esiin tuominen on ensiarvoisen tärkeää. Vanha tilakeskus on tällä hetkellä onneksi elinvoimainen uutena asuntokokonaisuutena, mutta myös pihapiirin talousrakennusten säilyttäminen ja ylläpito olisi suotavaa tulevaisuudessakin. Muut alueen rakennuskohdeet eivät välttämättä kaipaa osakseen suojelua, mutta kohteiden lukumäärän pienuuden vuoksi niiden säilyminen osana alueen historiallista kerrostumaa olisi toivottavaa.”

”Selvitysalueella ei sijaitse valtakunnallisen inventoinnin mukaisia valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita tai maakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita. Paikallisesti Yli-Keravan jokilaakson maisema on Keravan tärkeimpiä kulttuurimaisemia. Selvitystyössä on arvottamisessa huomioitu etenkin alueelle tyypillinen kulttuurimaisema ja sen edustavimmat näkymät.”

Asemakaava luonnoksessa on Sibeliuksen aitan yhteyteen osoitettu rakennuspaikka, joka mahdollistaa aitan hyödyntämisen sekä samalla sen suojelun ja kunnossapidon. Tämä on hyvä ratkaisu.

Asemakaava luonnoksessa on Postlarsin alueelle merkitty s-6, joka velvoittaa hoitamaan tontin rakentamattomia osia. Niitä on istutettava ja pidettävä huolitellussa kunnossa. Tontilla on säilytettävä maisemallisesti riittävä ja monipuolinen, isokasvuinen puusto ja istutettava uusia puita poistettavien tilalle. Ne tontin osat, joita ei käytetä kulkureitinä tai oleskeluun, tulee istuttaa. Suuri osa s-6 merkitystä alueesta ei ole kenkään pihapiiriä, eikä sille ole luontaista hoitajaa. Tämä ei ole hyvä ratkaisu.

Hyvä ratkaisu olisi sijoittaa yksi rakennuspaikka Postlarsin tilan luoteisosaan, jolloin alueesta muodostuisi uuden rakennuksen pihapiiri.

Vastine:

Postlarsin tilakeskus on kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti huomattavan arvokas kokonaisuus, jonka säilyttäminen on erityisen tärkeää. Kulttuurihistoriallisen ja kaupunkikuvallisen arvon säilyttämiseksi tarvitaan erityisiä suojelumääräyksiä myös piha-alueille. Piha-aluetta koskevat määräykset eivät tuo kohtuutonta haittaa maanomistajalle, vaan pihaa voidaan pitää huolitellussa kunnossa normaaleilla pihan hoitotoimenpiteillä. Asemakaavan ehdotusvaiheessa kaavamääräystä s-6 on

päivitetty siten, että korttelialueella voidaan halutessa rakentaa kevytrakenteisia aitoja, joka mahdollistaa esimerkiksi kesälampaiden pidon. Pihapiirin sijoittuvien uusien rakennuspaikkojen osilta on pyritty maltillisuuteen ja rakennuspaikkojen sijoittelu on tehty hyvin harkitusti. Uudet rakennuspaikat on pyritty osoittamaan niille osille, jossa uudet rakennukset eivät sijoitu kaupunkikuvallisesti ja historiallisesti arvokkaiden rakennuksien eteen. Mielipiteessä esitetty rakennuspaikka sijoittuisi väistämättä arvokkaiden rakennuksien eteen ja näin ollen kaupunkikuvallinen ja historiallinen arvo heikentyisi.

6. Mielipide

Kuinka on mahdollista, että Keravalla taas potkitaan nuorisoa oikein kunnolla? Joskus 70-luvulla tuhottiin Jaakkolan perinteinen pesäpallokenttä tekemällä Ahjontie ja asuntoja. Keravan maineikkaalle ja suosituille keskuskentälle kävi samoin. Nyt on hiekkakentän käyttöaste 0. Kalevan urheilupuiston laajeneminen lopettaneen puutarhan maille söhlättiin? Tilaa olisi ollut erilaisille kentille ja liikuntahalleille? Nyt suunniteltu hallin paikka Sipoo rajalle on ainakin nuorisolle liikkumisen merkeissä hankala, eikä kovin turvallinen? Nyt tulevan asuntomessualueen havaintokuvassa tulee nykyisen kentän tilalle maantie ja rakennuksia? Rautatien itäpuolella on tällä hetkellä pieni tekonurmikenttä Ahjon koululla? Valmistuvan Keravanjoen koulun ulkoliikuntapaikat lienevät ni-mellisiä? Messualueen pohjoisosaan suunniteltu leikkipuisto ei ehkä enää kiinnosta kouluikäisiä ja varttuneempia? Asuntomessualueella olevan nurmikentän kunnossapito on jo vuosia täysin laiminlyöty. Heinikossa on lähinnä heitetty frisbiitä ja ulkoilettu koiria! Olisi mielenkiintoista tietää, onko alueen arkkitehti kaupungin palkkalistoilla vai ulkoistettu? Kenen ehdoilla ja kenelle aluetta suunnitellaan???? 'liilevalta alueelta tarvitaan todennäköisesti vanhempien kuljetusapua muille kentille? Se siitä hiilidioksi-päästöjen laskemisesta ja ilmastonmuutoksen hillitsemisestä! Hankkeen vetäjille ja kaupungin virkamiehille/luottamushenkilöille olisi terveellistä vierailta viikon ajan iltai-sin esim. klo 17-21 Urheilukeskuksessa. Taitaa olla kaupungin turvallis-in paikka? On hieno nähdä, että valmentajat jaksavat tehdä todella arvokasta työtä nuorten futaa-vien, jääkiekkoilevien ja luistelevien tyttöjen ja poikien kanssa! Ohjatuissa harjoituk-sissa esim. klo 20 jälkeen ulkokentällä voi olla valmentajien lisäksi n. 30-40 nuorta! Ps. Kulpahaili kentälle olisi lottovoitto nuorisolle! Messualueen virheen ehtii vielä korjaa-maan ja tehdä alueelle täysimittainen lämmitettävä tekonurmi (kaukolämmön paluu-linjastal), (pieni) koriskenttä, lentopallokenttä ja kuntoilutelineitä! Yhteinen alueen parkkipaikka voisi olla kentän läheisyydessä. Näin voidaan järjestää esim. turnauksia tai muita tapahtumia kentällä! Kenttäalueelle tehdään korkeat aitaukset ja estetään pallo-jen pääsyt maantielle! Tällä investoinnilla on myös kasvatuksellinen merkitys. Koululai-set voivat aamuisin kokoontua kentälle, fudia ja mennä yhdessä kouluun. Samoin kou-lun jälkeen futailta tmv. Käydä kotona ja palata takaisin kentälle. Vanhemmillekin on turvallista tietää, missä lapset viettävät aikaansa! Tällä tavalla voisimme kasvattaa heitä myös sosiaalisesta! Olen seurannut muutaman lapsen kehittymistä ja sosiaalista kasvamista eräässä jalkapalloseurassa vanhempineen. Toimintaa on ilo katsella, uudet

nappulat ovat tervetulleita heti alusta alkaen. Nuoret viettävät myös yhdessä aikaa muissakin mukavissa harrastuksissa! Tässä alueensa suurimmassa koulussa EI OLE OLLUT ongelmia kiusaamisen tmv. merkeissä! Uusille oppilaille on yleensä löytynyt nopeasti kavereita harrastusten merkeissä! Näin heistä voi tulla elinikäisiä kavereita? Jopa kenttiä kelataan puhtaaksi yhdessä vanhempineen, jotta lapsilla on mahdollistaa harrastaa myös muitakin lajeja.

PS. Kuinka paljon maksaa yhteiskunnalle yhdenkin ”häiriintyneen nuoren” holhous asumiskustannuksineen? Nytkin Keravallakin on suuri joukko ”juurettomia, joiden tulevaisuus on synkkä?

Vastine:

Kivisillan asemakaava ei vähennä nuorten ulkoilumahdollisuuksia, vaan se lisää niiden toteutusmahdollisuuksia. Jokilaakson Kivisillan kaavaehdotuksessa uuden asuinalueen ja Keravanjoen väliselle alueelle on osoitettu laaja lähivirkistysalueiden ja puistojen verkosto. Viheralueille on osoitettu uutta polkuverkostoa sekä erilaisia toimintapaikkoja, kuten pallokenttiä ja leikkipuistoja. Alueelle voidaan rakentaa tulevaisuudessa juuri sellaisia ulkoilualueita tai kenttiä, kun asukkaat vain haluavat ja jollaisia päättäjät sinne päättävät sijoittaa.

Yhteenveto Jokilaakson asemakaavan 25.10.2019 päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saaduista lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin laaditut vastineet

Asemakaavan päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä (MRA 30 §) 20.11.-20.12.2019.

Lausunnot pyydettiin alla olevaan taulukkoon merkityiltä tahoilta. Mikäli lausunto on jätetty, niin sen saapumispäivämäärä on merkitty taulukkoon.

Lausuntopyynnöt:

Pyydetty	Saatu
Keravan Omakotiyhdistys	
Keravan ympäristönsuojeluyhdistys ry	12.12.2019
Kerava-seura ry	18.12.2019
Keravan Yrittäjät ry	
Keravan Vammaisneuvosto	
Keski-Uudenmaan Kauppakamariyksikkö	
Keski-Uudenmaan maakuntamuseo	20.12.2019
Keravan Vanhusneuvosto	
Uudenmaan Ely-keskus, tiedoksi	
Uudenmaan liitto, tiedoksi	
Liikennevirasto	
Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi	
Museovirasto	13.12.2019
Senaatti-kiinteistöt	
Finavia Oyj	17.12.2019
Gasum Oy, Maakaasu	
Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY	
Helsingin seudun liikenne HSL	
Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy	
Elisa Oyj	20.11.2019
Telia Finland Oyj	21.11.2019
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymä	
Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymä	20.11.2019
ent. Tuusulan seudun vesilaitoskuntayhtymä	
Vantaanjoen ja H:gin seudun vesiensuoj. yhd. ry	
Keravan Energia Oy	20.12.2019
Fortum Oyj	
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	23.12.2019
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	16.12.2019
Keravan kaupunkitekniikka	12.12.2019
Vapaa-ajan ja hyvinvoinnin toimiala	

Väylävirasto	18.12.2019
Jalotus ry	20.12.2019

Mielipiteet:

Mielipide 1.	17.12.2019
--------------	------------

LAUSUNTOJEN YHTEENVETO JA VASTAUKSET NIIHIN

1. Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymä

Suunnittelualueella on Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän d=1000 mm viettoviemärilinja käytännössä koko matkan alueen pohjoisosasta etelään saakka.

Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymän runkovesilinja kulkee alueen halki länsi-itäsuuntaisena.

Molemmat vesihuoltolinjat tulee ottaa huomioon kaavoitusvaiheessa.

Vastine

Asemakaavoituksessa huomioidaan olemassa olevat johdot ja putket tarpeen mukaan. Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymän kanssa on alustavasti neuvoteltu pohjois-eteläsuuntaisen viettoviemärilinjän uusimistarpeesta ja se on mahdollista toteuttaa kaavassa osoitetun Kaislaraitin alle tai sen itäpuolelle.

2. Keravan ympäristösuojeluyhdistys

Yleiskaavaan liittyvät asiat

Merkinnän V-1 mukaan jokilaakson alue varataan yleiseen virkistys-, ulkoilu- ja vapaa-ajanviettoon. Alueelle ei saa rakentaa sellaisia uusia rakennuksia, jotka vaikeuttavat alueen virkistyskäyttöä. Jokilaakson virkistysalueiden käytössä ja hoidossa on huomioitava jokilaakson maisema-arvot.

Alue on yleiskaavan mukaan maisemallisesti arvokas alue, jonka yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kuuluminen valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön ja varmistettava maisemallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Yleiskaavassa kartanon mäki on merkitty kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi alueeksi, jonka yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.

Yleiskaavan mukaan Myllypuron laakso ja Keravanjoen rantaniityt Porvoontien lähitöllä ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita, joiden käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset.

Alueella on kaksi suojelukohdetta: Keravan kartano ja kivisilta.

Edellisestä väistämättä seuraa, että yleiskaavan mukaan jokilaaksossa ei voida suorittaa merkittäviä rakennustoimenpiteitä. Yhdistyksen kannalta oleelliset asiat on mainittu yleiskaavassa ja yhdistys katsoo, että edellä mainituista kohdista tulee pitää kiinni.

Liikennejärjestelyt

Keravan nykyisestä liikenneverkosta seuraa, että kaikki rakentaminen ko. alueelle lisää liikennettä Porvoonkadun, Sampolan ja Alikeravantien kautta Helsingin suuntaan. Yleiskaavan mukaan myös nykyisiä varastorakennusten alueita havitellaan asumiskäyttöön. Tämä lisäisi edelleen mainittua liikennettä. Keravan liikenneverkossa on kaiken kaikkiaan perusvika, kun Kalevan perälle ajetaan keskustan läpi, usein asemasillan kautta.

Edellä mainittu liikenneongelma tulee ratkaista ennen mainittavia kaavamuutoksia. Ilmeisesti paras mahdollisuus olisi rakentaa Koivulantieltä rampit ylös Lahdenväylälle Helsingin suuntaan. Ramppien toteutuessa ehdottaisimme moottoritielelle jokilaakson kohdalle nopeusrajoituksen 100 km/h. Toissijainen mahdollisuus on parantaa yhteyttä Porvoontieltä Lahdentielle. Nykyisellään liittymä palvelee huonosti ruuhka-aikaan Helsingin suuntaan pyrkiviä. Kannattaisi myös harkita Kytömaantien ja Porvoontien risteyksen muotoilua toisin, jotta se houkuttelisi ajamaan Kytömaantieltä Lahdentielle.

Kevyen liikenteen yhteys kartanolle tulee tehdä suoraviivaisemmaksi ja turvallisemmaksi. Nykyisellään Kytömaantien yli johtava suojatiekin on ikään kuin kiusallaan väärässä paikassa.

Keravanjoen yli ei tule rakentaa uusia autoliikenteen siltoja. Ajoyhteys Keravanjoen ja Lahdenväylän väliin jääväle alueelle tulee tehdä Porvoontien kautta siten, että kivisilta jää kokonaan kevyen liikenteen käyttöön.

Muita ajatuksia

Myllypuron laakso tulee säilyttää luonnontilaisena. Alueella on monipuolista kasvillisuutta ja elämää. Tästä syystä itse purolaaksoon ei pidä tehdä polkujakaan. Koska laakson ja Lahdenväylän väliin jäävä alue ei melualueena sovi muuhun käyttöön, tulisi sekin saattaa mahdollisimman luonnontilaiseksi. Avoin alue tulisi metsittää.

Avoin alue Lahdenväylän vieressä em. purolaaksosta Keravanjoen siltaan asti tulisi metsittää noin 100 metrin leveydeltä. Meluvallia alueelle pitäisi tehdä siinä määrin, kuin kantavuudeltaan heikko maaperä sallii. Meluntorjunnan kannalta metsän tulee olla kuusivaltaista. Samaa voitaisiin tehdä sillasta etelään päin siihen asti, kun maaperä muuttuu riittävän kantavaksi. Koska Keravalla jatkuvasti kaadetaan metsää erilaisista syistä, tulisi sitä vastavuoroisesti myös istuttaa johonkin.

Porvoontiestä pohjoiseen tulisi rakentaa Lahdenväylää vasten yhtenäinen muuri, joka samalla on osa rakennusten takaseinää. Tällä ratkaisulla saadaan aikaan kustannus-

säästöjä sekä lisää käyttökelpoista rakennusmaata. Alue on ilmansuunnallisesti ja korkeussuhteiltaan edullinen toispuoleisille terrassitaloille. Pelkän melumuurin rakentaminen johtaisi erittäin suurisuuntaisiin rakennustöihin ilman muita hyötyjä ja lopputulos näyttäisi väistämättä epäonnistuneelta.

Keravanjoen länsipuolta seuraten nykyiseen pellonlaitaan tulisi rakentaa ulkoilupolku kivisillalta Koivulantielle. Samoin tulisi rakentaa polku kivisillan itäpäästä Porvoontielle.

Keravan kartanon ja mäen tulee säilyä aluetta hallitsevana osana. Sitä ei saa ympäröidä rakennuksilla siten, että se katoaa näkyvistä. Merikallion lintupuisto tulee säilyttää luonnontilaisena. Samoin kivisillan ympärille tulee jättää riittävästi avointa aluetta.

Vastine

Suunnittelualue ei ole kokonaan virkistysalueeksi osoitettua aluetta. Voimassa olevassa Keravan yleiskaavassa 2035 suunnittelualue on kehitettävää talotyyppijakaumaltaan monipuolista asuntoaluetta A-3 ja A-4, virkistysaluetta V-1 ja V-2 sekä suojaviheraluetta EV. A-3-alueen rakentamisen aluetehokkuuden suuruusluokka vaihtelee $e^a = 0,2 - 0,4$ välillä ja A-4-alueella $e^a = 0,4 - 0,7$.

Maisemallisesti arvokkaat jokilaakson viljelymaisemat on asemakaavassa osoitettu puisto- ja lähivirkistysalueiksi, joilla maisema tulee säilyttää luonteeltaan avoimena. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon kulttuurihistoriallinen luonne ja kaupunkikuvallinen merkitys. Alueelle laaditussa puistojen ideasuunnitelmissa on pyritty ottamaan huomioon alueen kulttuurihistoriallinen luonne ja kaupunkikuvallinen merkitys. Ideasuunnitelmassa on osoitettu mm. aurinkokukkapelto, niittyjä ja avoimina säilytettäviä maisema-alueita sekä useita viljelypatojen alueita, jotka takaavat alueen säilymisen osittain myös tulevaisuudessa viljelymaana. Kaavassa määrätään, että Jokilaakson viheralueisiin rajautuvat uudisrakennukset on suunniteltava alueen kulttuurihistorialliset arvot huomioonottavana kokonaisuutena. Myös puujulkisivumääräyksellä on pyritty yhteensovittamaan uudisrakentaminen kulttuurihistoriallisiin arvoihin.

Arvokkaat luontokohteet; Myllypuron meanderilaakso ja Kivisillan kosteikkopoukamat on merkitty asemakaavaan luonnonmonimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiksi alueiksi. Keravan kartanon puisto on merkitty kaavaan kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi alueeksi (s-8), jolla rakentamattomia osia on istutettava ja pidettävä huolitellussa kunnossa. Alueen puustoa tulee hoitaa siten, että sen ominaispiirteet säilyvät. Alueella on säilytettävä maisemallisesti riittävä ja monipuolinen, isokasvuinen puusto ja istuttava uusia puita poistettavien tilalle.

Ekologiset yhteydet on asemakaavassa huomioitu osoittamalla virkistys- ja puistoalueet yhtenäisinä ja toisiinsa kytkeytyvinä alueilla. Koko kaava-alueen läpi on osoitettu laaja-alainen viherkäytävä pohjois-eteläsuunnassa. Postlarisin tilan pohjoispuolella on itä-länsisuuntainen viherkäytävä, joka mahdollistaa viherverkoston yhtymisen Pihkani-

tyn ulkoilualueeseen ja moottoritien alittavan Keravanjoen kautta edelleen Haukkavuoren luonnonsuojelualueeseen. Kulku viheralueilla on merkitty ohjeellisina jalankulureitteinä, ja uuden asuinalueen reunaan rakennettavalla Kaislareittinä, joka toimii alueen pääkevytväylä. Polkuverkoston rakentaminen vähentää maankulumista.

Asemakaavalla suojellaan Keravan kartano ja navetta, Postlarsin tilan kolme asuinrakennusta ja luhtiaitta. Muinaisjäännökset: Yli-Kerava (Öfver Kärvoby) Kartano (1000009983), Vakomaa 2 (245010001), Kivisilta (245010007) ja Kartanonsilta (1000010008) on merkitty kaavaan niiden nykyisin tunnettujen rajojen mukaisesti smerkinnällä ja asianmukaisella kaavamääräyksellä.

Uudelle moottoritien liittymälle ei vielä ole tarvetta, tässä asemakaavassa ei ratkaista moottoritien uutta liittymää. Liittymä voidaan ratkaista tulevaisuudessa asemakaavamuutoksella.

Porvoontien ja Porvoonradan tasoristeyksen muutos tutkitaan vireillä olevassa Porvoon- ja Kasekalantien liikennejärjestelyt asemakaavassa (2364), jonka tavoitteena on myös parantaa yhteyksiä Lahdentielle.

Asemakaavaluonnoksessa on esitetty uusia kevyenväyliä ja polkuverkostoa, jotka liitetään turvallisesti olemassa olevaan verkostoon.

Keravanjoen yli ei ole tarvetta osoittaa uusia ajoneuvoliikenteeseen tarkoitettuja siltoja. Kivisilta pyritään osoittamaan kokonaisuudessaan kevytväyläksi ehdotusvaiheessa.

Myllypuron ja Lahden moottoritien välinen alue on asemakaavassa osoitettu suojaviheralueeksi, joka voidaan metsittää. Myös muita suojaviheralueita moottoritien läheisyydessä voidaan metsittää.

Keravan kaupunki osallistui syyskuussa 2020 ympäristö- ja taideprojektiin ”Miljoonan puun talkoot”. Miljoonan puun talkoiden taustalla on taiteilija Nina Backmanin Silence Project -kokonaisuus, joka nostaa esiin hiljaisuuden, tilan ja luonnon merkityksen ja niiden vaikutuksen suomalaiseen kulttuuriin, arvoihin ja identiteettiin. Keravan taidemuseo Sinkan näyttelyn avajaisten yhteydessä jaettiin taimia, joita ihmiset saivat istuttaa tonteilleen ja pihoihilleen tai Keravan vuoden 2024 asuntomessualueen lähistölle kaupungin omistamalle peltoalueelle. Myös keravalaisia yrityksiä saatiin mukaan istutustalkoisiin, yritykset lahjoittivat messualueelle istutettaviksi erilaisia hedelmäpuita. Miljoonan puun talkoot jatkuvat vuonna 2021.

Asemakaavan yhteydessä suunnitellaan Lahden moottoritien reunaan melueste, joka pyritään myös mahdollisuuksien mukaan maisemoimaan. Lahden moottoritien reunaan on kaavassa osoitettu kaksi toimitilarakennusten korttelialuetta (KTY), joiden tarkoituksena on muodostaa kokonaisuus Lahden moottoritien meluesteen kanssa, ja näin ollen vähentää meluesteen rakentamistarvetta ja -kustannuksia.

3. Museovirasto

Museovirasto on tutustunut kaavahankkeeseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ja lausuu siitä seuraavan.

Museovirasto on 4.5.2017 lausunut samalla kaavahankenumeraalla 2316 olleesta Keravan kartanon ympäristön asemakaavasta (MV/147/05.02.00/2017), mutta uudessa Jokilaakson asemakaavahankkeessa on kaava-alue muuttunut huomattavasti.

Kaavamuutosalueella sijaitsevat seuraavat muinaismuistolain (295/1963) suojelemat kiinteät muinaisjäännökset:

- historiallisen ajan asuinpaikka **Yli-Kerava (Öfver Kärvoby) Kartano** (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000009983)
- kivikautinen asuinpaikka **Kivisilta** (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 245010007)
- kivikautinen asuinpaikka **Vakomaa 2** (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 24510001)
- siltarakenne **Yli-Kerava Kartanonsilta** (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000010008)

Yli-Keravan kartanon muinaisjäänösalueen aluerajaus on tarkennettu vuonna 2017 tehdyssä inventoinnissa (Keravan kartanon ympäristö, asemakaava-alueen inventointi / Olli Kunnas). Kohteen Vakomaa 2 alueella tehtiin inventointi niin ikään vuonna 2017 ja sen rajat määriteltiin (Keravanjoen yhtenäiskoulun asemakaavan muutosalueen inventointi / Olli Kunnas). Kohde Kivisilta on tarkastettu vuoden 2013 tarkistusinventoinnissa (Keravan kaupungin tunnettujen muinaisjäänösten tarkistusinventointi 2013-2014 / Olli Kunnas). Lisäksi Postlarin asemakaava-alueella on tehty asemakaava-inventointi vuonna 2016 (Postlarin asemakaava-alueen inventointi / Olli Kunnas).

Postlarin alueen inventoinnissa paikannettiin kohde **Yli-Kerava Postlars / Mattila** (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000036498), jossa on ollut vanhaa kyläasutusta.

Inventoinnissa on kohteelle ehdotettu merkintää sm-2. Asutut kylätontit luokitellaan kuitenkin nykylinjauksen mukaisesti nk. muiksi kulttuuriperintökohteiksi. Ne eivät ole muinaismuistolain suojaamia, mutta ne pyritään suojelemaan niiden historiallisen merkityksen vuoksi.

Koska alueella on tehty jo useita inventointeja, ei kaava-alueelle edellytetä uusia inventointeja, vaan em. selvitykset ovat riittävät.

Kaavaa laadittaessa on huomioitava se, että kiinteän muinaisjäänöksen päälle ei osoiteta sellaista maankäyttöä, jonka yhteydessä muinaisjäänöksen säilyminen vaarantuisi. Asemakaavakarttoihin muinaisjäännökset merkitään aluevarauksina niiden nykyi-

sin tunnettujen rajojen mukaisesti sm-merkinnällä ja asianmukaisella kaavamääräyksellä. Muut kulttuuriperintökohteet, jotka eivät ole muinaismuistolain suojaamia, merkitään kaavaan s-merkinnällä.

Jos muinaismuistolain vastaisesti kuitenkin muinaisjäännöksen päälle tullaan kaavassa mahdollistamaan rakentaminen, tulee asiassa menetellä muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti. Yleisen hankkeen kyseessä ollessa (kaavaprosessin yhteydessä yleinen työhanke tulkitaan kunnan yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi) järjestetään neuvottelu, jossa todetaan, että muinaisjäännös on mahdollista poistaa riittävien tutkimusten jälkeen. Neuvottelusta tulee tehdä muistio, jossa nämä asiat todetaan. Neuvottelussa tulee olla mukana Museovirasto, kunta ja maanomistaja.

Mahdolliset tutkimukset tulisi ensisijaisesti toteuttaa kohdealueilla jo kaavaprosessin aikana. Mikäli muinaisjäännökset tutkitaan pois jo kaavahankkeen kuluessa, ei niitä merkitä kaavaan lainkaan tai ne merkitään ainoastaan siltä osin kuin ne on säilytetty. Koska kunta on kaavoituksesta vastaava taho, tulevat muinaisjäännöksen tuhoutumista edeltävien tutkimusten toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset myös kunnan vastattaviksi.

Museovirastolla ei ole muuta kommentoitavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Museoviraston ja Keski-Uudenmaan maakuntamuseon välisen yhteistyösopimuksen perusteella rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta asiasta lausuu maakuntamuseo. Alueellisen vastuumuseouudistuksen myötä myös arkeologisen kulttuuri-perinnön osalta lausuntopyyntöt toimitetaan 1.1.2020 alkaen Keski-Uudenmaan maakuntamuseoon.

Vastine

Asemakaavaan muinaisjäännökset merkitään aluevarauksina niiden nykyisin tunnettujen rajojen mukaisesti sm-merkinnällä ja asianmukaisella kaavamääräyksellä.

Asemakaavan ehdotusvaiheessa on tarkoitus tehdä muinaismuistojen tarkkuusinventointi. Mikäli muinaisjäännöksen päälle tullaan kaavassa mahdollistamaan rakentaminen, tullaan asiassa menettelemään muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti.

4. Keravan kaupunkitekniikka

Kaupunkitekniikalla ei ole huomautettavaa OAS:aan.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

5. Elisa

Elisa Oyj:llä ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyyn asemakaavan muutokseen.

Alueella on Elisa Oyj:n tietoliikennekaapeleita, joiden olemassaolo tarvitsee alueella toimijoiden tiedostaa ja huolehtia niiden riittävästä suojauksesta.

Mikäli kaapeleita joudutaan siirtämään pitää siirron tarvitsijan olla hyvissä ajoin yhteydessä Elisaan ja tilata ao. siirto.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

6. Telia

Teliällä on verkkoa kaavan alueella. Valmista putkitusta Porvoontiellä ja Kytömaantiellä. Rakentuvaa putkitusta Koivulantiellä ja Ylikeravantiellä.

Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, siirto ja suojaustarpeista on oltava yhteydessä Teliaan osoitteeseen production-desk@teliacompany.com hyvissä ajoin ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua.

Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi. Kaapelikartat ja -näytöt voitte pyytää www.verkkoselvitys.fi kautta.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

7. Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos

Asuinrakennusten sijoittelussa tulee huomioida lähelle rakentamisen asettamat vaatimukset paloturvallisuudelle.

Asuinrakennukset on sijoitettava tontille siten, että pelastusteiden rakentaminen on mahdollista kaikkiin yli 3 kerroksisiin rakennuksiin tai mikäli varatie sijaitsee yli 10 metrin korkeudessa. Asuinrakennusten varateiden suunnittelussa on huomioitava pelastustien rakentamisen mahdollistaminen siten, että lähtökohtaisesti nostopaikoilta on mahdollista tavoittaa kaikki edellä mainittua korkeammalle sijoitettavien asuntojen parvekkeet. Pelastusteiden ja nostopaikkojen suunnittelussa on huomioitava myös mahdolliset istutettavat ja säilytettävät puut. Huom! Kevyenliikenteenväylät ja ulkoilureitit eivät sovellu pelastustiekäyttöön.

Katujen ja tonttiliittymien suunnittelun yhteydessä huomioitava osoitteiden selkeys ja loogisuus. Tonttiliittymän tulee sijaita osoitteen mukaisessa kohdassa.

Alueelle on rakennettava riittävä sammutusvesiverkosto pelastuslaitoksen tarpeisiin rakennusten käyttötavat huomioiden.

Annamme tarvittaessa lisätietoja antamiimme huomioihin liittyen.

Vastine

Rakennuslupien yhteydessä huomioidaan riittävät rakentamisen asettamat paloturvallisuusvaatimukset sekä pelastustiet. Asemakaavassa pyritään huomioimaan, että katualueilla sekä mahdollisilla aukioilla jää riittävästi tilaa tarvittaville pelastusteille ja nostopaikoille.

Tonttiliittymät osoitetaan katusuunnitelmissa, joissa huomioidaan osoitteiden selkeys ja loogisuus. Alueen vesihuoltosuunnitelmissa huomioidaan riittävästä sammutusvesiverkostosta.

8. Finavia

Jokilaakson asemakaavan alue sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman Lden 55 dB alitavalla lentokonemelualueella. Alueen keskiosa on kiitotien 22R lähestymislinjalla juuri laskeutumisreitien kohdalla, joten lentokonemelua havaitaan kohteessa väistämättä päivittäin. Kiitotie 22R ja rinnakkainen kiitotie 22L ovat nyt ja tulevaisuudessa lentoaseman vilkkaimmin liikennöidyt kiitotiet ja tuulitilanteesta riippuen niille voi laskeutua yli kaksisataa lentoa vuorokaudessa.

Asuntomessujen myötä alueelle sijoitettaneen suuri asuinalue ja mahdollisesti satoja uusia asukkaita. Kohteen sijainti vilkkaasti liikennöityjen tie-, rata- ja lentoliikenteen pääväylien välissä ja teollisuusalueen kupeessa asettaa melunhallinnan ja asutuksen yhteensovittamiselle suuria ongelmia. Finavia katsoo, että kohteen suunnittelussa on erityisellä huolellisuudella tarkasteltava mahdollisuudet ympäristömelukuorman vähentämiseen ja asuinrakennuksille tulee asettaa vähintään riittävät ääneneristävyysvaatimukset. Tämän lisäksi alueen suunnittelussa ja siihen liittyvässä viestintämateriaalissa on tuotava esille elementtejä, joiden perusteella alueelle muuttavat uudet asukkaat voivat hahmottaa lentoaseman ja lentoreittien sijainnin ja liikenteen melun aiheuttamat viihtyvyystekijät alueella.

Vastine

Alueelle on laadittu melulaskelmia. Selvityksien mukaan liikennemelu on ratkaistavissa rakennuksien massoittelulla ja sijoittelulla, äänieristysvaatimuksilla sekä rakenteellisilla meluvalleilla ja -aidoilla.

Kaavaselostukseen liitetään lentomelukartta, josta voidaan todeta alueen sijoittuminen lähelle lentomelualuetta.

9. Keski-Uudenmaan maakuntamuseo

Rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta erään suunnittelualueen keskeisen osan muodostaa Keravan kartanon alue, johon kuuluu kartanon päärakennus puutarhoineen ja talouspihaa reunustavine talousrakennuksineen. Keravan kartanon histo-

ria ulottuu vuoteen 1650, jolloin Fredrik Stålhielmille lahjoitetusta viidestä tilasta muodostettiin kartano. Kartanosta muodostettiin säteriratsutila Humleberg ja se nautti säterivapautta lyhyen ajan 1680-1682. Vuonna 1745 Keravan kartanosta erotettiin omakseen Labbila, nykyiseltä nimeltään Lapila. Keravan kartanon nykyisen päärakennuksen keskeinen osa on valmistunut vuonna 1809. Rakennusta jatkettiin vuonna 1928 neljällä huoneella, avokuisti muutettiin lasikuistiksi ja kattomuotoa muutettiin niin, että yläkertaan saatiin huoneita ja lasikuistin yläpuolinen parveke ja poikkipääty. Tässä hahmosaan ja asussaan kartano on pitkälti tänäkin päivänä. Rakennus on hahmoltaan hyvin selkeä suorakaide, joskin päämassan pohjoisjulkisivuun on liitetty tuo edellä mainittu kapearunkoinen, pohjoiseen suuntautuva siipiosa. Rakennuksen pääosin luonnonkivistä rakennetun sokkelin päältä nousevat julkisivut ovat rimalautoitetut nurkkalaudoin, pystysuuntaiset ikkunat ovat pääosin kuusiruutuiset ja taitteisen satulakaton katemateriaalina on pelti. Pitkän eteläjulkisivun keskellä symmetrisesti sijaitsevan lasikuistin ikkunat ovat pieni-ruutuiset ja sisään noustaen portaita, joiden askelmat ovat luonnonkiveä.

Kartanon päärakennukselle johtaa Kivisillantieltä pitkä kujanne läpi puutarhan. Sen itäpuolella sijaitsee kartanon talouspiha rakennuksineen. Eteläisimpänä talouspihalla sijaitsee kartanon kookas navetta, joka on rakennettu vuonna 1936. Navetan pohjakerros on muurattu tiilestä, ylinen on puurakenteinen ja laajojen katonlapeiden katemateriaalina on betonitiili. Talousrakennuksista lähempänä päärakennusta sijaitseva hirsirakenteinen talli on jopa päärakennusta vanhempi, vuodelta 1802. Tallin ja navetan välissä sijaitsee kalustovaja, joka on pihapiirin nuorempaa kerrostumaa. Kartanon kujanteen länsipuolella sijaitsee 1800-luvun alkupuolelta oleva Pehtoorin tupa, joka tallin tapaan on hirsirakenteinen. Pehtoorin talon itä- ja eteläpuolella sijaitsee kesäteatterin rakennelmia; näyttämö ja katsomo, jotka ovat alueella ympäri vuoden. Kartanon alueeseen on kuulunut useita muita pienempiä rakennuksia, joiden perustuksiin liittyviä rakenteita on säilynyt. Kartanon piha-alueen eteläpuolelta, suunnittelualueen läpi kulkee Kivisillantie, joka ylittää Keravanjoen Kivisiltana tunnettua kaarisiltaa pitkin. Tämän lohkokivistä kootun sillan on rakentanut keravalainen kivenhakkaaja Verlander 1900-luvun alussa. Historiallinen kartanokukkula sijaitsee näkyvällä paikalla ja sen itäpuolelle jäävä, peltoaukealta kohoava holvattu kaarisilta ovat tärkeä osa Keravanjokilaakson maisemaa.

Toisen kulttuurihistoriallisesti erityisen merkittävän rakennetun kokonaisuuden suunnittelualueella muodostaa Postlarin ja Mattilan tilojen kokonaisuus, joka sijaitsee Keravan kartanosta pohjoiseen päin Kytömaantietä kuljettaessa. Tilakokonaisuuden vanhin kerrostuma muodostuu Postlarin kruununtilan mahdollisesti vuonna 1822 rakennetusta päärakennuksesta, Postlarin tilasta jaetun Mattilan tilan päärakennuksesta 1800-luvun lopulta ja vanhasta luhtiaitasta, joka on mahdollisesti 1700-luvulta. Päärakennukset ovat pitkänomaisia, yksikerroksisia ja satulakattoisia hirsirakennuksia, joihin on vuosikymmenten kuluessa tehty myös ulkoasua jonkin verran muuttaneita lisäyksiä.

Tilan vaiheisiin osana Keravan vankilaa liittyvät 1930-luvun jyrkkäkattoinen, puolitoistakerroksinen asuinrakennus ja sen talousrakennus. 1990-luvun kerrostumaa on autokatos.

Kytömaantien varrella sijaitsee myös muutamia muita pihapiirejä pää- ja talousrakennuksineen. Näistä Keravan rakennuskulttuurin inventointi ja kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmassa (Keravan kaupunki & Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama, 2003) on inventoitu ainoastaan osoitteessa Kytömaantie 127 sijaitseva Suojala, jonka puolitoistakerroksinen, satulakattoinen ja lasikuistin käsittävä päärakennus on valmistunut noin vuonna 1907. Kyseistä, aivan tiehen rajoittuvaa pihapiiriä rajaa korkea kuusi. Muut suunnittelualueella sijaitsevat rakennuskohteet eivät ole mukana Keravan rakennuskulttuurin inventoinnissa, eikä maakuntamuseolla ole niistä tietoja saatavilla, minkä vuoksi niiden arvottaminen on mahdotonta.

Keravan rakennuskulttuurin inventointi ja kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmassa (Keravan kaupunki & Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama, 2003) Keravan kartano ja Kivisilta on arvotettu arkkitehtonisin, historiallinen ja ympäristöllisin arvoin kerroksisena ympäristönä. Hoitosuosituksen mukaan kartanoa tulee hoitaa rakennusten ja pihapiirin kulttuurihistorialliset arvot säilyttäen. Sama tavoite koskee Kivisiltaa. Rakennuksiin liittyen suositellaan ylläpitokorjauksia ja Pehtoorin tupaan restauroivaa peruskorjausta. Ympäristöön liittyen esitetään ilmiä kohentavaa puiston kunnostusta ja näkymien raivaamista pihapiiriin. Lähiympäristö tulee säilyttää avoimena maisemana (peltona). Myös Postlarin ja Mattilan tilojen päärakennukset sekä luhtiaitta ja 1930-luvun asuinrakennus samoin kuin Suojalan päärakennus on arvotettu historiallinen perusteiden osana kulttuurihistoriallisesti arvokasta ympäristöä.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo pitää tärkeänä, että Keravan Jokilaakson asemakaavan muutoksen tavoitteissa asuntoalueiden rakentamisen mahdollistamisen lisäksi selvästi nostetaan esiin alueeseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot ja suojelutarpeet. Keravan kartanoa ympäröivät alueet ovat Keravan vanhinta rakennettua ympäristöä. Kartanon päärakennuksen osalta maakuntamuseo voi jo alustavasti todeta, että suojelutavoitteet ulottuvat myös sisätiloihin, joissa on säilynyt alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakennusosia ja sisustusta. Suojelutarpeita voidaan jo ikänsä puolesta olettaa olevan myös etenkin Pehtoorin talolla ja tallilla sekä pihapiirin ja historian kannalta merkittävällä navettarakennuksella, mutta mahdollisesti myös muilla kartanoon kuuluvilla rakennuksilla. Inventointiin viitaten maakuntamuseo painottaa lisäksi, että suunnittelun alueen suojelutarve ei liity pelkästään alueen rakennuksiin ja rakenteisiin vaan myös niitä ympäröivään puutarhaan ja maisemapuistoon sekä kulttuurimaisemaan mukaan lukien Kivisilta. Tämä tarkoittaa asianmukaisia suojelumääräyksiä asemakaavaan. Keravan rakennuskulttuurin inventointi ja kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmaan (Keravan kaupunki & Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama, 2003) viitaten maakuntamuseo toteaa, että ainakin myös Postlarin ja Mattilan päärakennuksille ja

luhtiaitalle sekä 1930-luvun asuinrakennukselle samoin kuin Suojalan päärakennukselle tullaan esittämään suojelumääräystä.

Suojelulla ja hoitosuosituksen mukaisilla rakennusten ylläpitokunnostuksilla ja osin ennallistavilla peruskorjauksilla varmistetaan rakennusten ja niiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Maiseman vaalimisen kannalta keskeistä on myös hoitosuosituksessa Keravan kartanon että Postlarin ja Mattilan pihapiirien suojelutavoitteisiin liitetty lähiympäristön säilyttäminen avoimena peltomaisemana. Tämä tarkoittaa kartanon alueen ja Keravanjoen välisen, samoin Postlarin ja Mattilan tilan ja joen välisen peltoalueen säilyttämistä viljelykäytössä rakentamattomana. Myös nämä suojelu- ja säilytysmääräykset tulee merkitä asemakaavaan.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo katsoo, että Keravan Jokilaakson asemakaavamuutoksessa alueella sijaitsevien rakennuskulttuurin inventoinnissa arvoitettujen, olemassa olevien rakennusten ja niitä ympäröivien pihapiirien ja maiseman ominaispiirteiden tulee olla suunnittelun lähtökohtana ja mahdollisten uudisrakennusten sijoittelua ohjaavana tekijänä, jotta kokonaisuudesta muodostuu eheä ja aito. Arvoitettujen kokonaisuuksien osalla pienimuotoinen täydennysrakentaminen esimerkiksi maastosta löytyville vanhoille rakennuspaikoille on mahdollista. Myös olemassa olevien kokonaisuuksien tulevan käyttötarkoituksen tulee tukea alueiden ja rakennusten säilymistä ja edistää rakennusten arvot säilyttävää ja palauttavaa korjausta. Etenkin Keravan kartanon osalla tavoitteena tulee olla, että kartanon alue on tulevaisuudessa uuden asuinalueen keskus tarjoten erilaisia kestävän elämän palveluita samalla kun se toimii myös asukkaiden yhteisöllisenä virkistys- ja kulttuuripaikkana. Maakuntamuseon näkemyksen mukaan suunnittelun lähtökohdaksi tarvitaan kuitenkin lisää tietoa. Keravan kartanosta on osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan tehty rakennushistoriaselvitys (Ramboll 24.8.2017). Myös Postlarin ja Mattilan alueesta tarvitaan selvitys, jossa päärakennusten lisäksi selvitetään pihapiirin ja siihen kuuluvan rakennuskannan suunnittelu- ja rakennus sekä muutoshistoria, alueen ominaispiirteet ja säilyneisyys. Myös muiden suunnittelualueeseen kuuluvien tilojen osalta tarvitaan tietoa. Selvitysten pohjalta voidaan tarkentaa niin Keravan kartanon alueen kuin muiden suunnittelualueeseen kuuluvien tilojen kuten Postlarin ja Mattilan ja niiden lähiympäristön suojelutavoitteita ja arvotusta, jonka pohjalta voidaan arvioida mahdollisuuksia uudisrakentamisen sijoittelulle, määrälle ja ulkoasulle.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo haluaa olla asemakaavamuutoksen jatkotyössä mukana arvioimassa Keravan jokilaakson asemakaava-alueeseen kuuluvien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja niiden ympäristön sekä jokilaakson maiseman suojelutavoitteita ja ohjaamassa arvojen säilymisen turvaavia kaavamääräyksiä. Asianmukaiset määräykset ovat keskeinen väline, jolla suunnittelualueen kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta ympäristöineen sekä siihen liittyvä maisema saadaan säilymään ja kunnostustyötä ohjattua kohteen alkuperäisyyttä ja arvoja vaali-

vaksi. Jokilaakson kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennetut kokonaisuudet ja jokilaakson maisema ovat voimavara ja luovat ympärille rakentuvalle uudelle asuinalueelle ainutlaatuisia, paikan historiasta rakentuvaa identiteettiä.

Vastine

Asemakaavan yhteydessä on laadittu Jokilaakson maisema- ja kulttuurihistoriaselvitys, joka on kaavaselostuksen liitteenä. Asemakaavassa on osoitettu suojelumääräyksiä niin rakennuksille kuin pihapiireille sekä maisemakohteille.

Kaavamääräykset ja suojelukohteet on kaavaluonnoksessa pyritty osoittamaan niin, että kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja niiden ympäristöt sekä jokilaakson arvokkaat maisemakohteet säilyvät. Uudisrakentaminen alueella pyritään sijoittamaan ja sovittamaan niin, että kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat alueet eivät kärsi uudisrakentamista. Asemakaavan luonnos- ja ehdotusvaiheessa pyydetään viranomaislausunnot ja tarvittaessa järjestetään viranomaisneuvotteluja.

10. Keravan Seura ry

Kotiseutuyhdistys Kerava-seura haluaa tuoda esille Jokilaakson osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan muutamia maisemaan ja alueen kotiseutuhistoriaan liittyviä näkökulmia, jotka huolestuttavat Jokilaakson ns. asuntomessualueen toteuttamissuunnitelmassa.

Kokonaisuudessaan messualue on osa keravalaisittain harvinaista luonnonvesialuetta eli Keravanjokea, joka kaikessa pienimuotoisuudessaan on kuitenkin maisemallisesti kaunista ja maisemallisesti suojeltavaa.

Alueen läheisyydessä sijaitseva Keravan kartano, Postlarin maakirjatalo ja Mattilan tila ovat historiallisesti tärkeitä rakennuksineen ja ympäristöineen. Keravan kartanon, entisen Humlebergin, vanhimmat rakennukset ovat vuodelta 1809. Postlar on ollut valtion virkatalo, jonka toista puolikasta on nimitetty Mattilaksi. Sen päärakennuksessa asui aikoinaan säveltäjämestari Jean Sibelius (Keravan aika 1898 – 1902), joka näinä vuosinaan ja mainitussa maisemassa sävelsi useita merkittäviä teoksiaan. Keravan vankila on ollut alkuaan Postlar-Mattilan tilaa.

Keravan kartanon kupeessa sijaitsee Merikallion lintupuisto monine harvinaisine lajeineen. Se on nimetty maailmanlaajuisesti arvostetun ja tunnetun keravalaisen lintutieteilijän, professori Einari Merikallion (1888 – 1961) mukaan. Keravan kaupungin ja Kerava-seuran yhteistyönä laadittu puisto vihittiin toukokuussa 1998. Se on lukuisien linturetkien kohde, etenkin keväisin.

Kerava-seuran logossakin näkyvä vanha kivisilta jyhkeine holvikaarineen Keravan kartanon alapuolella on muodostunut vahvasti Keravan symboliksi. Silta on suunniteltu ja rakennettu 1900-luvun alussa.

Kaikki yllämainitut seikat ja kohteet muodostavat kulttuurihistoriallisen kokonaisuuden, jonka säilyttäminen kaupunkilaisten viihtymisen kannalta on hyvin keskeinen. Kokonaisuus on osa Keravalle tyypillistä monikerroksisuutta, jota seuran mielestä ei pidä tärvellä.

Seura toivoo, että sen esittämät näkökulmat otetaan huomioon alueen jatkosuunnitelmassa.

Vastine

Kaavamääräykset ja suojelukohteet on pyritty kaavaluonnoksessa osoittamaan niin, että kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja niiden ympäristöt sekä jokilaakson arvokkaat maisemakohteet säilyvät. Uudisrakentaminen alueella pyritään sijoittamaan ja sovittamaan niin, että kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat alueet ja kohteet eivät kärsi uudisrakentamista.

Kaavalla ei ole vaikutusta Merikallion lintupuiston säilymiseen.

11. Väylävirasto

Väylävirasto on tutustunut asemakaavan ja asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Suunnittelualue sijaitsee Keravan keskustan koillispuolella rajautuen Kytömaantien, Koivulantien ja valtatie 4 rajaamalle alueelle. Alueen länsi- ja eteläpuolella kulkee Kerava – Sköldvik/Porvoo -rataosa. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa Keravan kartanon ja Postlarin alueiden rakentaminen Keravan yleiskaavan 2035 linjauksen mukaisesti. Keravan kaupunki ja Suomen Asuntomessut järjestävät vuoden 2024 asuntomessut Keravan kartanon ja Postlarin ympäristössä.

Tasoristeykset

Suunnittelualueen lounaispuolelle sijoittuu nykyinen Porvoonkadun (Koivula) tasoristeys (rata-km 0030+0023). Tasoristeys on varustettu puolipuomilaitoksella sekä kevyen liikenteen väylän kokopuomeilla. Porvoonkadun tasoristeys kuuluu nykytilanteessa laskennallisesti vaarallisimpaan onnettomuusluokkaan (luokka 7), johon sisältyy 5 % kaikista tasoristeyksistä. Suurin kulkuyhteys suunnittelualueelta Keravan keskustaan kulkee Porvoonkadun kautta.

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen tavoitteena on osoittaa suunnittelualueelle uutta asuinrakentamista, mikä lisää myös Porvoonkadun liikennemääriä. Lähtökohtaisesti liikennemäärän lisääntyminen tasoristeyksessä kasvattaa tasoristeysonnettomuuden todennäköisyyttä. Kaavatyön yhteydessä tulee tehdä Porvoonkadun tasoristeyksestä riskiarvio ja tutkia toimenpiteitä, joilla tasoristeyksen turvallisuutta voidaan parantaa sekä tarvittaessa varautua aluevarauksin uuteen eritasoyhteyteen.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Melun- ja tärinätorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisusta päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi.

Melun osalta kaavoituksessa on noudatettava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisia melun ohjearvoja. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi raskaasta tavarajunaliikenteestä, ratapihan toiminnasta tai vaihteiden ylityksestä aiheutuva hetkellinen maksimimelutaso Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan Melun- ja tärinätorjunta maankäytön suunnittelussa (2/2013) mukaisesti (sisätiloissa hetkellinen maksimimelu yöaikaan alle 45 dB AF-max). Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta. Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (Lprm) 30/35 dB. Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468).

Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinänvaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Rautatieliikenteestä johtuvalle tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinäherkkyys riippuu mm. maaperän ja rakennuksen värähtelyn ominaistajuudesta. Mikäli nämä ovat lähellä toisiaan, voi maaperän värähtely siirtyä ja voimistua rakennuksessa. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokitukselta (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} \leq 0,30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} \leq 0,60$ mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569). Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo

2008). Julkaisuissa on annettu tärinästä liittyviä suosituksia. Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <http://www.vtt.fi/publications/index.jsp>.

Väylävirasto muistuttaa, että melun- ja tärinätorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinätorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja tärinätorjunnan kustannuksiin.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine

Porvoon- ja Kaskelantien liikennejärjestelyt (2364) asemakaava on käynnistetty keväällä 2020, jonka yhteydessä on tarkoitus varautua kaavallisesti myös Porvoontien ja Porvoonradan tasoristeyksen muutokseen. Asemakaavassa (2364) huomioidaan riittävä aluevaraus alikulun toteuttamista varten. Tässä asemakaavassa huomioidaan Kytömaantien linjauksen siirtäminen kauemmaksi risteyksestä, jotta alikulku voidaan toteuttaa riittävän loivalla luiskalla.

Kaavatyön yhteydessä on laadittu useita melu ja tärinä selvityksiä. Melu ja tärinä huomioidaan asemakaavassa merkinnöin ja määräyksin.

12. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Ympäristökeskus pitää tärkeänä, että alueen suunnittelussa otetaan huomioon Keravanjoen tulvatarkastelu ja liikennemelun leviäminen alueelle moottoritiltä ja Kytömaantieltä, sekä varaudutaan näiden torjuntaan riittävässä määrin. Lisäksi on syytä kiinnittää erityistä huomiota myös Myllypuron meanderilaakson ja jokivarren luontoarvojen säilyttämiseen. Ympäristökeskus suosittelee jokilaakson luontoselvitysten uusimista tietojen ajantasaistamiseksi. Mahdollisten vesistövaikutusten osalta on syytä kiinnittää huomiota etenkin vuollejokisimpukan esiintymiseen joessa ja hulevesien piättämiseen ja käsittelyyn alueella.

Vastine

Asemakaavassa otetaan huomioon Keravanjoen tulvariskit ja liikennemelu. Myllypuron meanderilaakso ja jokivarren tulvaniityt osoitetaan asemakaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiksi alueiksi. Asemakaavassa ei ole tarkoitus osoittaa rakentamista Keravanjoen ranta-alueelle, joten kaavalla ei arvioida olevan sellaista vaikutusta, että alueen luontoselvitykselle olisi päivittämistarvetta. Asemakaavassa osoitetaan Keravanjokeen laskevien ojien varsille hulevesien viivytysaltaita ja asuinalueilla edellytetään hulevesien viivyttämistä ja imeyttämistä omilla tonteilla. Asemakaavan edetessä arvioidaan tarvittaessa uudelleen luontoselvityksen päivittämistarvetta.

13. Keravan Energia

Verkkoliiketoiminta:

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi 110 kV siirtolinjaa. Pohjoinen linja on Carunan omistuksessa ja eteläisistä linjoista toinen Carunan ja toinen Keravan Energian omistuksessa. Mahdollisesta linjan siirto tarpeesta on neuvoteltava erikseen. Lisäksi alueella sijaitsee 20 kV maakaapeli ja purettava ilmajohto (ks. liite 1), sekä 0,4 kV ilmajohtoja ja maakaapeleita. Näiden mahdollisista siirtokustannuksista vastaa työn tilaaja.

Suunnittelualueen läpi on suunnitteilla 20 kV maakaapeli (ks. liite 1), joka mukailee vesihuollon suunnitteilla olevaa reittiä.

Suunnittelualueelle tarvitaan varauksia puistomuuntamoille, joiden sijainnit tarkentuvat suunnittelun edetessä.

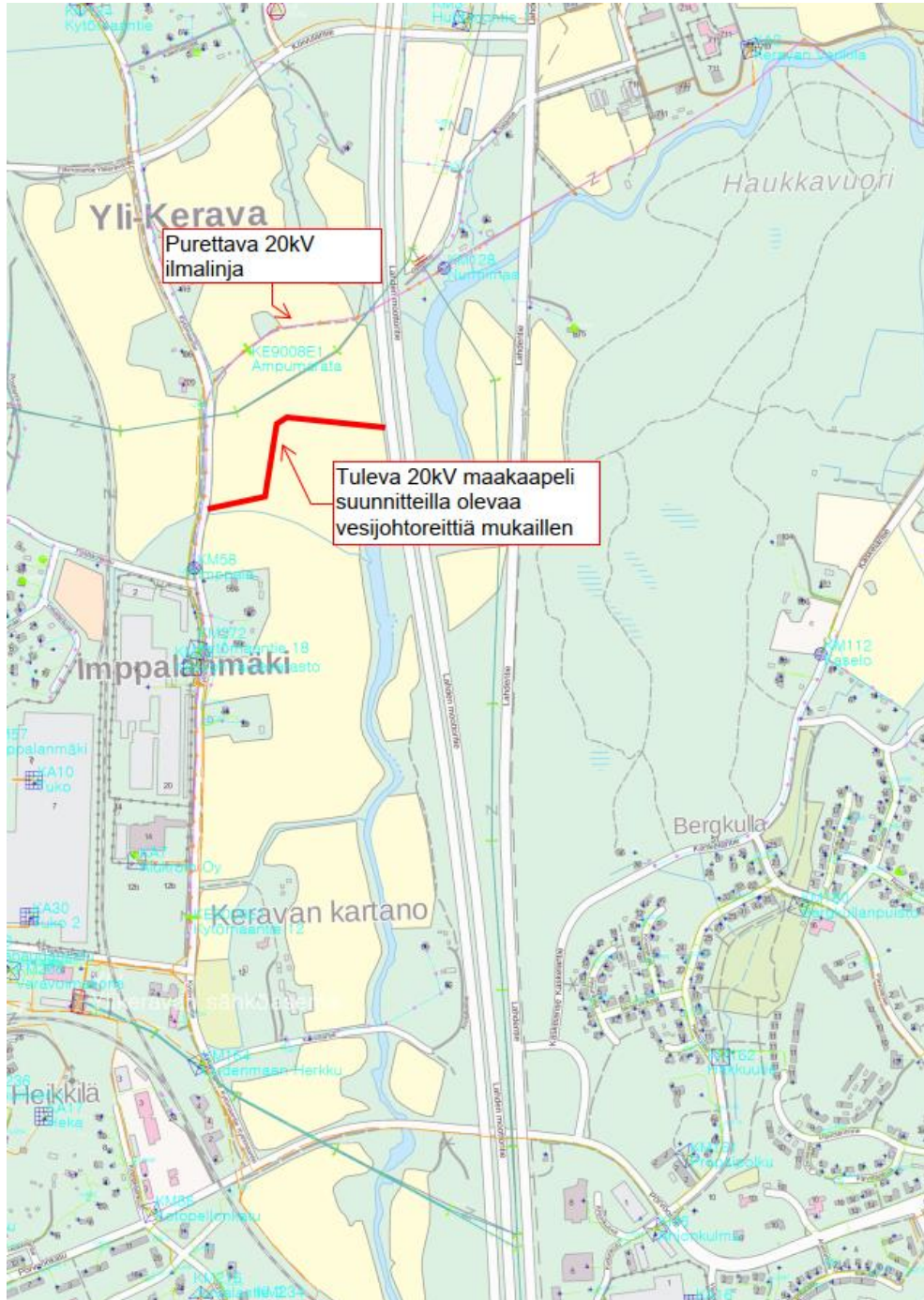
Tuotantoliiketoiminta:

Suunnittelualueen rakennukset ovat liitettävissä kaukolämpöön.

Vastine

Asemakaavan edetessä tutkitaan, onko alueelle sijoitettuvia ilmajohtoja tarvetta muuttaa maakaapeleiksi.

Asemakaavassa osoitettaville yleisille alueille kuten katu- ja puistoalueille voidaan sijoittaa puistomuuntamia sijoitusluvalla. Tarvittaessa puistomuuntamoille voidaan asemakaavassa osoittaa osa-alueen rajat, jonne puistomuuntamo voidaan sijoittaa.

14. Jalotus ry

Yleistä

Jalotus ry on vuokrannut Keravan kartanon alueen Keravan kaupungilta toistaiseksi voimassa olevalla vuokrasopimuksella käytettäväksi "kiertotaloustoimintaan sekä käytettäväksi kahvila-, ravintola- ja juhlatilana, työtilana sekä kulttuuri- ja tapahtumakäyttöön."

Yhdistyksen tavoitteena on kehittää Keravan kartanon alueesta ns. citymaalaisuuden kehto, joka tarkoittaa mm. urbaania maatilaa sekä kestävän elämän mallialuetta, jossa yhdistyy niin ekologinen, sosiaalinen kuin kulttuurinenkin kestävyys.

Alustavien suunnitelmien mukaan kartanon päärakennus toimii ravintola-, majoitus- ja hyvinvointipalveluiden käytössä tuoden tarvittavan jatkuvan toiminnan alueelle. Lisäksi kartanolla järjestetään erilaisia yleisö- ja yksityistilaisuuksia, yritystilaisuuksia, kursseja ja työpajoja. Navettarakennukseen tulee kiertotaloustoimintaa tukevat työ- ja verstatilat, kuten puuverstas, ompelimo, verhoomo sekä tilapäisesti vuokrattavaa kokoustilaa ja tapahtumatilaa.

Yhdistys vastaa vuokrasopimuksen mukaisesti myös alueen ja rakennusten ylläpidosta sekä huoltotöistä ja tekee parhaillaan kartoitusta rakennusten kunnosta ja korjaustarpeista, jolla alue saataisiin kokonaisuudessaan em. käyttöön.

Kartanon alueen toiminnassa, remontoinnissa ja rakentamisessa kunnioitetaan alueen historiaa ja kulttuuria sekä huomioidaan nykyaikaiset tavat toteuttaa uusvanhoja ideoita.

Lausunto

Keravan kaupunki on teettänyt kartanon alueesta suppean rakennushistoriaselvityksen joka on valmistunut elokuussa 2017. Selvityksen sivulla 22 olevassa yhteenvetokartassa on esitetty näkemys Kartanon alueen suojeltaviksi ja säilytettäväksi rakennuksiksi sekä mm. kartanon ympäristöön soveltuvaa kevyttä täydennysrakentamista kestäväksi paikoiksi.

Pyydämme kaupunkia ottamaan kaavatyössä huomioon tehdyn rakennushistoriaselvityksen tarkasti niin suojeltavien rakennusten kuin luontoarvojenkin kannalta. Huomion arvoinen on etenkin rakennushistoriaselvityksen yhteenvetokartta (kohta 5.2, s.22).

Jalotus ry:n suunnitelmat tukevat RHS:n sivun 22 näkemystä, jolla kartanon alueen ympäristöön voitaisiin tulevaisuudessa rakentaa maltillisesti alueen palveluita ja miljööä tukevia rakennuksia ja rakennelmia esimerkiksi niille paikoille joilla alueelta löytyy jo vanhoja rakennusten paikkoja ja olemassa olevia kivijalkoja. Yhdistyksen toiveena on, että tuleva asemakaava mahdollistaa Keravan kartanon alueella asumista tukevien toimintojen järjestämisen, pienimuotoisen liiketoiminnan sekä majoitus- ja asumistoiminnan.

Laajempaan tavoitteena yhdistyksellä on säilyttää ja kunnostaa kaikki alueen nykyiset rakennukset käyttökuntoisiksi ennen vuoden 2024 asuntomessuja. Kunnostustöissä pyritään välttämään ylimitoitettuja remontteja ja säilyttämään rakennusten kulttuurihistorialliset arvot mm. käyttämällä kunnostustöissä saman aikakauden materiaaleja. Kartanon pihapiiristä löytyy myös vanhoja kivijalkoja ja rakennusten jäänteitä. Kartanon palvelujen monipuolistamiseksi suosittelemme, että kivijalkojen päälle voitaisiin siirtää vanhoja tai rakentaa vanhan tavan mukaan puulämmitteisiä majoitusminimökkejä.

Kartanon alueella olevista rakennuksista ainakin päärakennus ja navetta tulisi suojella asemakaavalla ja muista rakennuksista ainakin rakennushistoriaselvityksessä mainitut Pehtoorin tupa, Tallirakennukset ja Ulkorakennus 1 tulisi pyrkiä säilyttää osana miljööä. Myös kartanon alueen ja Keravan joen välinen peltoalue tulisi säilyttää viljelykäytössä rakentamattomana. Nämä säilytysmääräykset olisi hyvä tulla osaksi kaavaa.

Kartanon piha-alue tulisi säilyttää sellaisenaan tai palauttaa alkuperäiseen loistoonsa selkeän hoitosuunnitelman mukaan, johon voisi kuulua ainakin vieraslajien poistot ja perinnekasvien istutus. Tavoitteena on, että kartanon alue on tulevaisuudessa uuden asuinalueen keskus tarjoten erilaisia kestävä elämän palveluita samalla kun se toimii myös asukkaiden yhteisöllisenä virkistys- ja kulttuuripaikkana.

Kartanon alue rakennuksineen ja pihapiireineen suunnitellaan käyttötarkoitukseltaan sellaiseksi, että se tukee omavaraistalouden, kiertotalouden, pienyrittäjyyden ja tilavuokrauksen toteuttamista. Kohderyhmänä ovat kaikenikäiset kaupunkilaiset. Toimintaa rakennetaan mahdollisimman hyvin ravinnekiertoa tukevaksi ja energiaomavaraiseksi.

Alue toimii ympärille rakentuvan asuinalueen, kylän keskuksena. Alue tarjoaa mahdollisuuden elää kestävä elämää. Toiminnoiltaan tämä tarkoittaa, että asukkaille löytyy mahdollisuuksia korjata, huoltaa ja uudelleen muokata käyttötavaroita, lainata ja yhteisomistaa kodin laitteita ja tavaroita. Alueelta löytyy verstaita ja yrittäjien palveluita em. aihepiireihin. Palveluissa huomioidaan niin luontoyhteyden elvyttäminen ja hyvinvointi. Lapsille, nuorille, työkäisille, eläkeläisille ja vanhuksille toteutetaan ikäluokat yhdistävää toimintaa ja palveluja. Keravalaisten lisäksi ulkopaikkakuntalaisille Keravan kartano on käyntikohde, kestävä elämän näyttely ja tapahtuma- ja juhlahohde.

Asuntomessualueen oheen suunnitellun liiketilarakennusalueen suunnitteluun kannattaa ehdottomasti kiinnittää erityistä huomiota siten, että liiketilarakennukset sopivat rakennuksina kartanomiljööseen. Nykyisen jalkapallokentän alue sijaitsee kartanon sisääntuloalueella. Kestävä kaupunkiasuminen tueksi alueen palveluiksi sopisivat kierrätyskeskus ja rakennusapteekki (käytettyjen rakennusvaraosien myymälä) sekä maatalomiljööseen nk. zero waste -kauppa, joiden mukana irtoraaka-ainemyynti ja pakkauksettomuus tekee uuden tulemisensa.

Rakennustapaohje

Kartanon alueen välittömään läheisyyteen olisi hyvä myös vahvistaa rakennustapaohje osana asemakaavaa, jolloin varmistetaan siitä, että mahdolliset uudisrakennukset ja -rakennelmat olisivat miljööseen soveltuvia, mahdollisimman pitkälle luonnonmukaisista materiaaleista rakennettuja (eli kierrätettävissä käyttötarkoituksen päätyttyä) sekä että asunnoissa huomioidaan alusta asti terveellisyys ja puhdas huoneilma niin materiaaleissa kuin sisäilmaratkaisuissakin.

Rakennustapaohjeessa kannattaa huomioida myös uusiutuvan energian käyttö ja uuden energiatehokkaan ja ekologisen laitteiston käyttömahdollisuudet mahdollistava rakennustapa. Minitaloihin voidaan osoittaa yhteiskäyttötilaa kartanon alueelta, tai kartanon pajatilat ja yhteiskäyttötilat voivat kuulua palveluina asuinalueen asuntoyhtiön osakkeisiin. Tämä varmistaisi alueen keskuksena toimivan kartanon toiminnan pitkällä tähtäimellä.

Minitalot

Toivomme, että asuntomessualueeseen kuuluu myös n. 30-50 m² kokoisia minitaloja. Minitalot voisivat sijaita kaupungin omistamilla vuokratonteilla, jolloin ne mahdollistavat oman talon hankkimisen tulotasosta riippumatta. Vähäiset asuinneliöt, monipuoliset yhteiskäyttötilat jakamistalous ja omavaraisuus on kestävää asumista parhaillaan. Minitalot voisi sijoittaa joko kartanon pihapiirin laitamille kartanon metsän pohjoispuolelle pellolle tai Kivisillantien varteen kartanon pihapiirin eteläpäätä vastapäätä tien toiselle puolelle pellon laitaa. Sijoiuskohta voi olla myös nk. kartanon kävelylenkin länsipuolella. Minitalojen kysyntä on eittämättä suurta. Minitalot sopivat miljööseen hyvin. Entisaikaan tällaisia taloja olisi kutsuttu mäkitupalaisen taloiksi.

Osalliset

Pyydämme, että kaavatyön osallisiksi lisätään alueen päävuokrainen Jalotus ry sekä alueella tällä hetkellä toimivat yhdistykset, kuten Vekarateatteri ry ja Keravan Latu ry.

Jalotus toivoo saavansa olla vahvasti mukana suunnittelussa ja tekemässä asuntomessuhankkeen pohjatöitä, ja olla tuottamassa kestäväen elämän ja kiertotalouden hengen mukaisia ratkaisuja kaavasunnittelun ja asuinalueen rakentamisen tukena. Jalotuksella on kontakteja asiantuntijoihin ja tiedossaan useita asuinalueelle muuttamaan kiinnostuneita henkilöitä. Toivomme siis olevamme osa asuntomessujen kumppanuussuunnittelutiimiä.

Vastine

Keravan kartanoympäristö on kaavassa merkitty pääkäyttötarkoitukseltaan puistoksi, jolle saa sijoittaa ravintola-, hui-, majoitus- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, kulttuuri-, näyttely- ja kerhotiloja, ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työtiloja ja varastoja. Päärakennukseen saa sijoittaa yhden asunnon vain kiinteistönhoidon kannalta välttämättömä henkilökuntaa varten. Kaavamääräyksellä mahdollistetaan kartanon alueen monipuolinen kehittäminen.

Rakennushistoriaselvityksiä on laadittu asemakaavoitukseen tarvittavalla tarkkuudella. Selvitystyöt toimivat asemakaavoituksen pohjatietona, mikä otetaan huomioon kaavaa laadittaessa. Asemakaavaa laaditaan yhteistyössä myös eri viranomaisten kanssa, kuten Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon kanssa, mikä perustehtävänsä mukaisesti lausuu kulttuurihistorian ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Asemakaavan tarkoituksena on suojella Keravan kartano ja sen pihapiiri sekä pihapiiriin sijoittuvia rakennuksia. Kartanon ja Keravanjoen välinen peltoalue tullaan säilyttämään rakentamattomana.

Asemakaavaan on merkitty rakennusalat, jotka noudattavat olemassa olevien rakennusten ja vanhojen purettujen rakennuksien paikkoja. Purettujen rakennuksien paikoille voidaan rakentaa. Kaavassa on määrätty, että uudisrakennusten tulee sopeutua ympäröivään rakennuskantaan kattomuodon, rakennusaineiden, värityksen, räystäs-korkeuden ja julkisivujäsentelyn osalta.

Kaavaluonnoksessa on seuraavia piha-alueita koskevia määräyksiä: Tontin rakentamattomia osia on istutettava ja pidettävä huolitellussa kunnossa. Alueen puustoa tulee hoitaa siten, että sen ominaispiirteet säilyvät. Tontilla on säilytettävä maisemallisesti riittävä ja monipuolinen, isokasvuinen puusto ja istutettava uusia puita poistettavien tilalle. Korttelialueen pintamateriaalien tulee olla vettäläpäiseviä. Kulkuväylien pintamateriaalina tulee suosia ensisijaisesti sora- tai hiekkapintoja. Ne tontin osat, joita ei käytetä kulkureitteinä tai oleskeluun, tulee istuttaa. Kaikista toimenpiteistä tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Kartanon välittömässä läheisyydessä on tarkoitus järjestää asuntomessut vuonna 2024. Kestävä liikkuminen, kiertotalous sekä uudet asumisen konseptit ovat asuntomessujen pääteemoja. Jalotus ry:n toiminta tukee hyvin asuntomessujen kiertotalousteemaa, ja minitaloehdotus tukee hyvin uuden asumisen konseptit teemaa. Asemakaavan tarkoituksena on antaa hyvät edellytykset teemojen toteuttamiselle. Asemakaavaluonnoksessa on osoitettu nk. minitalojen korttelialue kartanon läheistyyteen.

Rakentamistapaohjeiden laatimisesta päätetään asemakaavan edetessä.

Asemakaavan osallisiksi on lisätty Vekarateatteri ry ja Keravan Latu ry.

MIELIPITEET JA VASTAUKET NIIHIN

1. Mieli-pide

On hyvä, että OAS:ssa todetaan, että asemakaava laaditaan yleiskaavan 2035 linjauksen mukaisesti ja että jokilaakso on osoitettu virkistysalueeksi ja suunnittelussa otetaan huomioon maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot.

Miksi Keski-Uusimaassa 11.11.2019 on kartta, jossa messualue ulottuu moottoritiehen asti?

Paikka on rakennettavuudeltaan vaikea. Moottoritien melun torjuminen, kustannukset ja maksajat on ensi tilassa selvitettävä. Lentomelukin pitää ottaa huomioon. Maaperä on vaikeaa ja tutkimus on vasta uusittu, muttei sitä ja sen vaikutuksia ole esitetty OAS:issa.

Esityslistassa 25.4.2017 §30 todetaan, että alue on kaupunki- ja kyläkuvallisesti arvokas alue. Alue on tyypillisesti maaseutumainen avarine jokilaaksoineen ja Kytömaantien varren pientalokumpuineen. Silti Kytömaantien molemmin puolin suunnitellaan myös kerrostaloja, jotka ovat ristiriidassa maisemallisten arvojen ja moottoritien melun suhteen. Tässä on harkinnan paikka.

On muistettava, että asuntomessut ovat vain kertaluonteiset eikä sen vuoksi pidä tehdä pitkälle tulevaisuuteen vaikuttavia paikallisesti vieraita ympäristöratkaisuja.

Vastine

Alueen toteuttamiseen liittyy olennaisesti Lahden moottoritien meluntorjunta, siksi myös moottoritie on osana kaavarajausta. Moottoritien meluntorjunta aiheuttaa kustannuksia ja niitä selvitetään kaavan yhteydessä. Moottoritien meluesteen rahoitukseen on tarkoitus hakea myös valtiontukea. Lahden moottoritien reunaan on kaavaluonnoksessa osoitettu kaksi toimitilarakennusten korttelialuetta (KTY), joiden tarkoituksena on muodostaa kokonaisuus Lahden moottoritien meluesteen kanssa, ja näin ollen vähentää meluesteen rakentamistarvetta ja -kustannuksia.

Alueen yli kulkee Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitoradan laskeutumisreitti. Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman melualueen Lden 55 – 60 dBA verhoikäyrä ei kuitenkaan yllä suunnittelualueelle. Alueella saattaa silti ilmetä jonkin verran lentomelua. Kaavaselostukseen liitetään lentomelukartta, josta voidaan todeta alueen sijoittuminen lähelle lentomelualuetta.

Rakentaminen alueella on maaperäominaisuuksiltaan suurimmalta osaltaan haastavaa. Piha- ja liikennealueet sekä kunnallistekniikka voidaan alueesta ja tulevasta maanpinnan tasosta riippuen perustaa joko maanvaraisesti tai vahvistetun pohjamaan varaan. Virkistysalueet voidaan pääsääntöisesti perustaa maanvaraisesti.

Voimassa olevassa Keravan yleiskaavassa 2035 suunnittelualue on kehitettävää talotyypijakaumaltaan monipuolista asuntoaluetta ja virkistysaluetta. Alueelle voidaan yleiskaavan mukaisesti osoittaa myös kerrostaloja. Kerrostalojen sijoittaminen alueelle on välttämätöntä meluntorunnallisista syistä. Uuden asuinalueen meluntorjuntaa ei voida ratkaista pelkästään moottoritien reunaan rakennettavalla melusteellä. Kulttuurihistorialliset ja kaupunkikuvallisesti arvokkaat alueet on huomioitu asemakaavassa suojelumerkinnöillä ja -määräyksillä. Kaavaluonnoksessa on määrätty, että ker-

rostalot, jotka rajautuvat jokilaakson virkistysalueisiin tulee suunnitella kulttuurihistorialliset arvot huomioonottavana kokonaisuutena. Myös puujulkisivumääräyksellä ja harjakattomääräyksellä on pyritty yhteensovittamaan rakentaminen kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Maisemallisesti arvokkaat Jokilaakson viljelymaisemat on asemakaavassa osoitettu puisto- ja lähivirkistysalueiksi, joilla maisema tulee säilyttää luonteeltaan avoimena.

Yhteenveto asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (11.4.2017) saaduista lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin laaditut vastineet

Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä (MRA 30 §) 4. – 19.5.2017.

Lausunnot pyydettiin alla olevaan taulukkoon merkityiltä tahoilta. Mikäli lausunto on jätetty, niin sen saapumispäivämäärä on merkitty taulukkoon.

Lausuntopyynnöt:

Pyydetty	Saatu
Keravan Omakotiyhdistys	
Keravan ympäristösuojeluyhdistys ry	18.5.2017
Kerava-seura	
Keravan Yrittäjät ry	
Keski-Uudenmaan Kauppakamariyksikkö	
Keravan Vammaisneuvosto	19.5.2017
Keski-Uudenmaan maakuntamuseo	30.5.2017
Keski-Uudenmaan Nuorkauppakamari ry	
Uudenmaan Ely-keskus, tiedoksi	
Uudenmaan liitto	
Museovirasto	
Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi	17.5.2017
Senaatti-kiinteistöt	
Finavia Oyj	19.5.2017
Helsingin seudun liikenne HSL	
Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy	
Elisa Oyj	19.5.2017
Telia	
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitos-kuntayhtymä	17.5.2017
Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä	11.5.2017
Vantaanjoen ja Hgin seudun vesiensuoj.	
Keravan Energia Oy	19.5.2017
Fingrid Oyj	12.5.2017
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	
Keravan kaupunkitekniikka	
Vapaa-aikapalvelut	
Kasvatus- ja opetustoimi	18.5.2017
Rakennusvalvontatoimisto	

Mielipiteet:

Mielipide 1.	25.5.2017
--------------	-----------

LAUSUNTOJEN YHTEENVETO JA VASTAUKSET NIIHIN

1. Keravan ympäristönsuojeluyhdistys ry

Yhdistys näkee varsin suotavana, että kartanon alueelle sijoitetaan luontopäiväkoti. Päiväkotia ei kuitenkaan pidä käsitellä erillisenä kysymyksenä, vaan Kartanon alueen käyttö tulee selvittää kokonaisuutena, jotta nyt tehtävät päätökset eivät hankaloita alueen tulevaa, muuta käyttöä.

Liikennejärjestelyjä tulisi pohtia riittävän laajasti. Kytömaantien liikenne tulisi suunnata entistä selvemmin Lahdentielle ja samalla tulisi parantaa jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta kartanolle keskustan suunnasta.

Kartanon alue on varsin meluisa. Esimerkiksi sunnuntaina 14.5.2017 kello 17 keskimääräinen melutaso kävelypolulla mäellä, kartanon takana ylitti 60 dB ilman lentokoneita-kin. Lahdenväylän melun vähentämiseksi tulisikin vihdoin ja viimein ryhtyä toimenpiteisiin.

Vastine:

Asemakaavan tavoitteet ovat muuttuneet ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty ja siitä on lähetetty uudet lausuntopyynnöt. Alueen asemakaavoitusta tutkitaan laajempaa kokonaisuutena.

Kaksikaistaisen Porvoonkadun ja Kytömaan välityskyky riittää kaava-alueen tuottaman liikenteen kasvun vastaanottamiseen. Osa liikenteestä ohjautuu Lahdentielle. Alueelle muodostuu uusia kevyen liikenteen yhteyksiä ja ne on tarkoitus liittää turvallisesti olemassa olevaan verkostoon.

Kaavan tarkoituksena on ratkaista liikenteestä aiheutuva melu. Jokilaakson alueelle laadittujen meluseelvityksien suunnittelualueen meluhäiriö on hallittavissa rakennusten massoittelulla ja moottoritien reunaan rakennettavalla melusteellä.

2. Keravan Vammaisneuvosto

Asemakaavan laadinta Keravan kartanon tyyppiselle miljöölle on monessa suhteessa arkaluontoinen seikka. Alueeseen liittyy erittäin runsaasti sekä historiallisia että luontoarvoja. Tehtävää helpottaa olennaisella tavalla se seikka, että alueelle suunnitellaan luontopäiväkotia. Tarkoituksena on edelleen ottaa huomioon kulttuurihistorialliset-, luonto- ja maisema-arvot. Tavoitteena on myös suojella Keravan kartano ja Kivisilta.

Jos suunnitelma toteutuu, tulisi alueelta siirtää muualle varikko- ja varastotoiminta ja puisto tulisi saattaa hoidettuun kuntoon. Päiväkodin mukana alueelle tulee väistämättä nykyistä enemmän autoliikennettä ja pysäköintitarvetta. Nämä tarpeet tulisi hoitaa eristämällä päiväkotia ja leikkipaikat moottoriajoneuvoliikenteestä sekä suunnitteleamalla parkkipaikat niin että pysäköinti ei muuttaisi alueen luontoa. Vammaisten

liikennöinti kuitenkin kartanolle saakka tulisi sallia. Samalla voisi harkita kartanokohteen esteettömyyttä. Nykyisin sinne on sisäänpääsy melko korkeita portaita pitkin.

Olisi hyvä, jos päiväkodin lisäksi tutkittaisiin myös alueen saavutettavuutta virkistystoiminnan näkökulmasta. Tietysti alueen kulumista tulisi samalla välttää. Alueen käytön tulisi siten olla ohjattua.

Vastine:

Asemakaavan tavoitteet ovat muuttuneet ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty ja siitä on lähetetty uudet lausuntopyyntö.

Jokilaakson aluetta tutkitaan laajempaa kokonaisuutena. Asemakaavan tarkoituksena on yleiskaavan mukaisesti osoittaa alueelle talotyyppijakaumaltaan monipuolista uutta asutusta ja laajoja virkistysalueita. Lisäksi tavoitteena on mahdollistaa asunomessujen järjestäminen Keravan kartanon ja Postlarsin tilan läheisyydessä vuonna 2024. Messujen kantavat teemat ovat kiertotalous, uudet asumisen konseptit ja kestävä liikkuminen. Asemakaavan ehdotusvaiheessa tutkitaan päiväkodin sijoittamista alueelle.

Keravan kaupungin varikko on siirretty pois Kartanon alueelta. Jokilaaksoon on tarkoitus toteuttaa uusia virkistysalueita, joiden suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota myös esteettömyyteen. Kartanon ympäristöä on tarkoitus kehittää siten, että liikuntarajoitteisetkin pystyvät liikkumaan alueella.

3. Keski-Uudenmaan maakuntamuseo

Keravan kaupungin maankäyttöpalvelut on ilmoittanut Keravan Ylikeravan kylän tiloja RN:o 2-618, 2-644 ja 2-638 koskevan asemakaavan muutoksen (2265) vireille tulosta. Keski-Uudenmaan maakuntamuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuurihistorian ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Nyt esillä oleva asemakaavamuutos kohdistuu Keravan Ylikeravan kylässä sijaitsevaan alueeseen, joka sijoittuu Porvoontien pohjoispuolelle, Kytömaantien ja Lahden moottoritien väliselle alueelle. Uudenmaan 8.11.2006 vahvistetussa maakuntakaavassa ja Uudenmaan maakuntavaltuuston 30.10.2014 hyväksymässä Uudenmaan 2. vaihemaa-kuntakaavassa suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta, jolle on osoitettu viheryhteystarve ja siirtoviemäri. Keravan oikeusvaikutteisessa, kaupunginvaltuuston hyväksymässä ja 22.6.2006 voimaan tulleessa Keravan yleiskaavassa 2020 suunnittelualue on pientalovaltaista asuntoaluetta (AP), jossa osalla aluetta ympäristö säilytetään (AP/s) ja lähivirkistysaluetta (VL-5), jolle on osoitettu suojelumääräyksiä. Keravan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 7.11.2016 Keravan yleiskaavan 2035, joka valitusten vuoksi on oikeuskäsittelyssä. Tässä uudessa yleiskaavassa suunnittelualue on itäiseltä osaltaan virkistysaluetta (V-1) ja lännestä asuin aluetta (A-4), jolle saa toteuttaa asuintoimintoja

tukevaa julkista palvelurakentamista. Hulevesien hallinta alueella on suunniteltava siten, ettei se lisää kuormitusta Keravanjoessa. Alue on yleiskaavassa sekä maisemallisesti että kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta, jonka merkittävien kohteiden suojelu ratkaistaan asemakaavan yhteydessä. Alueella on muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä (SM) ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo).

Alueella kulkevat myös meriviemäri (mj) ja sähkölinja (z). Asemakaavan muutoksen tavoitteeksi on asetettu luontopäiväkodin ja muun yleiskaavan mukaisen toiminnan sijoittamismahdollisuuden selvittäminen Keravan kartanon läheisyyteen. Lisäksi tarkoituksena on selvittää Kartanon lähiympäristön käyttömahdollisuudet. Alueen kulttuurihistoriallisten ja luonto- sekä maisema-arvojen huomioon ottaminen on mainittu yhdeksi tavoitteeksi. Tavoitteena on myös suojella Keravan kartano ja Kivisilta. Tämä tarkoittaa siten alueella sijaitsevien muinaisjäänösten ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja ympäristöjen asianmukaista merkintää ja määräyksiä. Suunnittelualueen keskeisen osan muodostaa Keravan kartanon alue, johon kuuluu kartanon päärakennus puutarhoineen ja talouspihaa reunustavine talousrakennuksineen. Keravan kartanon historia ulottuu vuoteen 1650, jolloin Fredrik Stålhielmille lahjoitetusta viidestä tilasta muodostettiin kartano. Kartanosta muodostettiin säteriratsutila Humleberg ja se nautti säterivapautta lyhyen ajan 1680-1682. Vuonna 1745 Keravan kartanosta erotettiin omakseen Labbila, nykyiseltä nimeltään Lapila. Keravan kartanon nykyinen päärakennus on valmistunut vuonna 1809. Rakennusta jatkettiin vuonna 1928 neljällä huoneella, avokuisti muutettiin lasikuistiksi ja kattomuotoa muutettiin niin, että yläkertaan saatiin huoneita ja lasikuistin yläpuolinen parveke ja poikkipääty. Tässä hahmossaan ja asussaan kartano on tänäkin päivänä. Rakennus on hahmoltaan hyvin selkeä suorakaide, joskin päämassan eteläpäähän on liitetty pohjoisen suuntainen siipiosa. Rakennuksen luonnonkivisokkelin päältä nousevat julkisivut ovat rimalaudoitettut nurkkalaudoin, pystysuuntaiset ikkunat ovat pääosin kuusiruutuiset ja taitteisen satulakaton katemateriaalina on pelti. Pitkän eteläjulkisivun keskellä symmetrisesti sijaitsevan lasikuistin ikkunat ovat pieniruutuiset ja sisään nousevan portaita, joiden askelmat ovat luonnonkiveä.

Kartanon päärakennukselle johtaa pitkä kujanne läpi puutarhan. Sen itäpuolella sijaitsee kartanon talouspiha rakennuksineen. Eteläisimpänä sijaitsee kartanon navetta, joka on rakennettu vuonna 1936. Lähempänä päärakennusta sijaitseva talli on jopa päärakennusta vanhempi, vuodelta 1802. Näiden lisäksi piha-alueella sijaitsee myös muita rakennuksia, kuten 1800-luvun alkupuolelta oleva pehtoorin tupa. Kartanon piha-alueen eteläpuolelta, suunnittelualueen läpi kulkee Kivisillantie, joka ylittää Keravanjoen Kivisiltana tunnettua kaarisiltaa pitkin. Tämä lohkokivistä koottu silta on rakennettu 1900-luvun alussa.

Keravan rakennuskulttuurin inventointi ja kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmassa (Keravan kaupunki & Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama, 2003) Keravan kartano ja Kivisilta on arvotettu arkkitehtonisin, historiallinen ja ympäristöllisin arvoin kerroksisena ympäristönä. Hoitosuosituksen mukaan kartanoa tulee hoitaa rakennusten ja pihapiirin kulttuurihistorialliset arvot säilyttäen. Sama tavoite koskee Kivisiltaa. Rakennuksiin liittyen suositellaan ylläpitokorjauksia ja pehtoorin tupaan restauroivaa peruskorjausta. Ympäristöön liittyen esitetään ilmiä kohentavaa puiston kunnostusta ja näkymien raivaamista pihapiiriin. Lähiympäristö tulee säilyttää avoimena maisemana (peltona).

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo pitää tärkeänä, että Keravan kartanon ympäristön asemakaavan muutoksen tavoitteissa on selvästi nostettu esiin alueeseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot ja suojelutarpeet. Keravan kartanoa ympäröivät alueet ovat Keravan vanhinta rakennettua ympäristöä. Kartanon päärakennuksen osalta maakuntamuseo voi jo alustavasti todeta, että suojelutavoitteet ulottuvat myös sisätiloihin, joissa on säilynyt alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakennusosia ja sisustusta. Suojelutarpeita voidaan jo ikänsä puolesta olettaa olevan myös muilla kartanoon kuuluvilla rakennuksilla. Inventointiin viitaten maakuntamuseo painottaa lisäksi, että suunnittelualueen suojelutarve ei liity pelkästään alueen rakennuksiin ja rakenteisiin vaan myös niitä ympäröivään puutarhaan ja kulttuurimaisemaan mukaan lukien Kivisilta.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo katsoo, että Keravan kartanon ympäristön asemakaavamuutoksessa alueen olemassa olevien rakennusten ja niitä ympäröivän puutarhan ja maiseman ominaispiirteiden tulee olla suunnittelun lähtökohtana ja mahdollisten uudisrakennusten sijoittelua ohjaavana tekijänä, jotta kokonaisuudesta muodostuu eheä ja aito. Maakuntamuseon näkemyksen mukaan suunnittelun lähtökohdaksi tarvitaan kuitenkin lisää tietoa. Keravan kartanosta tulee teettää rakennushistoriaselvitys, jossa päärakennuksen lisäksi selvitetään kartanon muun rakennuskannan ja niitä ympäröivän puutarhan suunnittelu- ja rakennus sekä muutoshistoria, alueen ominaispiirteet ja säilyneisyys. Tämän selvityksen pohjalta voidaan tarkentaa kartanon ja ympäristön suojelutavoitteita ja arvotusta, jonka pohjalta voidaan arvioida mahdollisuuksia uudisrakentamisen sijoittelulle, määrälle ja ulkoasulle.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo haluaa olla asemakaavamuutoksen jatkotyössä mukana arvioimassa kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja niiden ympäristön suojelutavoitteita ja ohjaamassa niihin vastaavia kaavamääräyksiä. Asianmukaiset määräykset ovat keskeinen väline, jolla Keravan kartanon kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta ympäristöineen sekä siihen liittyvä maisema saadaan säilymään ja kunnostustyötä ohjattua kohteen alkuperäisyyttä ja arvoja vaalivaksi. Tavoitteena on, että lisääntyvän tiedon myötä myös kiinnostus kartanoa kohtaan kasvaa ja alueelle löytyy sen arvon mukaista käyttöä.

Edellä mainituin huomioin Keski-Uudenmaan maakuntamuseo katsoo Keravan kartanon ympäristön asemakaavan muutoksen eteenpäin viemisen mahdolliseksi.

Museovirasto lausuu arkeologisen kulttuuriperinnön vaalimisen näkökulmasta.

Vastine:

Asemakaavan laadintavaiheessa alueelle on tehty rakennushistoria selvityksiä, myös kartanon sisätiloja on tarkasteltu. Kaavaratkaisut perustuvat tehtyihin selvityksiin ja kaavaprosessin joka vaiheessa pyydetään museoviranomaisilta lausunnot ja tarvittaessa järjestään neuvotteluja.

4. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi

Kaavoituksessa uusien meluherkkien toimintojen sijoittamista olemassa oleville tai enustetuille melualueille tulisi välttää. Suunnitellun luontopäiväkodin sijainti Helsinki-Vantaan lentoaseman pääkiitotien 22L lähestymislinjalla on ongelmallinen liikennemelum suhteen ainakin ilmaliikenteen melun osalta, huomioiden olemassa olevan lentoasematoiminnan kehitysnäkymät.

Rautatieliikenteestä aiheutuva melu ja tärinä sekä tavaraliikenteen riskit tulisi myös huomioida kaavoituksessa, sillä suunniteltu luontopäiväkoti tulisi sijoitamaan lähellä Kerava-Sköldvik (Porvoo) rataa, jossa kulkee pääasiassa säiliövaunukuljetuksia.

Vastine:

Suunnittelualueelle on laadittu melu- ja tärinäselvityksiä. Melu ja tärinä on otettu huomioon kaavassa.

Kerava-Sköldvik radalla kuljetetaan raakaöljyä, öljyjalosteita ja nestekaasua. Tavaraliikenneonnettomuuden yhteydessä alueelle saattaa muodostua haitallisia/myrkyllisiä kaasuja, joihin Keravalla on varauduttu harjoittelemalla sisään suojautumista.

5. Finavia Oyj

Kaavoituskohde sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman lounas-koillinen -suuntaisten kiitoteiden lähestymislinjojen alla ja vierellä. Kiitotiet ovat nyt ja tulevaisuudessa lentoaseman vilkkaimmin liikennöidyt kiitotiet. Lentokonemelunusteen Lden 55 dB - melualue ulottuu lähelle kaavoituskohdetta. Kohde sijaitsee juuri laskeutumisreitillä, joten lentokonemelua havaitaan kohteessa väistämättä päivittäin. Laskeutuvan lentoliikenteen toinen vilkkaimmista ajankohdista ajoittuu juuri päiväkodin ulkoilu-aikaan iltapäivään. Päiväkotitoiminta melulle herkkänä toimintana ei Finavian käsityksen mukaan sovellu sijoitettavaksi kaavoituskohteena olevalle alueelle. Luontopäiväkodin sijainti vilkkaan lentoreitin alla ei ole mitenkään perusteltua. Finavia ehdottaa, että kaavoituskohteen alueelle suunnitellaan toimintoja, jotka eivät ole melulle herkkiä.

Vastine:

Asemakaavan tavoitteet ovat muuttuneet ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty ja siitä on lähetetty uudet lausuntopyyntöt. Finavia on lähettänyt uuden lausunnon, johon on laadittu vastine.

6. Elisa Oyj

Elisa Oyj pyytää huomioimaan asemakaavan laadinnassa, että yhtiön maakaapeleita ja laitteita sijaitsee runsaasti Kytömaantien itäreunassa. Lisäksi Kivisillantien eteläreunassa sijaitsee alueen yrityksiä ja asukkaita palveleva ensiöjakamo. Edellä mainittujen johtojen ja laitteiden siirto olisi erittäin työlästä kallista. Toivomme kaavan laadinnassa tilaa säilyttää johdot ja kaappi paikallaan.

Vastine:

Kaavassa huomioidaan olemassa olevat johdot ja jakokaappi.

7. Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä

Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän siirto viemäri kulkee lausuntopyyntöissä viitatus asemakaava-alueen läpi.

Siirtoviemärijärjestelmän toimintaedellytysten varmistamiseksi Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä edellyttää, että Keravan kartanon ympäristö (2316) alueen asemakaavan valmistelussa, alueen suunnittelussa ja rakentamisessa otetaan huomioon mm. seuraavat asiat:

Siirtoviemärin itäpuolelle tulee jättää vähintään 10 m leveä rakentamaton suoja-alue siirtoviemärin kunnossapitomahdollisuuksien turvaamiseksi ja maaperän pehmyden vuoksi. Suoja-alueella voidaan maanpintaa muotoilla sadevesien johtamiseksi. Siirtoviemärin länsipuolelle tulee jättää vähintään 20 m leveä suoja-alue ja tilavaraus siirtoviemärin tulevaisuuden saneeraustarpeita ja mahdollisen lisäputken rakentamista varten.

Siirtoviemärin perustusten suojaamiseksi on pohjaveden pinnan säilyttävä vähintään nykyisellä tasolla myös mahdollisen rakentamisen jälkeen. Alueen rakentamissuunnitelmissa on huomioitava meriviemäri siten, ettei sitä rakennustöiden yhteydessä ilman välttämätöntä tarvetta kaiveta esille eikä häiritä sitä ympärystyillä.

Siirtoviemärin päälle tehtävät maatäytöt, muut rakenteet ja liikenne eivät saa lisätä nykyiseen viemäriputkeen aiheutuvaa ulkoista rasiutusta. Tämän varmistamiseksi on putken päälle tehtävä riittävä kevennysrakenne.

Tuleva asemakaava ei myöskään saa estää mahdollisen lisäputken rakentamista.

Vastine:

Asemakaavoituksessa huomioidaan olemassa olevat johdot ja putket tarpeen mukaan. Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymän kanssa on alustavasti neuvoteltu pohjois-eteläsuuntaisen viettoviemärilinjan uusimistarpeesta ja se on mahdollista toteuttaa kaavassa osoitetun Kaislaraitin alle tai sen itäpuolelle.

8. Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä

Alueella ei sijaitse Tuusulan seudun vesilaitoksen käytössä tai muutoin intressissä olevia pohjavesialueita, eikä sillä ole huomautettavaa kaavan johdosta pohjavesien suojelumielessä.

Alueelle sijoittuu TSV:n runkovesijohto (280 PVC, rak. 1981), joka on otettava huomioon kaavan laadinnassa.

Vastine:

Runkovesiputki otetaan huomioon kaavassa.

9. Keravan Energia Oy

Suunnittelualueella sijaitsee 0,4kV ilmajohto ja maakaapeleita sekä 2 kpl 110kV suurjänniteilmalinjoja, joista toinen on Keravan Energian ja toinen Carunan. Mahdollisista siirtokustannuksista vastaa 0,4kV johtojen/kaapelien osalta työntilaaaja. Suurjännitelinjoja (110kV) ei ole mahdollista siirtää/kaapeloida ilman merkittäviä teknisiä/taloudellisia investointeja. Suunnittelualan rakennukset ovat liitettävissä kaukolämpöverkoon.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

10. Fingrid Oyj

Keravan alueella ei ole Fingrid Oyj:n voimajohtoja eikä muita toimintoja. Fingridillä ei ole siten tarvetta ottaa kantaa kaavan sisältöön.

Muiden kuin Fingridin omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

11. Keravan kaupungin kasvatus- opetustoimi

Alueelle olisi tarve siirtää Keravanjoen päiväkodin toiminnot Keravanjoen yhtenäiskoulun rakentuessa Keravanjoen koulun Lapilan toimipisteen tontille, jossa Keravanjoen päiväkoti tällä hetkellä sijaitsee.

Alueelle sijoittuvan päiväkodin on tarkoitus painottaa luonto- ja ympäristö päiväkodiksi. Alueen monimuotoinen luontoympäristö tukee erinomaisesti päiväkodin toimintaa ja mahdollistaa näin lasten monipuolisen toimimisen ja oppimisen luonnossa.

Kasvatus- ja opetustoimi katsoo, että Keravan kartanon ympäristöstä tulee varata tilaa nykyisen Keravanjoen päiväkodin kokoiselle viisi ryhmäiselle päiväkodille ja sille tarvittavalle piha-alueelle.

Päiväkodin sijoittamisen yhteydessä on tärkeää miettiä että pysäköinnille on riittävät tilat ja että lasten kuljettamista varten on turvallinen saattoalue.

Lasten ja huoltajien turvalliseen kävelen tapahtuvaan liikkumiseen päiväkotiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Pysäköinti ja saattoliikenne tulee suunnitella niin, etteivät ne aiheuta turvallisuusrisiä. Huoltoajo rakennukseen tulisi suunnitella erikseen pysäköinnistä ja saattoliikenteestä.

Vastine:

Asemakaavan tavoitteet ovat muuttuneet. Päiväkodin sijoittamista selvitetään vielä kaavan ehdotusvaiheessa.

MIELIPITEET

1. Mieli-pide

Kivisillantien asukkaina haluamme esittää mielipiteen. Olemassa oleva Kivisillan ylittävä Kivisillantie on jo nykytilassaan varsin ruuhkainen kartanon kesätapahtumien ja muiden aktiviteettien aikana, jos alueen käyttö ja tapahtumat entisestään lisääntyvät ja levittäytyvät laajemmin kivisillan ympäristöön, aiheuttavat ne ongelmia tonteille ajoliikenteeseen. Jos kivisilta suojellaan, onko suunnitelmassa korvaavaa tieyhteyttä Porvoonkadulta keravanjoen itärannalle, jotta kulku tonteille on mahdollista?

Mahdollinen nykyistä tiukempi painorajoitus tai vastaava estää esimerkiksi kiinteistöjen jätehuollon järjestämisen nykyisellä tavalla. Jo nykyinen 15 tonnin painorajoitus sillalla aiheuttaa haasteita lokakuljetuksien suhteen. Meluntorjuntarakentaminen tonteille on jo nyt vaikeaa tai lähestulkoon mahdotonta sillan painorajoituksesta johtuen.

Mahdollista joen itäpuolelle sijoittuvaa luontopolku tms. joenvarsirakentamista vastustamme.

Vastine:

Asemakaavan ehdotusvaiheessa selvitetään Porvoontien uutta liittymää, jonka kautta tontille kulku voidaan toteuttaa. Kaavan tavoitteena on ratkaista moottoritien melusuojaus. Kiinteistöenne läpi ei ole tarkoitus osoittaa luontopolkua.